

Het biecht- en communieboekje voor kinderen na hunne eerste H. Communie : met eenige wenken voor hunne ouders

<https://hdl.handle.net/1874/237182>

699

mm 140g2

HET
BIECHT- EN COMMUNIEBOEKJE

VOOR

KINDEREN

na hunne eerste H. Communie.

Met eenige wenken naar hunne Ouders.

DOOR

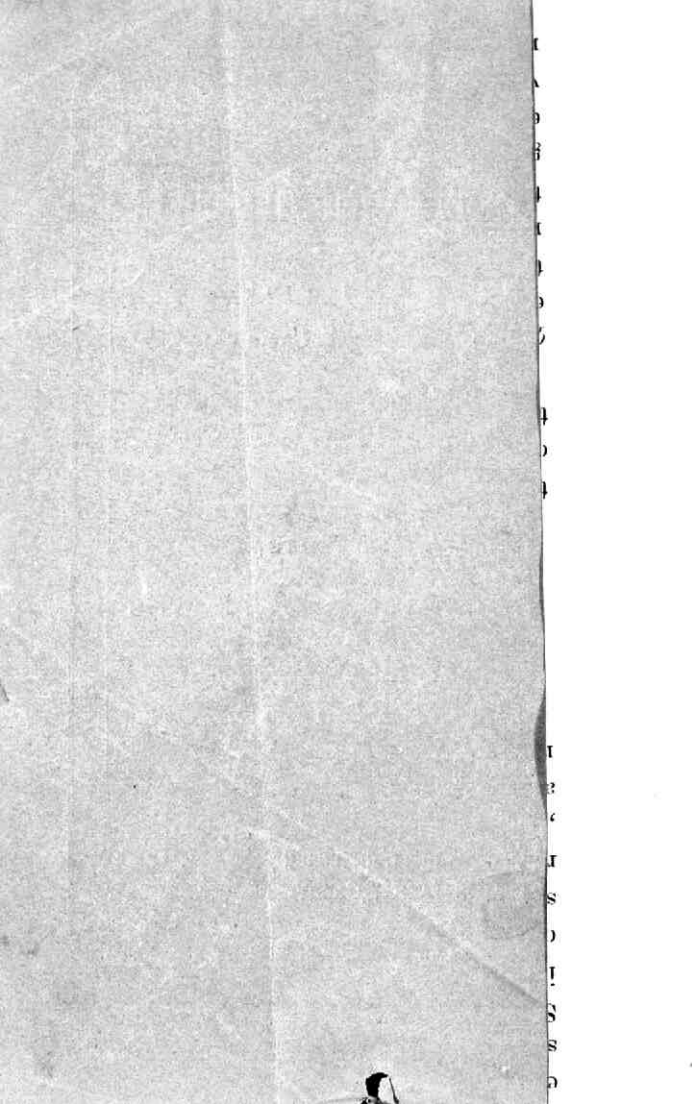
H. J. M. EVERTS,

Pastoor.

'S-HERTOGENBOSCH,
G. MOSMANS, GROOTE MARKT.

Vak 57

VAK

57

No.

699

Handwritten note

X153

HET

BIECHT- EN COMMUNIEBOEKJE

VOOR

KINDEREN

na hunne eerste H. Communie.

Met eenige wenken voor hunne Ouders.

DOOR

H. J. M. EVERTS,

Pastoor.

'S-HERTOGENBOSCH,

G. MOSMANS, GROOTE MARKT.

1878

Ouders,

Als ge een kind hebt, dat zijne eerste H. Communie heeft gedaan, gelieft dan deze wenken met aandacht te lezen.

De godsdienstige opvoeding van uw kind is voor u ongetwijfeld eene taak van vele en groote zorgen, maar ook van vele en groote verdiensten. Door de godsdienstige opvoeding van uw kind bewerkt gij, zooveel in u is, zijn tijdelijk en eeuwig geluk, bevordert gij Gods eer en glorie, vervult gij het vurigste verlangen van Jesus Christus, verschaft gij steun en vreugde aan onze Moeder de H. Kerk. Zou dan het behartigen van de godsdienstige opvoeding van uw kind niet zeer verdienstelijk voor den hemel zijn? Ja, hoe meer gij doordrongen zijt van het hooge belang der godsdienstige opvoeding, hoe grootere verdiensten gij moogt verhoplen; want des te grooter zal uwe bezorgdheid zijn, des te meer zult gij voor de godsdienstige opvoeding van uw kind overhebben.

Het is een deel van die godsdienstige opvoeding, dat gij niet alleen *toeziet* of, maar ook

HOE uw kind zijne godsdienstige plichten vervult, en dat gij het bij de vervulling dier plichten *behulpzaam zijt*. Uw kind moet bidden: — maar gij moet toezien en helpen, dat het op zijn tijd bidt, en bidt gelijk het behoort. Gij moet niet alleen zorgen, dat uw kind op Zonen Feestdagen naar de kerk gaat; maar ook toezien, dat het zich in de kerk eerbiedig gedraagt. Zoo moet gij niet alleen waken, dat uw kind op zijn tijd de HH. Sacramenten ontvangt; maar gij moet het nog zoo weinig nadenkende kind helpen, dat het die groote, verhevene geheimen met den vereischten eerbied, met eene gepaste voorbereiding ontvangt. Op *elke* H. Communicatie kan men deze woorden van de H. Schrift toepassen: *Er moet eene woonplaats bereid worden, niet voor een mensch, maar voor God*. Of men nu voor den eersten keer of voor den tweeden of voor den honderdsten keer de H. Communicatie ontvangt, men ontvangt immers altijd het Lichaam en Bloed van Jesus Christus, *denzelfden* God en Zaligmaker. Zou dan niet voor *elke* Communicatie eene zorgvuldige voorbereiding vereischt worden?

Toen uw kind tot zijne eerste H. Communicatie zou worden toegelaten, hadt gij wel te zorgen,

maar niet veel: — de Pastoor toch nam het grootste deel voor zich; gij hadt hem slechts in die langdurige en moeitevolle taak te ondersteunen. Maar na de eerste Communie behoort uwe zorg veel grooter te zijn. In den eersten tijd zal de Pastoor afkondigen wanneer uw kind de HH. Sacramenten zal moeten ontvangen, en hij zal het kind wel aan de noodzakelijke voorbereiding herinneren en daarbij behulpzaam zijn, maar langzamerhand zal hij die zorg voor eene gepaste voorbereiding meer aan het kind, en aan u, Ouders, moeten overlaten. En zou hij niet op u mogen rekenen? Wat zal er bij uw kind van eene gepaste voorbereiding komen, als gij er niet naar omziet? Dit Boekje wordt uw kind aangeboden, om het bij zijne voorbereiding van dienst te zijn. Maar dat is niet genoeg. Gij, Ouders, behoort u van eene goede voorbereiding te verzekeren; gij moet alweer hier *toezien* en *helpen*. Ge vindt in dit Boekje eenige bladzijden verder een *REGEL voor eene gepaste voorbereiding*, welken uw kind dient te onderhouden: *ziet toe* en *helpt* uw kind dat alles onderhouden. *Helpt door te herinneren*, helpt *door op te wekken*, helpt vooral *door goed voor te gaan*. Als

de kinderen, die van nature geneigd zijn, om te oordeelen gelijk zij Vader en Moeder hooren spreken, en om te doen gelijk zij Vader en Moeder zien handelen, — als de kinderen hooren hoe ernstig de Ouders over het ontvangen der HH. Sacramenten voor hen zelve denken, en zien met hoeveel zorg zij zelve tot de HH. Sacramenten naderen, moet dit niet van machtigen invloed zijn op het gevoelige kinderhart? O mochten toch alle Ouders wel beseffen van welk belang het voor hen is, dat hunne kinderen altijd *waardig* de HH. Sacramenten ontvangen! 't Is niet alleen eene zware verplichting der Ouders daarvoor naar hun vermogen te zorgen, maar 't is ook hun eigen voordeel en geluk. Heilige Biechten en heilige Communiën moeten noodzakelijk brave, godsdienstige kinderen maken, en brave, godsdienstige kinderen zijn de kroon en de vreugde hunner Ouders.

Zoolang elke maand de Biechtdag voor uw kind door den Pastoor wordt bepaald en afgekondigd, hebt gij toe te zien, dat uw kind op dag en uur in de kerk is. Maar als de Biechtdag niet meer wordt afgekondigd, hebt gij te zorgen, dat uw kind *om de maand* te biecht gaat. Door

vroeger maandelijks den Biechtdag voor uw kind vast te stellen, heeft men het willen gewinnen, om elke maand de HH. Sacramenten te ontvangen. Geschiedt die afkondiging niet meer, dan kan dit niet beteekenen, dat eene *maandelijksche* Biecht en Communie niet meer verlangd wordt. Immers als die groote bronnen van genade door Gods barmhartigheid en liefde den mensch geschonken zijn, om hem in den strijd tegen zijne booze neigingen te versterken, en hem tegen het verderf der wereld te behoeden, is het dan niet duidelijk, dat in de volgende jaren eer een *veelvuldiger* Biecht en Communie zijn aan te bevelen?

Doch het is voldoende, als de Ouders zorg dragen, dat hunne kinderen getrouw *om de vier of vijf weken* te biecht gaan, een *veelvuldiger* gebruik der HH. Sacramenten aan het oordeel van den Biechtvader der kinderen overlatende.

Leest dan met aandacht en tracht in uw geheugen te prenten den REGEL door uw kind *te onderhouden gedurende de week voor en op den dag der H. Communie*. Volgt uw kind na zijne eerste H. Communie dezen REGEL, 't is te verwachten, dat het deze orde van voorbereiding zich voor lateren leeftijd tot gewoonte zal ma-

ken. En gij, Ouders, zult ook licht in dezen REGEL eene of andere aanwijzing vinden, die u bij uwe voorbereiding tot het ontvangen der HH. Sacramenten tot nut zal verstrekken.

Die twee bronnen van genade staan ook voor u open, om daar licht en sterkte, raad en be-
moediging, troost en zielevrede, 't ware en ee-
nige geluk des menschen hier op aarde, te put-
ten; — maar om er dat alles in te vinden, moet
gij de HH. Sacramenten *waardig* ontvangen, en
hoe grooter uwe zorg is, om u daartoe voor te
bereiden, des te milder zal u Gods genade toe-
vloeien. Weet ge het niet bij ondervinding?
O gelukkig de huisgezinnen, als de Ouders,
hunne kinderen voorgaande, zich dikwijls en op
eene God behaaglijke wijze aan dezelfde heilige
bronnen komen verkwikken! In die huisgezinnen
zal het geloof levendig, de liefde sterk, de vrede
duurzaam zijn; daar zal Jesus Christus, uit wiens
zoet Hart die zegenrijke bronnen zijn ontspron-
gen, de Heer, de Beschermmer, de Vergelder zijn,
die eenmaal Ouders en kinderen in de eeuwige
liefde, in de eeuwige heerlijkheid zal vereenigen!

Geloufd zij Jesus Christus! Amen.

Kinderen ,

Tot uwe eerste H. Communie hebt gij u langen tijd te voren met veel zorg voorbereid. Zou er nu bij uwe volgende H. Communiën geene zorg, geene voorbereiding van u gevraagd worden? Denkt eens even na. Gaat ge niet denzelfden Jesus Christus, uwen God en Zaligmaker, ontvangen, dien ge bij uwe eerste H. Communie hebt ontvangen? Moet uw hart ook thans niet zuiver zijn? Zoudt ge uwen liefderijken Jesus, die weer tot u komen wil, met minder eerbied, met minder dankbaarheid, met minder liefde mogen te gemoet gaan? Integendeel; gij zult erkennen, dat uw goddelijke Zaligmaker het volste recht heeft, om bij elke volgende Communie telkens meer van u te verwachten. Immers met het toenemen der jaren behoort gij des te beter te begrijpen en te gevoelen wat verhevene handeling eene H. Communie is; en terwijl de goede Jesus door elke H. Com-

munie de bewijzen zijner liefde vermenigvuldigt, zijt gij telkens tot vuriger dankbaarheid en grooter wederliefde gehouden. De Priester des Heeren, door u met zooveel zorg voor te bereiden tot uwe eerste H. Communie, heeft u niet alleen bij die verhevene handeling willen helpen, maar u ook willen inprenten voor gansch uw leven, dat gij immer met groote zorg u dient voor te bereiden tot de H. Communie; en tevens heeft hij u willen leeren hoe gij later zonder zijnen bijstand die voorbereiding behoort te doen. Zoolang gij nog den Catechismus bijwoont, zal hij u aan die voorbereiding herinneren en u den weg wijzen. Wjl de tijd ontbreekt, kan die voorbereiding niet meer zoo lang en zoo geregeld zijn als bij uwe eerste H. Communie; maar wat aan den tijd ontbreekt, zoekt dat goed te maken door meer ijver en vurigheid. Dit Boekje intusschen zal u tot veel nut verstrekken bij uwe voorbereiding tot uwe volgende Communien, als gij getrouw zijt aan den Regel, dien wij u gaan voorstellen.

REGEL

te onderhouden gedurende de week voor en op den dag der H. Communie.

1. Wanneer ge Zondag tevoren in de H. Mis hoort afkondigen, dat het den volgenden Zaterdag uwe beurt is van biechten: draag dan aanstonds die H. Mis aan God op, om van zijne barmhartigheid door de verdiensten van Jesus Christus de gratie eener heilige Biecht en eener heilige Communie af te smeeken. Maak ook aanstonds het voornemen, gedurende deze week met bijzondere aandacht over u zelve te waken, meer ingetogen te zijn en zorgvuldiger alle kwaad te vermijden.

2. Bid elken avond 5 *Onze-Vaders* en 5 *Wees-gegroeten* voor de genade van eene goede Biecht en Communie. Bid ook 's avonds het *Rozenhoedje*, en kunt ge in de week eens of meermalen de H. Mis bijwonen, doe dat alles tot dezelfde intentie. In die H. Mis kunt ge de Misgebeden uit dit Boekje gebruiken.

3. Bid eens de *Kruiswagoesening* uit dit Boekje. Zondag te voren of Zaterdag voor de Biecht zult ge misschien het best den tijd vinden.

4. Neem, van Zondag af te rekenen, nu en dan dit Boekje in de hand, om *uw geweten te onderzoeken en gevoelens van berouw in u op te wekken* door aandachtig te lezen de *Oefeningen*, die daarvoor zijn ingericht.

5. Als ge biechten gaat, dan zult ge de orde volgen, die ge zult vinden aangewezen.

6. Na uwe Biecht, 's avonds thuis, zult ge eene godvruchtige lezing doen uit de *Oefeningen voor de H. Communie*, om u nader voor te bereiden. Zoo zult ge op passende wijze u bezig houden met het groote werk, dat al uwe aandacht en belangstelling verdient, en ge zult geest en hart met die gedachten en met die gevoelens vervullen, welke aan Jesus Christus zeer aangenaam en voor u zeer voordeelig zullen zijn.

7. Met bijzondere eerbiedigheid en aandacht zult ge uw *avondgebed* doen, en voor het naar bed gaan niet vergeten den mond te spoelen.

8. Met de gedachte aan uwen God en Zaligma-ker in zijn H. Sacrament zult gij u ter rust begeven en trachten in te slapen. Wordt ge voor uwen tijd wakker, denk weer aan den goeden Jesus, aan zijne liefde, aan het groot geluk, dat u bereid is, en tracht zoo weer den slaap te vatten.

9. Is het tijd geworden, sta blijde op, kleed u zedig aan, doe uw *morgengebed* met devotie, vermijd alle onnoodige verstrooiingen, en houd, thuis en op weg, geest en hart bezig met Jesus Christus in zijn aanbiddelijk geheim, vooral een groot vertrouwen en een vurig verlangen in u opwekkende.

10. Als naaste voorbereiding in de kerk, lees aandachtig de Communiegebeden in uw kerkboek, en nader met eerbied tot de Communiebank, en ga weer ingetogen naar uwe plaats, duidelijk toonende, dat, hoe ouder gij wordt, gij meer doordrongen zijt van het levendige geloof, dat gij waarlijk uwen God en Zaligmaker in de H. Communie ontvangt. Houd u bezig met uw goeden Jesus, om Hem te aanbidden, Hem te danken, Hem te verzekeren, dat ge met meer zorg het kwaad zult vermijden, beter zult oppassen, om Hem meer te behagen. O bid en smeeek Hem, dat Hij u in zoovele gevaren bescherme, en niet toelate, dat gij door de doodzonde ooit van Hem gescheiden wordt. Kunt ge uit u zelve niet meer bidden, volg dan aandachtig de gebeden na de H. Communie in uw kerkboek. En gelijk ge ten minste een kwartier voor uwe voorbereiding be-

hoort te besteden, besteed ook zoo ten minste een kwartier voor uwe dankzegging.

11. Vergeet niet na de H. Communie voor *elken* vollen aflat, dien ge bij uwe Biecht reeds voorgenomen hebt te verdienen, 5 Onze-Vaders en 5 Wees-gegroeten te bidden volgens de intentie van onzen H. Vader den Paus, gelijk ter plaatse zal herinnerd worden.

12. Op den dag, dat ge wederom uwen God en Zaligmaker in het geheim zijner oneindige liefde hebt ontvangen, zult ge zeker wel blijde mogen zijn; maar vermijd met alle zorg al datgene, wat uw goeden Jesus zou kunnen mishagen en uwe vreugde, uw geluk storen. Wat verlangt de minnelijke Zaligmaker van u ten dank voor zoovele HH. Communiën, voor zoovele bewijzen zijner goedheid en liefde? Hij verlangt, dat ook van u kunne gezegd worden, wat van zijne kinderjaren in het H. Evangelie geschreven staat: **HIJ NAM TOE IN WIJSHEID EN JAREN, EN IN GENADE BIJ GOD EN MENSCHEN (Luc. II, 52).** Het moge zoo geschieden!

Geloofd zij Jesus Christus! Amen.

GEBEDEN ONDER DE H. MIS,

om van God de genade eener H. Biecht
af te smeeken.

Voorbereiding.

O almachtige en eeuwige God, ik ga met uwen Priester U opdragen het onbevleete Offer van het Lichaam en Bloed van uwen goddelijken Zoon onder de gedaante van brood en wijn: — om uwe oneindige majesteit en uwe opperheerschappij over al het geschapene te erkennen, — om U, beste Vader in den hemel, allervurigst te danken voor de menigvuldige weldaden, die ik naar ziel en lichaam van uwe goedheid heb ontvangen, — om aan uwe rechtvaardigheid eene waardige voldoening aan te bieden voor al mijne zonden en schulden, — en om uwen goddelijken bijstand en zegen af te smeeken over mij en allen die mij dierbaar zijn, zoo levenden als overledenen.

In 't bijzonder ga ik U dit H. Misoffer opdragen, om van uwe vaderlijke goedheid te verkrijgen de genade van eene heilige Biecht en van eene heilige Communie, als datgene wat ik deze dagen het meeste noodig heb en ook het vurigste verlang: eene *heilige Biecht* te spreken

en eene *heilige Communie* te doen, is toch *elke maand* mijn voornaamste werk, mijne grootste zorg, mijn hoogste geluk.

Help mij, lieve Jesus, gedurende deze H. Mis met eerbied en aandacht bidden. H. Moeder Gods, H. Joseph, H. Engelbewaarder, H. Dooppatroon en H. Patroon dezer Gemeente: vereenigt uwe gebeden met de mijne, opdat ik van den barmhartigen God de genade verwerve, dat de Biecht en de Communie, welke ik voornemens ben te doen, heiliger mogen zijn dan de vorige.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Van het begin der H. Mis tot het Kyrië eleïson.

OEFENING VAN BEROUW.

O oneindig heilige God, wanneer ik gedenk, dat ik mij hier bevind voor uw heilig Altaar, voor den troon uwer aanbiddelijke majesteit dan gevoel ik mij met diep ontzag, met eene groote vrees vervuld. Van schaamte moet ik met den Priester het hoofd buigen en rouwmoedig op mijne borst slaan; want 't is mijne schuld, mijne schuld, mijne allergrootste schuld, dat ik U zoo dikwijls beleedigd heb. Ja, ik belijd het voor U, almachtige God, dat ik, nog zoo jong, helaas reeds veel kwaad voor uwe oogen bedreven

heb; ik belijd het voor de H. Maagd Maria en voor het gansche hemelsche Hof; ik zal het met alle oprechtheid ook belijden voor uwen Priester in het H. Sacrament der Biecht, vast vertrouwende, dat Gij, barmhartige God, al mijne ongerechtigheden zult vergeven. Intusschen smEEK ik U de genade van mijne zonden wel te kennen, de genade van ze met een oprecht berouw te verfoeien en met alle rechtzinnigheid te belijden.

Bij het Gloria in excelsis.

OEFENING VAN AANBIDDING.

Glorie in de hoogste hemelen aan God, en op aarde vrede aan de menschen van zijne goedwilligheid! — Ja, eere, eeuwige eere zij aan U, groote God in den hemel, voor uwe barmhartigheid en liefde jegens ons! Wij prijzen U, wij loven U, wij aanbidden U, wij danken U voor al uwe weldaden. Van ons H. Doopsel af tot nu toe, hoevele malen hebben wij uwe goedwilligheid mogen ondervinden! Jesus Christus, Zoon des Vaders, onze God, onze Heer, onze Verlosser! wat gaat uwe liefde voor ons doen? **Lam Gods**, dat de zonden der wereld wegneemt, Gij gaat weer onze zonden wegnemen! Goddelijk Paaschlam, Gij gaat U weer aan onze ziel tot spijs geven! Ja, U moeten wij loven en prijzen met den Vader en den H. Geest in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Van het Gloria tot het einde van het Evangelie.

OEFENING VAN GELOOF.

Ik geloof, dat Jesus Christus wezenlijk geheel en al tegenwoordig is in het allerheiligste Sacrament; ik geloof, dat zijn goddelijk Lichaam en Bloed in de H. Mis als een waarachtig Sacrificie aan God wordt opgedragen; ik geloof dat de Priester de macht heeft, om door de heilige woorden der Consecratie brood en wijn te veranderen in het Lichaam en Bloed van Jesus Christus, gelijk hij ook de macht heeft om de zonden in het H. Sacrament der Biecht wezenlijk te vergeven. Dat alles geloof ik, o mijn God, zonder den minsten twijfel, omdat Gij de eeuwige waarheid zijt, die dat alles hebt geopenbaard.

Deze waarheden van mijn heilig Geloof zijn wederom deze dagen mijn troost en mijn geluk. Ik heb helaas opnieuw mijne zwakheid ondervonden. Wat ik bij mijne laatste Biecht had voorgenomen, heb ik niet alles trouw volbracht. Ik heb weer gezondigd; maar mijne zonden zult Gij, mijn God, volgens uwe barmhartigheid vergeven door het H. Sacrament der Biecht. Ik heb het kleed mijns Doopsels bevlekt; Gij zult het afwassen in het Bloed, dat, eens aan het Kruis gestort, nog dagelijks voor het heil der wereld op het

Altaar vloeit. Ik ben zwak en ellendig, ik verkeer in eene wereld vol besmetting; maar Gij, mijn liefderijke Verlosser, zult mij spijzigen met uw goddelijk Lichaam en Bloed, om mij tegen de besmetting te bewaren en mij op den weg naar den hemel kracht en moed in te storten.

Na het Evangelie tot het einde der Prefatie of Sanctus.

OEFENING VAN DANKBAARHEID.

Ja, 't is wel billijk en rechtvaardig, dat wij U, heilige, almachtige en eeuwige God, altijd en overal loven en danken; omdat uw Zoon, Jesus Christus, door de instelling van het II. Sacrament der Biecht ons zulk een gemakkelijk middel heeft aangeboden, om ons na de zonde met U te verzoenen; omdat Hij door de instelling van het allerheiligste Sacrament des Altaars altijd in ons midden wil wonen, ons eene onbevleete en altijd U behaaglijke Offerande heeft achtergelaten, en ons eene goddelijke Spijze voor onze zielen heeft geschonken. Gij biedt ons vergifenis van onze zonden; Gij wilt ons oprichten zoo dikwijls als wij gevallen zijn: o barmhartige God, wij danken U daarvoor duizendmaal. Gij noodigt ons tot het Gastmaal der Engelen, niet eens, maar zoovele malen, om ons te voeden met het goddelijk Lichaam en Bloed van uw eeniggebo-

ren Zoon: o liefderijke God, hoe zullen wij U daarvoor genoeg kunnen danken. Daarom verenigen wij onze zwakke stemmen met de lofzangen der hemelsche Geesten, die U onophoudelijk toezingen:

Heilig, Heilig, Heilig is de Heer God der Heerscharen. Hemel en aarde zijn vervuld van uwe heerlijkheid.

Glorie den Vader, Glorie den Zoon, Glorie den H. Geest!

Geloofd zij Jesus Christus!

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

Vorbereiding tot de H. Consecratie.

Aanstands zal de H. Consecratie plaats hebben: korte, maar de heiligste en kostelijkste oogenblikken van den dag. Gedurende de H. Consecratie leest men niet; men sluit zijn Boekje en het hoofd met den diepsten eerbied buigende, denkt men, dat de hemel opengaat, en Jesus Christus in persoon, met zijn Lichaam en Bloed, omgeven door zijne Engelen, op het Altaar in de handen des Priesters neerkomt. Bij de ophelling is men gewoon een Kruis te maken: denk daarbij, dat de Priester opheft hetzelfde Lichaam, dat aan het Kruis gehangen heeft, hetzelfde Bloed, dat aan het Kruis gestort is; en daarom zeg bij de eerste ophelling:

Heilig Lichaam van Jesus Christus, voor mij aan het Kruis gehecht, ik aanbid U hier op het Altaar; Jesus, ik geloof in U, ik hoop op U, ik bemin U.

En bij de tweede ophelling:

Heilig Bloed van Jesus Christus, voor mij aan het Kruis gestort, ik aanbid U hier op het Altaar; kom over mijne ziel, goddelijk Bloed van mijn Verlosser.

Zoo dan, wanneer het laatste teeken vóór de H. Consecratie gegeven is, sluit men zijn Boekje en wacht men in de eerbiedigste houding en met het levendigste geloof het oogenblik af, dat den hemel zelven in verrukking brengt.

Na de H. Consecratie.

SMEEKGEBED.

O hemelsche Vader, zie met welbehagen neder op het Offer van uwen beminden Zoon. Zijn Bloed roept genade voor ons. Ik bid en smEEK U om de verdiensten van het aanbiddelijk Lichaam en Bloed van uwen goddelijken Zoon, hier op het Altaar tegenwoordig:

Zegen mij, zegen mijn lichaam en mijne ziel; geef mij de genade van een goed berouw, van eene rechtzinnige Biecht, van eene waardige Communie.

Zegen mijne dierbare Ouders voor hunne goede zorgen, voor hunne opofferende liefde.

Zegen onzen heiligen Vader den Paus, Jesus' Stedehouder; zegen onzen Hoogwaardigen Biscop; zegen den beminden Herder dezer Gemeente.

Zegen mijn Biechtvader; verlicht hem, om mij wel te kennen en te bestieren.

Zegen onze weldoeners; zegen onze goede vrienden.

Zegen de H. Kerk, zegen ons Bisdom, zegen onze Gemeente.

Onze Vader, die in de hemelen.

Na het Pater noster.

OEFENING VAN VERLANGEN, OOTMOEDIGHEID
EN VERTROUWEN.

O minnelijke Jesus, Gij biedt uw goddelijk Lichaam en Bloed tot spijs en drank voor onze ziel. Aanstands zal de Priester U mogen ontvangen, en zie, ik leef in de blijde verwachting van weldra datzelfde onwaardeerbare geluk te genieten. O zoete Jesus! hoe vurig verlang ik naar dat zalige oogenblik! Maar, mijn liefderijke Verlosser, mijn hart is nog niet bereid, ik ben overtuigd van mijne onwaardigheid. En daarom bid ik U, o Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U mijner: neem al mijne zonden weg door de verdiensten van uw goddelijk Bloed. O Vader, verstoot uw kind niet, dat van U is afgedwaald; ontvang mij in liefde, ofschoon ik het niet verdien; geef mij den kus des vredes door eene heilige Biecht; kleed mijne arme ziel met het schoone Bruiloftskleed uwer goddelijke genade, om waardig aan uw allerkostelijkst Feestmaal te mogen aanzitten.

DOMINE, NON SUM DIGNUS.

Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak, maar spreek alleen een woord, en mijne ziel zal gezond worden.

Bij de Communie des Priesters.

O zoete Jesus, ik dank U, dat ik spoedig U ook zal mogen ontvangen. Ik verlang vurig U te ontvangen. Ik vertrouw van uwe oneindige barmhartigheid, dat ik U niet onwaardig zal ontvangen. Ja, barmhartige Jesus, geef mij de genade van eene heilige Communie te mogen doen.

H. Moeder Gods, H. Joseph, H. Engelbe-
waarder, H. Dooppatroon, H. Patroon dezer Ge-
meente, gij allen stelt het grootste belang in
mijn geluk; o verkrijgt voor mij de onschatbare
genade van eene waardige Communie. Amen.

Dankzegging.

Ik dank U, barmhartige God, voor de groote
gunst, dat ik deze H. Mis, het onbloedige Offer
van uwen goddelijken Zoon, heb mogen bijwo-
nen. Ik dank U voor al de goede gedachten en
gevoelens, die Gij in mij hebt opgewekt; ik
dank U voor de genade, welke mij als de kostbare
vrucht dezer vlekkelooze Offerande is toegevloed.
Help mij vandaag deze genade bewaren en ze
tot heil van mijne ziel aanwenden. Dat de ge-
nade van deze H. Mis mij den ganschen dag
verlichte en versterke, om met moed en vertrou-
wen de voorbereiding tot mijne volgende H. Com-
munie voort te zetten. Moge ik, o mijn God en
Zaligmaker, U elken dag meer behagen! Amen.

Bij den zegen des Priesters.

In den Naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes. Amen. Zegen mij, almachtige God, gedurende den ganschen dag; zegen den Priester, zegen al degenen, die hier tegenwoordig zijn; zegen mijne Ouders, weldoeners en vrienden. Schenk mij en hun allen de genade, om altijd wel voorbereid tot de HH. Sacramenten te naderen. Mogen toch al onze Biechten, al onze Communiën heilig zijn! Amen.

Geloofde en gedaukt zij te allen tijd
het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

KRUISWEGOEFFENING

als voorbereiding tot eene goede Biecht.

Zorg ten minste eens den tijd te vinden, om met aandacht deze Kruiswegoeffening voor uwe Biecht te doen. Voorziet ge, dat ge in de week de gelegenheid niet zult hebben, volbreng dan deze oefening Zondag te voren.

Vorbereidend Gebed.

Goddelijke Verlosser, ik aanbid U hier in uw allerheiligste Sacrament als denzelfden Jesus, die eenmaal den bloedigen weg des lijdens zijt opgegaan, beladen met den zwaren Kruisbalk, om, daaraan vastgehecht, al uw Bloed stortende, in de uiterste pijnen en schande te sterven, te sterven voor mij en alle menschen. Minnelijke Jesus, ik ga in mijne gedachte dien bloedigen weg volgen, om uwe goddelijke smarten en uwe onbegrijpelijke liefde te vereeren, en om mij tot een oprecht berouw over mijne zonden op te wekken. Verlicht mijn verstand, opdat ik duidelijk zien moge wat *Gij voor mij* en wat *ik tegen U* gedaan heb. Beweeg mijn hart om U te beminnen en mij zelve te verfoeien. Doordring mijne ziel met het zoete vertrouwen, dat bij U barmhartigheid en overvloedige verlossing te vinden is.

Ik bied U, barmhartige God, deze Kruiswegoeffening mede tot lafenis der geloovige zielen in

het vagevuur, en 't is mijne meening de aflaten, aan deze oefening verbonden, volgens uwe barmhartigheid toe te voegen aan al de zielen, welke bij haar leven gewoon waren met de meeste zorg zich voor te bereiden tot de H. Communie.

H. Maagd en Moeder Gods Maria, o hoe dikwijls en met welke gevoelens hebt gij den bloedigen weg gevolgd, waarop uw goddelijke Zoon onder uwe oogen zooveel smarten en schande, en in 't eind den gruwelijksten dood gevonden heeft. Dien weg wil ik nu ook volgen, maar liefst aan uwe hand geleid. O heilige Moeder, geef mij goede gedachten en zalige gevoelens in, opdat ik met vrucht deze heilige oefening moge doen.

O Engel Gods, die mijn bewaarder zijt, aan wien ik door Gods goedheid ben toevertrouwd, gelief mij te verlichten, te bewaren, te geleiden en te bestieren. Amen.

Bemerking. Vergeet niet bij elke Statie van plaats te veranderen, om u van de eene Statie naar de volgende te bewegen. Kunt ge niet goedschiks van uwe plaats af, dan is het genoeg op te staan en weer te knielen.

I. STATIE.

Jesus wordt ten dood veroordeeld

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

Minnelijke Zaligmaker, ik zie U hier staan voor de rechtbank van Pilatus als waart Gij een boosdoener; en toch Gij zijt de heilige God,

het Lam zonder vlek, dat niet de zonde gedaan heeft, maar gekomen is, om de zonden der wereld weg te nemen. Gij laat het toe, dat men U tegen alle recht en menselijkheid veroordeelt, om ons een genadig oordeel bij uwen hemelschen Vader te verwerven. Gij neemt vrijwillig het vonnis des doods aan, om ons van den eeuwigen dood der hel te bevrijden.

Onschuldige Jesus, ik bedank U voor uwe liefde, en ik verzoek U de genade, dat ik mij deze dagen moge oordeelen, gelijk ik verdien; dat ik al mijne zonden, die ik voor uwe oogen gedaan heb, moge kennen, en dat ik ze alle rechtzinnig voor uwen Priester moge belijden, om door uwe verdiensten volkomen kwijtschelding daarvan te bekomen. Amen.

(*) Onze Vader. — Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
God, wees ons, zondaars, genadig.

II. STATIE.

Jesus neemt zijn Kruis op.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

Minnelijke Zaligmaker, Gij neemt vrijwillig het

(*) Wanneer de gebeden te lang voorkomen, kan men het Onze-Vader en Wees-gegroet overslaan. Zij zijn voor den gewonen Kruisweg in de Kerk geen vereischte, om de aflaten te verdienen, evenmin als de zes Onze-Vaders en Wees-gegroeten op het einde.

zware Kruishout op uwe schouders, en met het kruis alle boosheden der wereld. De mensch heeft gezondigd, en Gij, mijn Jesus, draagt de straf, om hem voor de eeuwige straf der hel te bewaren.

Liefderijke Zaligmaker, met uw Kruis hebt Gij ook mijne zonden op U genomen; want, hoe jeugdig ik ben, ik heb reeds gezondigd. Door het heilig Doopsel was ik op eene bijzondere wijze gehouden U boven alles te beminnen, en ik heb zoo dikwijls de geloften mijns Doopsels geschonden. Door de stem van mijn geweten wist ik wat U mishaaide, en ik heb het toch gedaan; ik wist wat U behaaglijk zou zijn, en ik wilde het niet doen. O mijn God, herinner mij deze dagen al mijne overtredingen; laat mij inzien hoe ondankbaar, hoe ontrouw, hoe vermetel ik jegens U geweest ben; laat mij door uwe goddelijke genade de geheele boosheid mijner zonden gevoelen, opdat ik ze beweene en verfoeie gelijk zij het verdienen, en het vaste voornemen make U, mijn Heer en mijn God, nooit meer te beledigen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

III. STATIE.

Jesus valt onder het Kruis.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

Ach, zoete Jesus, uitgeput van vermoeienis en pijnen stort Gij neder onder den zwaren last van uw Kruis. O wat felle smarten kost U die vernederende val! Ik herinner mij, mijn God, dat Gij den eersten mensch in het paradijs hoog hebt verheven, om hem te doen heerschen over al het geschapene; Gij hadt hem zelfs eene plaats bereid in den hemel onder uwe Engelen. Maar de mensch is neergestort van al die grootheid door zijne schuld, door de overtreding van uw gebod. De koning der schepping is slaaf geworden des duivels, en heeft helaas! alle menschen, die na hem zouden komen, in zijn noodlottigen val meegesleept. En Gij nu, mijn God, zijt uit den hemel gedaald, om door uwe boete, door uw heilig lijden den gevallen mensch op te richten. Eeuwige dank, o mijn God, voor uwe liefde!

Allerzoetste Jesus, in het heilig Doopsel hebt Gij mij uit de ellende der erfzonde opgeheven; maar ach door mijne schuld, door mijne eigene zonde ben ik opnieuw gevallen. Deze dagen wensch ik, hoop ik uit mijne zonden op te staan; doch ik kan het niet zonder uwe hulp. Help mij dan, lieve Jesus, door de verdiensten van uwen smartelijken val, en ik zal met den verloren zoon opstaan, tot U gaan en U zeggen: Vader, ik heb tegen den Hemel en tegen U gezondigd; ik verdien niet uw kind genoemd te worden; maar neem mij toch aan in uwe liefde; ik zal U niet meer verlaten. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
God, wees ons, zondaars, genadig.

IV. STATIE.

Jesus ontmoet zijne Moeder.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

Droevige ontmoeting! Goddelijk Hart van Jesus! allerheiligst Hart van Maria! reine, zoete, elkander zoo teer beminnende Harten! Wie kan het denken, hoeveel Gij geleden hebt bij deze ontmoeting? Zóó groot als uwe liefde tot elkander, zóó groot was uw medelijden. En wat was de oorzaak van dat ondenkbaar zieleleed? De zonde. Ach, dan ben ik ook de schuld van al dat lijden! Ach, hoe menigmaal en hoe diep heb ik beide Harten gegriefd! Heilige Harten, weest mij genadig!

Heilige Maagd, in u was nooit eenige zonde, en toch hebt gij veel geleden. Gij hebt willen deelen in de smarten van uwen goddelijken Zoon, om met Hem te boeten voor de zonden der wereld. Zoo hebt gij dan ook verdiend de Moeder van alle menschen en de Toevlucht der zondaren te worden. Allerheiligst en onbevlekt Hart van Maria, ik wend mij dan ook tot u met het grootste vertrouwen. Toon, H. Maagd, vooral deze dagen, dat gij mijne Moeder zijt,

en door uwe machtige voorspraak bekeer mijn zondig hart; verander het, zuiver het, vernieuw het, opdat het bij mijne Communie eene waardige woonplaats zij voor het allerzoetste Hart van uwen en mijnen Jesus. Amen.

Onze Vader.—Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

V. STATIE.

Simon van Cyrene helpt Jesus zijn Kruis dragen.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

Minnelijke Zaligmaker, Gij kunt niet langer uw Kruis dragen, en een vreemdeling wordt gedwongen U te helpen. Uwe voorzienigheid, o mijn God, beschikte dat zoo, om ons te leeren, dat, al hebt Gij door uw lijden volkomen voor ons voldaan, wij echter met U en volgens uw voorbeeld ook nog moeten lijden, om aan de vruchten uws lijdens deelachtig te worden. Hebt Gij geboet voor onze zonden, wij moeten ook nog zelve boeten, en 't is door de oneindige verdiensten uwer boete, dat onze geringe boete ons de vergiffenis der zonden en de kwijtschelding der straffen bij uwen hemelschen Vader kan doen verwerven.

Zoete Verlosser, ik heb gezondigd; maar ik hoop deze dagen op vergiffenis en kwijtschel-

ding. Ik moet dan ook boete plegen. Gij hebt zooveel voor mij geleden; ik wil dan ook volgaarne iets met U lijden. Alle moeiten en offeringen, die tot eene goede voorbereiding voor mijne H. Communie vereischt worden, wil ik U met liefde tot boete voor mijne zonden opdragen. Ik zal dikwijls denken aan den H. Aloysius, die enkele lichte fouten zijner eerste jeugd zijn geheel leven lang heeft beweend en zoo zwaar geboet. Niets mag mij dan deze dagen te veel zijn; over niets zal ik klagen. Help, o lieve Jesus, mijn geheugen om mijn goed voornemen niet te vergeten, en heilig door uw lijden, al wat ik deze dagen tot boete mijner zonden U opofferen zal. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
God, wees ons, zondaars, genadig.

VI. STATIE.

Veronica zuivert het aangezicht van Jesus.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

Op het gevaar af van door de ruwe soldaten te worden teruggestooten, bespot en mishandeld, dringt eene kloeke vrouw, door medelijden gedreven, tot U door, o zoete Jesus, om uw van zweet en bloed druipend gelaat met een zuiveren doek af te drogen. Hoe aangenaam

is U deze liefdedienst! Te midden van uwe smarten vergeet Gij niet haar medelijdend hart te beloonen: Gij laat het afdruksel van uw minnelijk wezen in den doek achter. Gelukkige vrouw, met welk eene zorg hebt gij sedert dien heiligen doek bewaard? Hoe dikwijls, en telkens met welke dankbaarheid en liefde hebt gij de bloedige beeltenis van uwen goddelijken Verlosser aanschouwd?

Het heeft U behaagd, mijn God, uw beeld in 's menschen ziel te prenten; maar de mensch was zoo boos van door de zonde uw beeld te schenden en te bevleken; en Gij, o minnelijke Jesus, hebt door uw heilig lijden de goddelijke beeltenis in 's menschen ziel hersteld. Bij mijn heilig Doopsel, o hoe schoon was toen uw beeld in mijne ziel; maar sedert heb ik uw beeld in mij weer ontsierd en bevlekt. O zoete Jesus, wasch deze dagen opnieuw mijne ziel in uw goddelijk Bloed, opdat uwe goddelijke beeltenis rein en schoon als te voren in mij schittere; en verleen mij de genade, om mijne ziel voortaan met meer zorg van de vlekken der zonde te bewaren. Moge ik dikwijls gedenken wat het uwe liefde gekost heeft, om uwe beeltenis in mijne ziel te herstellen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
God, wees ons, zondaars, genadig.

VII. STATIE.

Jesus valt voor de tweede male onder het Kruis.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

O minnelijke Zaligmaker, in welke diepe vernedering aanschouw ik U hier? Gij stort opnieuw onder uw Kruis, met het aanschijn ter aarde, machteloos kruipende als een verachtelijk wezen, vertreden onder de voeten der beulen! Moet Gij dan zóó boeten voor 's menschen trots, die zich stout tegen den Hemel durft verzetten door de zonde? De mensch had verdiend, even als de hoovaardige Engelen, tot het diepst der hel vernederd te worden; maar om hem die eeuwige, allervreeselijkste vernedering te sparen, onderwerpt Gij U aan de uiterste verguizingen!

O liefderijke Jesus, hoe klein ben ik nog, en hoeveel trots bezit ik reeds! Ik wil mij boven anderen verheffen; en op hoevelen zie ik met minachting neer! Berisping en bestraffing kan mijn hoogmoed niet verdragen: ik verzet mij tegen mijne kameraden, tegen mijne Ouders en andere Oversten, ik verzet mij zelfs tegen U, mijn God, door niet te willen doen wat uwe heilige wet mij voorschrijft. O zoete Jesus, ik vraag U vergiffenis voor al het kwaad, dat mijne booze eigenliefde mij heeft ingegeven. Help mij mijnen hoogmoed bedwingen, vooral deze dagen

mijne eigenliefde overwinnen. Ik ben bereid, om mij zelve door eene rechtzinnige Biecht voor U te vernederen, en alle berispingen, die ik deze dagen, verdiend of onverdiend, zal ontvangen, tot boete van mijnen hoogmoed en uit liefde voor U geduldig te verdragen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII. STATIE.

Jesus troost de weenende vrouwen.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

Deze vrouwen, uit innig medelijden met uwe smarten, weenen over U, minnelijke Jesus, zonder U geheel te kennen, zonder te weten waarom Gij zooveel smaad en pijnen te verduren hebt. Die droefheid, die tranen zijn U aangenaam, en Gij kunt die medelijdende schare niet voorbijgaan, zonder haar eenige vriendelijke woorden toe te spreken. „Dochters van Jerusalem, weent niet over mij, maar over u zelve en uwe kinderen. Gaat het zóó met het groene hout, wat zal dan met het dorre geschieden?” Ja, mijn zoete Verlosser, lijdt Gij zooveel, die, als het groene hout, vol van goddelijk leven, vruchten van heiligheid voortbrengt, hoe zal het dan vergaan met de zondige ziel, die, als het

dorre hout, zonder vruchten, zonder leven, dood en afzichtelijk in Gods oogen is?

Lijdende Jesus, ik weet wie Gij zijt: — de Zoon Gods, mijn God en Zaligmaker. Ik weet waarom Gij lijdt: — om de zonden der wereld, ook om mijne zonden. En ik ween niet!... Moet ik dan ongevoelig blijven bij het aanschouwen uwer smarten? Ach, liefderijke Jesus, breek mijn gemoed, stort in mijn hart eene oprechte droefheid over mijne zonden, die de oorzaak zijn van uwe smarten. Help mij door uwe barmhartigheid, nu deze dagen vooral, mijne zonden beweenen, voor mijne overtredingen boeten, om de vreeselijke straffen te ontgaan, die ik reeds bij uwe goddelijke rechtvaardigheid verdiend heb. Ik ben een dor hout: geef mij het leven terug en doe mij vruchten voortbrengen, die U behagen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer. God, wees ons, zondaars, genadig.

IX. STATIE.

Jesus valt voor de derde male onder het Kruis.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

Zoo stort Gij dan, mijn goede Jesus, voor de derde maal onder den zwaren Kruisboom ter aarde neder! Zou het wezen, om door uwen herhaalden val op eene bijzondere wijze te boe-

ten voor de trouweloosheid van zoovele ondankbaren, die, door uwe liefderijke hulp uit de zonden opgestaan, al te spoedig hunne betuigingen van trouw en dankbaarheid vergetende, zoo dikwijls in hunne boosheden hervallen?

Minnelijke Jesus, ook ik heb zoo dikwijls mijne goede voornemens vergeten en gebroken. Hoe menigmaal heb ik herhaald, dat ik liever wilde sterven dan U vergrammen? En niettemin, wat is er gebeurd? Ja, nu zie ik mijne schandelijke ontrouw jegens U. Voor uwen Priester, als ware het voor uw aanschijn, zal ik al mijne ongetrouwheden bloot leggen, in de zoete hoop, dat Gij door de verdiensten van uw heilig lijden mij die alle zult vergeven. Ik maak nu het vaste besluit, dat ik U nooit meer zal beleedigen, dat ik liever sterven wil dan U door eene doodzonde vergrammen. Door uwe genade, allerliefste Jesus, zegen en versterk mijne goede besluiten; help mij ze nooit vergeten en daaraan tot mijnen dood getrouw blijven. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
God, wees ons, zondaars, genadig.

X. STATIE.

Jesus wordt ontkleed en met gal gelaafd.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

Gansch uitgeput van vermoeyenis en pijnen, zijt Gij eindelijk, mijn minnelijke Zaligmaker, ter strafplaats gekomen. Hier wilt Gij sterven uit liefde voor den mensch: naar deze plaats, naar dit uur hebt Gij gansch uw leven verlangd; en toch, o wat schande en pijnen wachten U hier, mijn zoete Jesus? Eerst proeft Gij een afschuwelijk bitteren drank tot boete van alle gulzigheid en onmatigheid in spijs en drank. Daarna begint men U te ontkleeden, en het onderkleed, dat in de wreede wonden der geeseling is vastgehecht, trekken de onmenschelijke beulen U uit, over het met dooruen gekroonde hoofd heen; terwijl Gij van schaamte en smarten als wegzinkt. Zóó dan, allerliefste Jesus, wilt Gij boeten voor alle onzedigheid en onzuiverheid, voor alle zonden, verboden door het zesde en negende gebod.

O minnelijke Jesus, Gij hebt dan ook voor mij geboet: door dien bitteren gal voor mijne gulzigheid, voor mijnen snoeplust. Maar vooral, wat de zedigheid betreft, hoe dikwijls heb ik vergeten, dat uw heilig oog mij zag, dat een Engel aan mijne zijde stond? Is dat kwaad zóó strafwaardig volgens uw rechtvaardig oordeel, dat Gij daarvoor zóó zwaar hebt willen boeten? Ik wil dan ook een deel der verdiende boete dragen. Ik wil, wat het ook koste aan mijne eigenliefde, met rechtzinnigheid aan uwen Priester openbaren al datgene, waarover ik mij nu schaam. Allerzoetste Jesus, ik wil zelfs van die zonden,

welke mij het meeste wroeging en schaamte veroorzaken, mij het eerst voor uwen Plaatsbekleeder beschuldigen. Help mij, o goede Jesus, door uwe goddelijke genade, dat ik toch niets verzwijge van hetgeen ik meen te moeten biechten. Bewaar mij toch voor het grootste ongeluk wat mij overkomen kan: voor eene heiligschennende Biecht en eene heiligschennende Communie. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
God, wees ons, zondaars, genadig.

XI. STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

Daar ligt Gij nu, onbevlekt Lam Gods, op uw Kruis als op uw Altaar uitgestrekt, om voor de zonden der wereld te gaan sterven. Gij steekt op het bevel der beulen uwe heilige handen en voeten uit, om ze op den Kruisbalk te laten vastnagelen. Gij eerbiedigt in de bevelen der beulen de beschikking uws Vaders in den hemel, en zoo zijt Gij dan gehoorzaam tot den dood, ja tot den dood des Kruises. Zóó zwaar wilt Gij, mijn goddelijke Verlosser, boeten voor dien geest van weerspanningheid, die reeds in het aardsehe paradijs den eersten mensch vervoerde,

om het gebod van zijnen Schepper te verachten.

Ach, minnelijke Zaligmaker, hoeveel heb ik mij op dat punt te verwijten? Hoe dikwijls heb ik mij weerspanning getoond tegen uwe heilige wet! Hoe dikwijls heb ik mij verzet tegen het gezag diergenen, die hier op aarde uwe plaats bekleeden? Hoe zal ik tellen al de ongehoorzaamheden jegens mijne Ouders, aan wie ik na U alles te danken heb? Hoe dikwijls heb ik hen door mijne gedragingen bedroefd? Zoete Jesus, door de verdiensten van uwe volmaakte gehoorzaamheid bij uwe pijnlijke kruisiging, smee ik U vergiffenis van al mijne ongehoorzaamheden, en zegen miju voornemen van voortaan aan U en aan mijne Ouders en andere Oversten in alles te gehoorzamen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

XII. STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

O allerminnelijkste Jesus, dáár verheven aan het Kruis, hangt Gij tusschen hemel en aarde, om God met de menschen te verzoenen. De bitterste bespottingen, duivelsche godslasteringen folteren uwe ziel; — en uw heilig Lichaam, van het

hoofd tot de voeten, lijdt de ijselijkste pijnen. Het Bloed stroomt uit uwe wonden tot den laatsten druppel. Gij sterft.....

Gij sterft, zoete Verlosser, vrijwillig, uit liefde voor den mensch! Gij sterft ook voor mij, o allerliefste Jesus, ik aanbid en dank uwe oneindige liefde!.....

Gij sterft, zoete Verlosser, voor de zonden der wereld! O hoe gruwelijk is de zonde! Ik haat en verfoei ze uit geheel mijn hart!....

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, neem al mijne zonden weg! Spaar mij, red mij, ontferm U mijner!

Kostbaar Bloed van mijn Verlosser, kom over mijne ziel! In de heilige Biecht, die ik ga spreken, wisch al mijne zonden uit; wasch mij, reinig mij van alle smetten der zonde, opdat ik met een engelrein gemoed tot de heilige Tafel moge naderen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer. God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII. STATIE.

Het Lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgedaan.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

O heilige Moeder van mijn Jesus, hoe groot

is uwe droefheid! Het aanbiddelijke Lichaam van uw goddelijken Zoon rust op uwen schoot. Met welk een droevigen oogslag aanschouwt gij het mismakke, doorwonde, gansch bebloede en helaas! ontzielde Lichaam van uw beminden Jesus! Wij zien, o Moeder van smarten, uwe overvloedige tranen; maar wie kan zich voorstellen de droefheid, welke uw moederlijk Hart met een zwaard doorboort?

Ach, bedroefde Moeder, wie gevoelt geen medelijden met u? Welk zondaar kan u aanschouwen, zonder de zonde te haten en te verfoeien?

O Moeder van smarten, ik heb ook de zonde gedaan; maar ik wist niet gelijk nu, wat de zonde is. Nu haat ik, nu verfoei ik uit gansch mijn hart al het kwaad, waardoor ik mijn God vergramd, mijn Jesus gekruist en uw teeder Hart zoo gegriefd heb. Onder het Kruis, heilige Moeder Gods, zijt gij ook onze Moeder geworden. Daarom stel ik mij onder uwe moederlijke bescherming. Verwerf voor mij de genade, dat ik mijne zonden oprecht voor God beweene. Help mij eene heilige Biecht spreken, om mij met uwen Jesus te verzoenen. Amen.

Onze Vader.— Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer. God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV. STATIE.

Het Lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf gelegd.

Wij aanbidden en loven U, Christus.

Omdat Gij door uw Kruis de wereld verlost hebt.

Inderdaad, het ontzielde Lichaam van mijn gekruisten Verlosser wordt begraven..... O mijn zoete Jesus, deze laatste vernedering hebt Gij ook nog vrijwillig voor ons ondergaan: Gij laat uw heilig Lichaam in een graf bergen, als ware daarvan, evenals van andere lijken, afzietelijkheid en besmetting te vreezen! En ach, wat eene smart te meer voor uwe heilige Moeder, nu zij ook nog van dat kostbare paud, het laatste wat haar van U overblijft, uw goddelijk Lichaam moet scheiden!— O Jesus, o Maria, ik verfoei en betreur mijne zonden als de oorzaak van die laatste vernedering en droefheid!

Doeh, minnelijke Zaligmaker, terwijl ik, in mijne verbeelding, door eerbiedwaardige mannen uw heilig Lichaam dáár in een nieuw graf zie neerleggen, en Het nu nog dáár zie rusten, gedenk ik, dat binnen kort uw Priester datzelfde heilige Lichaam, maar niet dood en mismaakt, maar levend en verheerlijkt, in zijne hand zal nemen, om Het op mijne tong neer te leggen, en dat Het zal rusten in mijn hart. En ach, mijn Jesus, zal mijn hart zuiver zijn ge-

lijk het graf, waarin Gij na uwen dood gerust hebt? Ik hoop het, o zoete Jesus, maar alleen van uwe barmhartigheid, ik hoop het door de verdiensten van uw goddelijk Bloed. Uwe genade alleen kan mijn hart zuiveren en nieuw maken; en wat van mijnen kant noodig is, ik wil het doen. Help mij door een naarstig onderzoek des gewetens tot in de duistere hoeken van mijn hart doordringen, om alles op te sporen, wat aan uwe heilige oogen zou kunnen mishagen; — help mij door een oprecht berouw alles, wat ik afschuwelijks of ook maar onbehaaglijks vinden zal, met een heiligen haat breken en vermorzeelen; — help mij door eene rechtzinnige Biecht dat alles uit mijn hart uitwerpen; — opdat mijn hart, gansch gezuiverd en gereinigd, een nieuw hart moge geworden zijn, waardig om uw heilig Lichaam in de H. Communie tot rustplaats te verstrekken. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

Sluitgebed.

O minnelijke Verlosser, ik dank U voor de genade, in dit uur van uwe barmhartigheid ontvangen. Ik dank U voor hetgeen ik op den bloedigen weg des Kruises heb geleerd; namelijk uwe onbegrijpelijke liefde en mijne afschuwelijke ondankbaarheid zijn mij gebleken. Ik weet nu,

o mijn God, wat ik misdaan heb; maar ik weet ook, o zoete Jesus, hoezeer Gij mij liefhebt. Ik dank U voor de gevoelens, die Gij mij hebt ingestort. Ik verfoei mijne zonden, en ik vertrouw op uwe barmhartigheid. Bevestig mij, liefderijke Zaligmaker, in deze gevoelens. Help mij mijne goede voornemens uitvoeren. Schenk mij de genade van eene heilige Biecht, opdat ik daardoor den weg vinde tot eene heilige Communie. Ik smeek U die genade door de verdiensten van die onbeschrijfelijke smarten, die Gij voor mij op uwen bloedigen Kruisweg hebt geleden. Amen.

O H. Maria, Moeder van smarten, ik ben het kind, dat u zooveel droefheid veroorzaakt heeft. Help mij door de verdiensten van uwe diepe droefheid al mijne zonden oprecht beweenen, om mijn hart van alle vlekken der zonde te zuiveren. O mocht ik spoedig door een goede Biecht en eene heilige Communie uw minnelijk Hart verblijden. Amen.

Ik smeek U, barmhartige God, de aflaten, welke ik door deze Kruiswegoefening verdiend heb, toe te voegen, gelijk mijne meening was, aan al die zielen in het vagevuur, welke bij haar leven gewoon waren zich met de meeste zorg tot de H. Communie voor te bereiden, opdat zij in de verlichting harer pijnen eene belooning vinden van haren eerbied voor het aanbiddelijk Sacrament, en opdat ik door deze lief-

dedaad van uwe barmhartigheid de genade verwerve van ook deze dagen met den grootsten eerbied, in de beste gesteltenis, het hoogheilig Sacrament te ontvangen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Vijfmaal ter eere der Vijf Wonden van Jesus, en ééns voor Z. H. den Paus.

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament! Amen.

GODVRUCHTIGE OEFENINGEN,

in de jeugd aan te leeren,
om ze altijd te blijven onderhouden.

Te voegen bij uw gewoon Morgengebed.

1. Ter eere der
H. Drievuldigheid.

*Afsaat van 100
dagen elken dag
ééns, Zondag drie-
maal.*

2. Ter eere van
't H. Sacrament.

*Afsaat van 100
dagen elken dag
ééns, van 300 da-
gen voor driemaal
donderdag.*

3. Voor het A-
postolaat des Ge-
beds.

*Afsaten toepas-
selijk aan de ge-
loovige zielen.*

Heilig, Heilig, Heilig is de
Heer, de God der heirlegers; de
gansche aarde is vol van uwe heer-
lijkheid. Glorie den Vader, Glorie
den Zoon, Glorie den H. Geest.

Geloofd en gedankt zij te al-
len tijd het hoogheilig en godde-
lijk Sacrament!

Mijn God, ik offer U op, al
wat ik vandaag zal doen en lij-
den, in vereeniging met de inten-
tiën van het H. Hart van Jesus.

4. Voor 't Broederschap van het H. Hart van Jesus.

Afl. toepasselijk aan de gel. zielen.

5. Voor de heilige deugd van zuiverheid.

Afl. 100 dagen ééns voor 's morgens en 's avonds. Afl. toepasselijk aan de gel. zielen.

6. Ter eere van 't H. Hart van Maria.

Afl. 300 dagen elken keer. Afl. toepass. gel. zielen.

7. Tot onzen Engelbewaarder.

Afl. 100 dagen elken keer. Afl. toep. geloov. zielen.

Onze Vader.... Wees gegroet... Ik geloof in God den Vader almachtig.... O zoet Hart van Jesus, maak dat ik U steeds meer en meer beminne.

Wees gegroet.... O mijne Vorstin! o mijne Moeder! ik offer mij geheel aan u op, en om u mijne verkleefdheid te betoonen, wijd ik u vandaag toe mijne oogen, mijne ooren, mijnen mond, mijn hart, geheel mij zelve. Wilt ik u toebehoor, o goede Moeder, bewaar mij, bescherm mij als uw goed en eigendom.

Zoet Hart van Maria, wees mijn heil!

O Engel Gods, die mijn bewaarder zijt, aan wien ik door Gods goedheid ben toevertrouwd, gelief mij te verlichten, te bewaren, te geleiden en te bestieren. Amen.

Bemerking. Door deze Gebeden bij zijn Morgengebed en de volgende bij zijn Avondgebed te voegen, onderhoudt

men dagelijks de meest aangeprezene en heilzaamste devoties, bidt men de gebeden van de voornaamste Broederschappen, verdient men vele gedeeltelijke aflaten, en zal men bij elke H. Communie verscheidene volle aflaten kunnen verdienen; want een volle aflaat onder de gewone voorwaarden is verleend elke maand één's op een dag naar verkiezing:

Voor 't gebed onder $\left\{ \begin{array}{l} \text{N. 1.} \\ \text{N. 2.} \\ \text{N. 6.} \\ \text{N. 7.} \end{array} \right\}$ als men eene maand lang het dagelijks één's bidt;

Voor 't gebed onder N. 5, als men eene maand lang het 's morgens en 's avonds bidt.

Voor de Broederschappen onder $\left\{ \begin{array}{l} \text{N. 3.} \\ \text{N. 4.} \\ \text{N. 8.} \\ \text{N. 9.} \end{array} \right\}$ als men, in die Broederschappen ingeschreven zijnde, de gestelde voorwaarden onderhoudt.

Te voegen bij uw Avondgebed.

8. Tot uitroeiing der godslasteringen, verwenschingen en ontuchtige gesprekken. Geestelijk verbond.

Afl. 100 d. voor de leden. Afl. toep. aan de gel. zielen.

Onze Vader.... Wees gegroet....

—
(Geloofd zij Jesus Christus! Amen.)

9. Tot voortplanting des Geloofs. Broed. v. d. H. Franc. Xav.

—
Onze Vader.... Wees gegroet....
H. Franciscus, bid voor ons.

*Afl. 100 d. voor
de leden. Afl. toep.
gel. ziel.*

10. Voor onzen
H. Vader den Paus.
St-Pieterspenning.

*Afl. 7 jaren 7
quadrag. dagelijks
voor de leden. Afl.
toep. gel. ziel.*

5. Voor de hei-
lige deugd van zui-
verheid.

*Afl. 100 dagen
ééns voor 's mor-
gens en 's avonds.
Afl. toepasselijk
aan de gel. zielen.*

6. Tere eere van 't
H. Hart van Maria.

*Afl. 300 dagen
elken keer. Afl. loe-
pass. gel. zielen.*

7. Tot onzen En-
gelbewaarder.

*Afl. 100 dagen
elken keer. Afl.
toep. geloov. zie-
len.*

—
Onze Vader.... Wees gegroet....
Glorie zij den Vader.... Ik ge-
loof in God den Vader almach-
tig....

—
Wees gegroet ... O mijne Vor-
stin ! o mijne Moeder ! ik offer mij
geheel aan u op , en om u mijne
verkleefdheid te betoonen , wijd ik
u vandaag toe mijne oogen , mijne
ooren , mijnen mond , mijn hart ,
geheel mij zelven . Wijd ik u toe-
behoor , o goede Moeder , bewaar
mij , bescherm mij als uw goed
en eigendom .

—
Zoet Hart van Maria , wees
mijn heil !

—
O Engel Gods , die mijn be-
waarder zijt , aan wien ik door
Gods goedheid ben toevertrouwd ,
gelief mij te verlichten , te bewa-
ren , te geleiden en te bestieren .
Amen .

11. Voor een
goeden dood.

*Afl. 300 d. el-
ken keer. Afl. toep.
gel. ziel.*

* Jesus, Joseph en Maria!
ik geef u mijn hart en mijne ziel.
Jesus, Joseph en Maria! staat
mij bij in mijn laatsten doodstrijd.
Jesus, Joseph en Maria! dat
mijne ziel in vrede met u schei-
de! Amen.

Bemerking. Neem de gewoonte aan, van 's morgens
bij het opstaan en 's avonds bij het slapen gaan uw Schap-
ulier te kussen.

GEBED VAN DEN ROZENKRANS.

(Zóó den Rozenkrans te leeren bidden, en de mysteriën
er altijd bij te noemen.)

† In den Naam des Vaders.....

Ik geloof in God den Vader almachtig.....

Glorie zij den Vader en den Zoon en den H. Geest.

*Gelijk het was in het begin, en nu en altijd, en
in de eeuwen der eeuwen. Amen.*

De Namen van Jesus, Maria en Joseph zijn ge-
benedijd.

Van nu af tot in eeuwigheid.

Onze Vader.....

* Dit gebed vindt men zelden juist opgegeven. *Raccolta di
orazioni e pie opere.*

- Ik groet u, Dochter van God den Vader. Wees
gegroet....
Ik groet u, Moeder van God den Zoon. Wees
gegroet....
Ik groet u, Bruid van God den H. Geest. Wees
gegroet....
De Namen van Jesus

Rozenhoedje der blijde mysteriën.

- I. Onze Vader..... De boodschap des Engels
aan Maria.
Tienmaal Wees gegroet....
Glorie zij den Vader.
De Namen van Jesus....
- II. Onze Vader.... Het bezoek der H. Maagd
aan hare nicht Elisabeth.
Tienmaal Wees gegroet....
Glorie zij den Vader....
De Namen van Jesus....
- III. Onze Vader.... De geboorte van Jesus in
den stal te Bethlehem.
Tienmaal Wees gegroet....
Glorie zij den Vader....
De Namen van Jesus....
- IV. Onze Vader.... De opdracht van Jesus in
den Tempel.
Tienmaal Wees gegroet....
Glorie zij den Vader....
De Namen van Jesus....

V. Onze Vader.... De vinding van Jesus in den Tempel.

Tienmaal Wees gegroet....

Glorie zij den Vader.

De Namen van Jesus....

Rozenhoedje der droevige mysteriën.

I. Onze Vader. De benauwdheid van Jesus in den Hof van Olijven. Wees gegroet enz. *als boven.*

II. Onze Vader. De geeseling van Jesus. Wees gegroet enz.

III. Onze Vader. De kroning van Jesus met dorrens. Wees gegroet enz.

IV. Onze Vader. De kruisdraging van Jesus naar den berg van Calvarië. Wees gegroet enz.

V. Onze Vader. De kruisiging en dood van Jesus. Wees gegroet enz.

Rozenhoedje der glorieuze mysteriën.

I. Onze Vader. De verrijsenis van Jesus. Wees gegroet enz.

II. Onze Vader. De hemelvaart van Jesus. Wees gegroet enz.

III. Onze Vader. De nederdaling van den H. Geest over de Apostelen. Wees gegroet enz.

IV. Onze Vader. De opneming van Maria ten hemel. Wees gegroet enz.

V. Onze Vader. De kroning van Maria in den hemel. Wees gegroet enz.

Bemerking. Als men dagelijks slechts één Rozenhoedje bidt, is het goed tot meerdere devotie die mysteriën te kiezen, welke met den Feestdag die aanstaande is of gevierd wordt, of met den tijd van het kerkelijk jaar overeenstemmen. Zoo neemt men in den Advent de blijde mysteriën, in de Vasten de droevige, in den Paaschtijd de glorieuze, om in de overige tijden van het jaar ze alle bij afwisseling te overwegen: maandag en donderdag de blijde mysteriën, dinsdag en vrijdag de droevige, woensdag en zaterdag en ook Zondag de glorieuze. Nu zult ge begrijpen waarom men bijv. met Driekoningen en O.-L.-V. Lichtmis liever neemt de blijde mysteriën, met H.-Sacramentsdag en O.-L.-V. der Zeven Weeën de droevige, met Maria-Hemelvaart de glorieuze.

2. 't Is zeer goed, als men zich gewoon maakt, vóór het Rozenhoedje te denken: *Ik ga dit Rozenhoedje bidden . . .* (voor mij of voor dezen of genen, om die gunst te verkrijgen); — maar 't is nog veel beter, als men zich gewoon maakt, het Rozenhoedje *te gelijk* te doen strekken tot lafenis der geloovige zielen, door er bij te denken: *en de aflaten van dit Rozenhoedje wil ik toepassen aan de ziel van . . .* Immers aan het Rozenkransgebed zijn, onder zekere voorwaarden, behalve vele volle aflaten, voor elk Rozenhoedje vele gedeeltelijke aflaten verleend, die toepasselijk zijn aan de geloovige zielen. O hoevele zielen in het vagevuur kunnen wij alzoo door de christelijke gewoonte, van dagelijks een Rozenhoedje te bidden, verkwikken en verlossen! — Die ingeschreven is in 't Broederschap van den H. Rozenkrans, kan nog meer aflaten verdienen. — Indien men gezamenlijk bidt, kunnen allen die meebidden, de aflaten verdienen, ofschoon hij alleen die voorbidt, zijn gewijden paternoster in de hand zou hebben; maar zeker is het beter voor de aandacht, dat elk zijn paternoster gebruikt. — Bij het bidden van den Rozenkrans moet men de mysteriën (van de boodschap des Engels aan Maria enz.) herdenken; vandaar 't gebruik van bij elk tientje het mysterie te noemen: ieder trachte alzoo naar zijn vermogen al biddende bij elk tientje godvruchtig aan het mysterie te denken.

Litanie van O.-L.-V. van Lorette.

(Zóó de Litanie te leeren bidden, en als ge alleen bidt, telkens te herhalen *bid voor ons.*)

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer. Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, *ontferm U onzer.*

God, Zoon, Verlosser der wereld, *ontferm U onzer.*

God, Heilige Geest, *ontferm U onzer.*

Heilige Drievuldigheid, één God, *ontferm U onzer.*

Heilige Maria, *bid voor ons.*

Heilige Moeder Gods, *bid voor ons.*

Heilige Maagd der Maagden, *bid voor ons.*

Moeder van Christus, *bid voor ons.*

Moeder der goddelijke genade, *bid voor ons.*

Allerreinste Moeder, *bid voor ons.*

Allerkuischste Moeder, *bid voor ons.*

Ongeschondene Moeder, *bid voor ons.*

Onbevleete Moeder, *bid voor ons.*

Minnelijke Moeder, *bid voor ons.*

Wonderbare Moeder, *bid voor ons.*

Moeder des Scheppers, *bid voor ons.*

Moeder des Zaligmakers, *bid voor ons.*

Allervoorzichtigste Maagd, *bid voor ons.*

Eerwaardige Maagd, *bid voor ons.*

Lofwaardige Maagd,
Machtige Maagd,
Goedertierene Maagd,
Getrouwe Maagd,
Spiegel der rechtvaardigheid,
Zetel der wijsheid,
Oorzaak onzer blijdschap,
Geestelijk vat,
Eerbiedwaardig vat,
Schoon vat van devotie,
Geheimzinnige roos,
Toren van David,
Ivoren toren,
Gulden huis,
Ark des verbonds,
Deur des hemels,
Morgenster,
Behoud der zieken,
Toevlucht der zondaren,
Troosteres der bedroefden,
Hulp der Christenen,
Koningin der Engelen,
Koningin der Oudvaders,
Koningin der Profeten,
Koningin der Apostelen,
Koningin der Martelaren,
Koningin der Belijders,
Koningin der Maagden,
Koningin van alle Heiligen,
Koningin, zonder erfsmet ontvangen,

bid voor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, *spaar ons, Heer.*

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, *verhoor ons, Heer.*

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, *ontferm U onzer.*

Christus hoor ons. *Christus verhoor ons.*

Onze Vader.

Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, H. Moeder Gods, verstoot onze gebeden niet in onzen nood; maar bevrijd ons altijd van alle gevaren, glorierijke en gezegende Maagd; onze Vrouwe, onze Middelaars, onze Voorspraak, verzoen ons met uwen Zoon, beveel ons aan uwen Zoon, vertoon ons aan uwen Zoon.

Bid voor ons, H. Moeder Gods.

Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, Heer, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de menschwording van Christus, uwen Zoon, gekend hebben, door zijn lijden en Kruis tot de heerlijkheid der verrijzenis gebracht worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. *Amen.*

Bemerking. Die deze Litaanie, met het sluitgebed: *Wij bidden U, o Heer*, rouwmoedig en godvruchtig bidt, kan iederen keer een aflat van 300 dagen (toepasselijk aan de ge-

loovige ziel.) en die de gewoonte heeft van ze dagelijks te bidden, kan een vollen aflat (toepass. gel. ziel.) verdienen op de vijf voornaamste Feestdagen van O.-L.-V. (Onbevleete Ontvangenis, Geboorte, Boodschap, Zuivering en Hemelvaart); mits men waardig biechte, communiceere, eene openbare kerk bezoeke en bidde tot intentie van Z. H.

De Engel des Heeren.

(Te bidden 's morgens, 's middags en 's avonds, wanneer de klok daartoe het teeken geeft, of omtrent dien tijd, als men de klok niet hooren kan. Te bidden *geknield*, uitgezonderd zaterdag-avond en Zondag, wanneer men *staande* bidt.)

De Engel des Heeren heeft Maria geboodschap, *en zij heeft ontvangen van den H. Geest*. Wees gegroet Maria, enz.

Zie de dienstmaagd des Heeren, *mij geschiede naar uw woord*. Wees gegroet Maria, enz.

En het Woord is vleesch geworden, *en Het heeft onder ons gewoond*. Wees gegroet Maria enz.

ŷ. Bid voor ons, H. Moeder Gods.

B. *Opdat wij waardig worden de beloften van Christus*.

LAAT ONS BIDDEN. .

Wij bidden U, Heer, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de menschwording van Christus, uwen Zoon, gekend hebben, door zijn lijden en Kruis tot de heerlijkheid der verrijsenis gebracht worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. *Amen*.

In den Paaschtijd, dat is: van zaterdag-middag voor Pa-
schen tot zaterdag-middag na Pinksteren, zegt men in plaats
van *De Engel des Heeren* het volgende gebed, *staande*:

Verheug U, Koningin des hemels. Alleluia.
Omdat dien Gij waardig zijt geweest te dragen.
Alleluia.

Verrezen is, zooals Hij gezegd heeft. Alleluia.
Bid God voor ons. Alleluia.

ƿ. Verheug en verblijd U, Maagd Maria.
Alleluia.

R. *Want de Heer is waarlijk verrezen. Alleluia.*

LAAT ONS BIDDEN.

God, die U gewaardigd hebt, door de ver-
rijzenis van uwen Zoon, onzen Heer Jesus Chris-
tus, de wereld te verblijden: verleen, smeeken
wij U, dat wij door zijne Moeder, de Maagd
Maria, de vreugde van het eeuwige leven mo-
gen verkrijgen. Door denzelfden Christus, onzen
Heer. *Amen.*

Bemerking. Alle geloovigen, die 's morgens of 's mid-
dags of 's avonds, bij het luiden der klok, *De Engel des Hee-
ren* godvruchtig en geknield zullen gebeden hebben, kunnen
onder de gewone voorwaarden, elke maand ééns, op een dag
naar verkiezen, een vollen aflat verdienen. Op de overige
dagen des jaars kunnen alle geloovigen, die *De Engel des Hee-
ren* op gezegde wijze waarlijk rouwmoedig bidden, zoo dik-
wijls zij dit doen, een aflat verdienen van honderd dagen.

SCHIETGEBEDEN.

I. Om zijn hart tot God te verheffen.

† In den Naam des Vaders..... (*'t gewone kruisteeken.*)

† In den Naam des Vaders die mij geschapen heeft, en des Zoons die mij verlost heeft, en des H. Geestes die mij geheiligd heeft. (*Vooraf op de Zondagen ter eere der H. Drieuldigheid.*)

Mijn Heer en mijn God!

Mijn God en mijn Al!

O mijn God, hoe schoon moet Gij zijn!

Glorie zij den Vader en den Zoon en den H.

H. Geest!

Jesus, mijn God, ik bemin U bovenal! *Afl. 50 d.*

Jesus, ik geloof in U; Jesus, ik hoop op U;

Jesus, ik bemin U, nu en in de eeuwigheid.

Zoet Hart van Jesus, maak dat ik U steeds meer en meer beminne.

O H. Hart van Jesus, ik vereenig mij met U en uwe heilige intentiën.

Eeuwige Vader, ik offer U op het allerkostbaarste Bloed van Jesus Christus tot voldoening mijner zonden en voor de noodwendigheden der H. Kerk. *Afl. 100 d.*

Jesus, Joseph en Maria! ik geef u mijn hart en mijne ziel. *Afl. 100 d.*

II. Als men hoort vloeken of den Naam van God of den H. Naam van Jesus misbruiken.

Geloofd zij Jesus Christus! Amen.
De Naam des Heeren zij gebenedijd!

III. In bekoringen tegen het geloof.

O mijn God, ik geloof; vermeerder mijn geloof.
O mijn Jesus, ik geloof uw heilig Evangelie.
Gij, o Heer, hebt de woorden des eeuwigen levens.

O mijn God en Zaligmaker, ik geloof alles wat uwe H. Kerk mij voorhoudt te gelooven.

IV. In bekoringen tegen de heilige deugd van zuiverheid.

Jesus! Jesus!

O mijn Jesus! laat niet toe dat ik van U gescheiden worde.

Jesus! Maria! *Afl. 25 d.*

Jesus! Maria! Joseph!

Maria, mijne Moeder! sta mij bij.

O zoet Hart van Jesus! verberg mij in uwe heilige wonde.

Zoet Hart van Maria! wees mijn heil. *Afl. 300 d.*

O mijne Vorstin! o mijne Moeder! gedenk dat ik u toebehoor, bewaar en bescherm mij als uw goed en eigendom. *Afl. 40 d.*

(Heilzaam is de gewoonte van in de bekoring iets uitwendigs er bij te voegen, ten minste bij hevige bekoringen, bijv. van het kruisteecken te maken of zijn Schapulier te drukken of te kussen, zoo vooral des nachts. In 't bijzijn

van anderen kan men zelfs nog iets doen, bijv. met den duim een kruis maken op zijn hart of met de hand drukken op zijn Schapulier, terwijl men een schietgebed tot Maria stiert.)

V. Verzuchtingen van een rouwmoedig hart, vooral op Vastendagen en in de week voor zijne Biecht.

Heer, wees mij zondaar genadig.

Mijn Jesus! barmhartigheid! *Afl. 100 d.*

Jesus, zoon van David, ontferm U mijner.

Ontferm U mijner, o God, volgens uwe groote barmhartigheid.

Mijn hart is bereid: Heer, wat wilt Gij dat ik doe?

VI. In bekoringen van kleinmoedigheid en wantrouwen op Gods barmhartigheid, en de week voor zijne H. Biecht.

O mijn God, Gij zijt oneindig goed en barmhartig.

O mijn God, ik hoop op U; in de eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

O zoete Jesus, ik hoop vergiffenis mijner zonden door de verdiensten van uw heilig lijden en sterven.

Heilig Bloed van mijn Verlosser, wasch mij, reinig mij van mijne zonden.

O Heer, wanneer Gij wilt, Gij kunt mij zuiveren.

O goede God, menigvuldig en groot zijn mij-

ne zonden, maar oneindig groot is uwe barmhartigheid.

Ik zal opstaan en tot mijnen Vader gaan.

VII. Als men in gevaar naar 't lichaam verkeert.

O mijn God, help mij.

Jesus! barmhartigheid! *Afl. 100 d.*

H. Moeder Gods, bescherm mij. (*Met de hand op het Schapulier.*)

H. Engel, red mij.

VIII. Als men eenig ongemak of ziekte, moeielijkheid of tegenspoed te lijden heeft.

O God, geef mij de genade van geduldig te lijden.

Zoete Jesus, ik vereenig mijn lijden met uwe smarten.

Heer, uw wil geschiede.

Gelijk het den Heer behaagd heeft, zoo is het geschied.

God gaf, God nam: de Naam des Heeren zij gezegend!

Dat de allerrechtvaardigste, allerhoogste en alerbeminnelijkste wil van God in alles geschiede, geloofd en in eeuwigheid geprezen worde! *Afl. 100 d.*

IX. Als men eene vernedering of beschaming door te-leurstelling, terechtwijzing of bestraffing ondergaat.

Het is goed, o Heer, dat Gij mij vernederd hebt.

U alleen, mijn God, zij de eer en mij de schande.

Wat is dat bij de eeuwigheid? o mijn God, als ik maar niet in de eeuwigheid beschaamd worde.

Zoete Jesus, ik offer U deze vernedering op tot boete voor mijne zonden.

Kastijd mij hier, o barmhartige God, maar spaar mij in de eeuwigheid.

X. Tot onze HH. Patronen.

H. Joseph, Bruidegom van Maria, bid voor mij.

H. Joseph, Voedstervader van Jesus', bid voor mij.

H. Joseph, Patroon van een goeden dood, bid voor mij.

H. Joseph, Patroon der H. Kerk, waak over de H. Kerk, bescherm en troost onzen H. Vader.

H. Engelbewaarder, bid voor mij.

H. Engel, sta mij bij, bescherm mij, red mij.

H. . . . , mijn Patroon (Patrones), bid voor mij.

H. . . . , Patroon onzer Parochie, bid voor ons.

.....

Bemerking. Men vordere van de kinderen, niet dat zij *al* deze schietgebeden van buiten kennen, maar *eenige* daarvan zich eigen maken; bv. dat zij kunnen antwoorden op deze vragen: Noem eens enkele schietgebeden om zijn hart tot God

te verheffen. — Welk schietgebed zoudt gij bij u zelven zeggen, als ge iemand Gods heiligen Naam hoordet misbruiken? — In eene bekoring tegen het geloof? Enz.

Wegens het gebruik dezer Schietgebeden prente men den kinderen deze drie punten in:

1. 't Is verkeerd te denken, dat wij alleen hebben te bidden op die plaatsen en tijden, welke door het christelijk gebruik zijn bepaald; bijv. als men in de kerk is, en te huis 's morgens bij 't opstaan, en 's avonds, bij het gemeenschappelijk gebed en bij het slapen gaan, en voor en na het eten. Als men op die gestelde tijden behoorlijk bidt, dat is zeer goed, maar mag het daarbij blijven? Wij behooren nog buiten die vast bepaalde tijden, buiten kerk en huis, te bidden. Wat lezen wij van de Christenen der eerste eeuwen? Om slechts iets te noemen: Tertullianus, een getuige der tweede eeuw, verzekert ons, dat te zijnen tijde bij de geloovigen de gewoonte bestond van voor elke bezigheid het kruisteeken te maken. En hoe juist komen hier de woorden van den H. Joannes Chrysostomus te pas, toen hij in een sermoen tot het volk, sprekende van het gebod des Heeren, dat wij altijd moeten bidden, reeds voor 1400 jaren eene tegenwerping bestreed, welke nog tegenwoordig zoo licht gemaakt wordt! *Niemand zegge, zoo sprak de heilige Bisschop tot het volk, dat een mensch uit de wereld, vol drukten buitenshuis, door den dag niet altijd kan bidden. Dat kan hij wel, en zeer gemakkelijk. Overal waar ge zijn moogt, kunt ge uw altaar oprichten. Al buigt gij de knieën niet, al beurt gij de handen niet ten hemel, als ge slechts met vurigheid uwen geest tot God verheft, dan hebt gij volmaakt gebeden. Bid dan, waar ge u ook bevindt. Gij zijt zelf een tempel: ge hebt geene plek te zoeken om te bidden. God is altijd dicht bij u.*" Zoo bewees die groote Kerkleeraar, dat menschen uit de wereld, hoe druk ook bezet met bezigheden, altijd en overal kunnen bidden, zeker niet met lange gebeden, maar met vurige korte gebeden, welke wij *Schietgebeden* plegen te noemen. Onthoudt het dan, kinderen: een Christen kan ook buiten de kerk en buiten zijn huis bidden, op den weg, op den akker, op den winkel, gaande, staande, werkende, alleen en in gezelschap. Als ge eenige van de opgegevene Schietgebeden van buiten leert, dan zal het u gemakkelijk zijn, om overal en altijd te bidden, door nu

en dan een of ander schietgebed met een eenvoudig en oprecht hart tot God of zijne Heiligen te stieren.

2. Kinderen, ge kent gelukkig nog zoo weinig van de booze wereld; maar toch, ge moogt wel weten, dat er ach zoovele slechte, ja goddelooze menschen gevonden worden, die helaas het *zoo gemakkelijk* hebben, om, waar ze ook zijn en alle uren van den dag, te vloeken en den goeden God te lasteren. Ik vraag het u, zou het dan ons *zoo moeielijk* vallen, om, door den dag en waar we ook zijn, nu en dan eens te zeggen: *Jesus, mijn God, ik bemin U bovenal?* Zij vervloeken God op straat, onder hun werk, kunnen wij dan op straat, onder ons werk ook niet eens zeggen: *Geloofd zij Jesus Christus?*

3. Schietgebeden zijn gemakkelijke en krachtige redmiddelen in de bekoringen. Door een vurig schietgebed keuren wij af, verwerpen wij wat ons door de bekoring wordt voorgesteld, en roepen wij den bijstand in van God of zijne Heiligen, die voor ons zullen strijden.

Kinderen, als ge deze drie punten goed begrepen hebt, dan vertrouwd ik, dat ge uw best zult doen, om vele van deze schietgebeden in uwen geest, (en beter nog) in uw hart te prenten. Neemt nu reeds de gewoonte aan van elken dag eenige schietgebeden godvruchtig tot God, tot de H. Moeder Gods en uwe H.H. Patronen te stieren. Door deze heilzame gewoonte in uwe jeugd aan te nemen, zult gij later, wanneer de booze vijand en uw eigen vleesch u een geweldigen strijd zullen aandoen door bekoringen, die u thans onbekend zijn, van zelf aanstonds het beste wapen bij de hand hebben om met kracht alle aanvallen op uwe deugd en op uwe onsterfelijke ziel af te slaan. Een soldaat heeft zijn wapen gered en oefent zich daarmee lang vóór den strijd.

OEFENING OM ZIJN GEWETEN TE ONDERZOEKEN.

Bemerkingen over het onderzoek van geweten.

1. Het onderzoek van geweten moet nu en altijd gedaan worden naarstig, met zorg, langzaam, bedaard, zonder geweld, zonder vrees van iets over te slaan of te vergeten. Als men een *goeden wil* heeft, en alzoo zijn best doet, om alles zich te herinneren, wat men verplicht is te biechten, dan moet men voorts onbekommerd zijn of er misschien iets overblijft, dat niet te binnen komt.

2. Men is verplicht te biechten al datgene wat men voor *dood-zonde* aanziet, zoodat het onderzoek wegens dat soort van overtredingen de meeste zorg vereischt, en hier het getal zoo nauwkeurig mogelijk moet bepaald worden. Wat men voor geene doodzonde houdt, en toch wil biechten, behoeft niet met diezelfde nauwgezetheid te worden nagegaan; en het is voldoende te onderzoeken of men dat kwaad slechts enkele keeren, of wel dikwijls gedaan heeft of daarvan eene gewoonte gehad heeft of nog heeft.

3. Wanneer men kwaad gedaan heeft in de meening, dat het doodzonde was, ofschoon men later heeft geweten, dat het geene doodzonde is; dan is men verplicht die zonde te biechten, er bij verklarende, dat en hoe dikwijls men dat kwaad in die verkeerde meening gedaan heeft. Lichtelijk heeft dit plaats met ruwe woorden en kleine dieverijen.

4. Bij het gebruik van den hieronder volgenden Biechtspiegel bedenke men, dat niet alle overtredingen, dáár vermeld, doodzonden zijn. Zonder juist te willen oordeelen wat doodzonde is, antwoorde men bij elke vraag te goeder trouw in hoeverre men schuldig is, nauwkeuriger zijnde in het onderzoek, waar het kwaad grooter voorkomt. Ook niet alle overtredingen zijn in den Biechtspiegel opgenomen, maar slechts

de voornaamste: — daarom, na het onderzoek wegens elk gebod, kan men zich in 't eind afvragen, of men nog buiten het vermelde zich van eenige merkelijke overtreding tegen dat gebod bewust is.

5. Bij het onderzoek van geweten is het goed zich zelven geheel af te zonderen, zich te stellen in Gods tegenwoordigheid en zijn machtigen bijstand in te roepen. Men denke, dat men met God alleen is, die alles gezien en gehoord heeft; die bereid is ons alles te vergeven, zoo wij ons rechtvaardig oordeelen.

Gebod voor het onderzoek des gewetens.

O mijn God, ik geloof, dat Gij hier tegenwoordig zijt. Gij ziet mij; tot in het diepst mijner ziel dringt uw oog. Gij kent mij juist gelijk ik ben. Gij weet al het kwaad, dat ik voor uw heilig aanschijn heb durven bedrijven. Ook ik wensch de bedorvenheid van mijn hart te kennen; al de zonden te weten, waardoor ik U bedroefd en mijne ziel bevlekt heb. Verlicht door uwe goddelijke genade mijn verstand; help mijn geheugen om mijne overtredingen mij te herinneren; wapen mij tegen mijne eigenliefde, opdat ik mij niet verschoone, maar mijne volledige schuld erkenne. Ik wil door dit onderzoek van geweten U de eer geven, die U toekomt, en mij de schande, die ik verdiend heb. Terwijl ik zoo dikwijls mijne schuld, mijne groote schuld zal moeten erkennen, geef mij, o barmhartige God, reeds een oprecht leedwezen over mijne zonden; opdat ik, mijne boosheid ziende, ze aanstonds verfoeie uit dikwijls heb ik ten gevolge van dat verzwijgen

liefde tot U. O mijn Jesus, mijn minnelijke Verlosser, wees mij, arm zondaar, genadig door de verdiensten van uw goddelijk Bloed.

Heilige Maria, Toevlucht der zondaren, help mij door uwe voorspraak mij zelven oordeelen. Dat ik door de verdiensten uwer onbevleete heiligheid mijne zonden moge kennen, om ze door een oprecht berouw en eene rechtzinnige belijdenis te vernietigen!

H. Bewaarengel, getuige mijner zonden, help mijn verstand, mijn geheugen, mijn wil, om te weten en te erkennen en te verfoeien wat ik tegen den goeden God misdaan heb. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

* **Onderzoek des gewetens.**

Biechtspiegel.

Wegens de vorige Biechten.

Heb ik eenige ongerustheid wegens de vroegere Biechten? Zoo ja, waarom?

Heb ik ooit vrijwillig verzwegen, wat ik meende te moeten biechten? Wat heb ik verzwegen? Hoe dikwijls verzwegen? Heb ik die slechte Biechten reeds hersteld of niet? Hoe

* 't Is zeer dienstig, vóór dit Onderzoek des gewetens, de Bemerkingen te lezen op bladz. 67.

eene heiligschennende Communie gedaan? Misschien eene heiligschennende Paaschcommunie? Heb ik misschien ook het H. Vormsel heiligschennend ontvangen?

Heb ik iets onvrijwillig vergeten? wat?

Heb ik de opgelegde penitentie vrijwillig achtergelaten of voor een groot gedeelte verwaarloosd?

~~~~~

Wegens de Geboden Gods.

Eerste Gebod.

Boven al bemin éénen God.

Heb ik mijn Morgen- en Avondgebed dikwijls achtergelaten?

Ben ik dikwijls oneerbiedig en vrijwillig verstrooid geweest onder het gebed?

Heb ik dikwijls in de Kerk, in de tegenwoordigheid van Jesus Christus op het H. Altaar, mij oneerbiedig gedragen, zelfs onder de H. Mis en het H. Lof?

Heb ik ongodsdienstige gesprekken gehouden, uitgelokt of met genoegen aangehoord?

Heb ik boeken tegen het geloof gelezen?

Heb ik geestelijke personen of heilige zaken belasterd of bespot?

Heb ik vrijwillig aan een geloofspunt getwijfeld? aan welk?

Heb ik gezondigd door bijgeloovigheid? op welke manier?

Heb ik niet gespot met de godsvrucht of de deugd van vrome menschen?

Heb ik niet toegegeven aan wanhopige gedachten? Al heeft men niet toegegeven, is het toch raadzaam aan zijn Biechtvader te zeggen, dat men met dergelijke gedachten geplaagd wordt.

Heb ik niet uit wanhoop mij aan de zonde overgegeven?

Heb ik niet lichtvaardig kwaad gedaan; omdat ik dacht, dat God zoo gemakkelijk de zonde vergeeft? Heb ik niet dikwijls dezelfde zonde bedreven; omdat ik dacht, dat het gelijke moeite is een groot of klein getal in de Biecht te zeggen?

Weet ik nog iets anders tegen dit Gebod gedaan te hebben?

Tweede Gebod.

IJdelijk zweer noch spot.

Meen ik ooit een valschen eed gedaan te hebben? met welke woorden?

Heb ik dikwijls woorden in den mond, die op een eed gelijken? welke zijn die?

Heb ik dikwijls vloekwoorden uitgesproken? Welke heb ik voor groot kwaad gehouden? Hoe dikwijls heb ik die gezegd? Welke heb ik voor klein kwaad aangezien? Heb ik eene gewoonte van die woorden?

Gebruik ik dikwijls in mijne gesprekken den Naam van God? den aanbiddelijken Naam Je-

sus? of een uitroep, die daarop gelijk? Is dit ook eene gewoonte van mij?

Heb ik iets aan God of zijne Heiligen beloofd en niet volbracht?

Weet ik nog iets anders tegen dit Gebod misdaan te hebben?

Derde Gebod.

Vier de Heiligdagen allegader.

Hierbij voegen wij de twee eerste Geboden der H. Kerk:

De geboden Heiligdagen zult gij vieren.

Dan ook Mis hooren met goede manieren.

Heb ik op Zondagen of geboden Feestdagen door mijne schuld zonder wettige reden de H. Mis verzuimd? Hoe dikwijls?

Ben ik door mijne schuld veel te laat gekomen? hoe dikwijls?

Heb ik door spelen of praten of vrijwillige verstrooidheid een merkelyk gedeelte eener Mis van verplichting verwaarloosd? Hoe dikwijls?

Heb ik schuld, dat anderen op Zon- of Feestdagen of geen Mis hoorden of veel te laat kwamen of merkelyken tijd onder de H. Mis verstrooid werden? hoevelen? hoe dikwijls?

Heb ik op Zon- of Feestdagen zonder wettige reden verscheidene uren van die werken ge-

daan, welke op die dagen verboden zijn? Welke werken? hoe dikwijls?

Weet ik nog iets anders tegen deze Geboden misdaan te hebben?

Vierde Gebod.

Eer Vader en Moeder.

Ben ik dikwijls ongehoorzaam geweest aan mijne Ouders en Oversten? Is het ooit gebeurd in eene zaak van groot gewicht?

Heb ik hun ook stijfhoofdigheid getoond, en hen daardoor zeer boos gemaakt?

Heb ik hen door mijn slecht gedrag zeer bedroefd?

Heb ik inwendig tegen hen gemord?

Heb ik hen uitwendig veracht, van hen kwaad gesproken, met hen gespot? in hun bijzijn, dat ze 't konden hooren of zien? of in hunne afwezigheid? Hoe dikwijls is dat erg geweest?

Heb ik hen ook geslagen? of willen slaan? of met slagen bedreigd? hoe dikwijls?

Heb ik hun kwaad toegewenscht en welk kwaad? Heb ik dat gemeend? hoe dikwijls?

Heb ik met mijne Broeders en Zusters dikwijls getwist, hen beledigd of mishandeld? Heb ik hen verwenscht?

Heb ik hen aangezet tot ongehoorzaamheid of tot eenig ander kwaad?

Heb ik hen valschelijk beticht? Mij verheugd, als zij bestraft werden?

Heb ik de dienstdoden beleedigd door hen te schelden of te mishandelen of te verwenschen, of valsch te beschuldigen of kwaad van hen te spreken?

Weet ik nog iets anders tegen dit Gebod misdaan te hebben?

Vijfde Gebod.

Met wil of met werken sla niemand dood.

Tegen den evenmensch. Heb ik een ander ge-
haat, gescholden, geslagen, gekwetst, op on-
rechtmatige wijze aan een ander bestraffing of
nadeel veroorzaakt?

Heb ik een ander verwenscht? met welke ver-
wensching? heb ik dat gemeend?

Heb ik aan anderen kwaad geleerd, hen tot
kwaad doen aangezet, of ben ik op eenige manier
schuld geweest, dat een ander zonde bedreef?

Tegen mij zelven. Heb ik mij bezondigd door
gulzigheid in spijs? door onmatigheid in drank?
Heb ik mij aan snoeplust overgegeven?

Heb ik mij zelven door hevige gramschap la-
ten vervoeren? met welke gevolgen?

Heb ik mij zelven door mijne schuld ziek ge-
maakt of gekwetst?

Heb ik mij vrijwillig in 't gevaar van een on-
geluk gebracht, bijv. door te baden, door op ge-

vaarlijk ijs te gaan, door gevaarlijke spelen of andere roekeloosheden; terwijl ik wist, dat mijne Ouders dat streng zouden afkeuren? erger, wanneer ze 't mij reeds streng verboden hadden.

Weet ik nog iets anders tegen dit Gebod misdaan te hebben?

Zesde en negende Gebod.

Doe geen overspel of onkuischheid ooit.

Begeer niemands echtgenoot.

Heb ik mij vrijwillig met slechte gedachten bezig gehouden? daarin behagen geschept?

Heb ik de begeerte, den wil gehad om slechtheid te zien of te doen? de gelegenheid daartoe gezocht?

Heb ik vrijwillig naar slechte dingen gezien; bijv. slechte platen of beelden bekeken, aan anderen slechte platen of teekeningen getoond?

Heb ik slechte boeken gelezen? aan anderen geleend of aanbevolen?

Heb ik slechte liedjes gelezen of gezongen? aan anderen gegeven of geleerd of tot het zingen daarvan aangezet?

Ben ik nog in 't bezit van slechte prenten, boeken, blaadjes, liedjes?

Heb ik over slechte dingen gesproken? daarover nieuwsgierig uitgeoord? daarvan aan anderen geleerd?

Heb ik onzedige spelen, vertooningen of dansen bijgewoond?

Heb ik omgegaan met personen, die onzedig waren?

Heb ik zelf iets tegen de zedigheid gedaan, met anderen of alleen?

Weet ik nog iets anders tegen deze Geboden misdaan te hebben?

Kinderen, 't kan voor u moeielijk zijn te weten, *welke* omstandigheden gij moet uitdrukken en *hoe* gij die moet uitdrukken; doch geen zwaarigheid. Gij hebt niets anders te doen, dan met zedige woorden zoo kort mogelijk aan den Biechtvader te zeggen, wat uw geweten bezwaart. Weet gij u niet naar wensch uit te drukken, geeft dit aan den Biechtvader te kennen: hij zal u gaarne helpen. Toont uwe bereidwilligheid, en antwoordt op de vragen, die de Biechtvader u doet, met alle openhartigheid, en wel zóó, als gij dat op uw sterfbed zult wenschen gedaan te hebben. Hebt gij op zijne vragen rechtuit geantwoord, gelijk gij *op dat oogenblik* meendet de waarheid te zijn, dan hebt gij u omtrent die Biecht niet ongerust te maken. Immers mocht gij later bevinden, dat gij u in uwe antwoorden niet opzettelijk, maar onschuldig hebt vergist, of uwe zonden niet naar behooren hebt uitgedrukt, dan is nogtans die Biecht niet heiligschennend geweest, en het is voldoende, dat gij dit bij eene volgende Biecht aan den Biechtvader openbaart.

Zevende en tiende Gebod.

Wacht u van stelen en onrechtvaardig leven.

Begeer onrechtvaardig niemands goed.

Heb ik aan mijne Ouders iets ontnomen? geld van hen achtergehouden? iets zonder hunne toestemming weggegeven? buiten hun weten ver-

kocht? vernield of beschadigd of zoek gemaakt? door verzuim van leeren of door grof spelen of door groote slordigheid met mijne kleêren het geld mijner Ouders verkwist?

Heb ik het goed van anderen weggenomen, vernield of beschadigd? voor hoeveel waarde? in hoeveel keeren? Heb ik het gestolene teruggegeven? getracht de schade te herstellen?

Heb ik den wil gehad om te stelen? hoeveel? hoe dikwijls?

Heb ik anderen aangezet tot stelen of beschadigen? daarin geholpen? wat ik wist gestolen te zijn, als geschenk aangenomen of gekocht?

Heb ik geene kleine dieverijen gedaan of willen doen in de meening, dat het groot kwaad was? hoe dikwijls?

Weet ik nog iets anders misdaan te hebben tegen deze Geboden?

Achtste Gebod.

Gij zult geen getuigenis der valscheid geven.

Heb ik dikwijls gelogen? met hardnekkigheid mijne leugens volgehouden? hoe dikwijls heb ik gedacht daar groot kwaad mee te doen? Heb ik de gewoonte van liegen?

Heb ik aan anderen aangeraden te liegen? hen tot liegen gedwongen?

Heb ik zonder voldoende reden iemand van kwaad verdacht, bijv. van diefstal? ook daar-

van beschuldigd? waarom? met welk gevolg?

Heb ik van een ander kwaad gesproken? des te erger zoo het niet waar was. Heeft dat ook slechte gevolgen gehad?

Weet ik nog iets tegen dit Gebod misdaan te hebben?

Derde Gebod der II. Kerk.

Geen geboden vastendagen zult gij breken.

Heb ik, zonder door wettige reden versoond te zijn, op vrijdag of zaterdag of geboden vastendagen wetens en willens verboden spijs gebruikt?

Heb ik anderen aangezet om zulks te doen, of op eenige manier schuld gehad, dat zij het deden?

Wegens de Hoofdzonden.

1. Hoovaardigheid.

Ben ik trotsch geweest op mijn lichaam? op mijne kleêren? op mijn verstand?

Heb ik mij beroemd op mijne afkomst? op mijnen stand? op mijn leeren? op mijne godsdienstigheid?

Heb ik anderen veracht, omdat ik hen zoo-veel minder beschouwde?

Heb ik gespot met arme? eenvoudige? misvormde? oude menschen? hen geplaagd of beleedigd?

Heb ik aan ongeduld of haat of wrok toe-

gegeven, omdat mij eene aanmerking of verwijt of berisping gedaan werd?

Heb ik uit hoovaardigheid niet willen bekenen, dat ik ongelijk had?

Heb ik mij goed gedragen alleen, om daarvoor geprezen te worden?

Heb ik mij beroemd op mijne gebreken of slechte daden? misschien op iets dat ik niet gedaan heb?

2. *Gierigheid.*

Ben ik erg gesteld op geld? Heb ik daarom getracht het op onrechtvaardige wijze te verkrijgen? Heb ik daarom valsch gespeeld?

Ben ik ongevoelig jegens arme menschen geweest? Heb ik het noode gezien, dat Vader en Moeder iets of zooveel aan arme menschen of tot een godsdienstig einde gaven?

3. *Onkuischheid.*

Deswegens reeds onderzocht bij het zesde en negende Gebod.

4. *Nijdigheid.*

Heb ik toegegeven aan het gevoel van nijd of afgunst, als een ander geprezen of beloond werd? Hem daarom barsch behandeld of gezocht hem te benadeelen? kwaad van hem gesproken of hem valschelijk beticht?

Heb ik behagen geschept in het ongeluk of

leed van een ander, dien ik niet goed kan lijd-
den?

5. *Gulzigheid.* 6. *Gramschap.*

Deswegens bij het vijfde Gebod.

7. *Traagheid.*

Heb ik uit luiheid 's morgens niet willen op-
staan, als ik geroepen werd? of als ik wist,
dat het tijd was?

Heb ik uit luiheid mijne godsdienstige plich-
ten (van morgengebed, van Mis hooren, van
avondgebed) verzuimd? of het opgelegde werk
achtergelaten?

Heb ik mijn werk slordig en in haast afgedaan?

Heb ik mij ziek gehouden, om uit de kerk
of uit de school te kunnen blijven?

* *Wegens de plichten van staat.*

Bid ik getrouw mijn morgen- en avondgebed?
Bid ik het met aandacht en gekniel? Laat het
soms veel te wenschen over? Wil ik mij op dat
punt verbeteren? Heb ik soms het Rozenhoedje
's avonds niet goed willen meebidden?

---

* De Schrijver ging uit van de veronderstelling, dat de
Priester, met het onderricht der kinderen belast, dezen Biecht-
spiegel in zijn geheel met de kinderen zou nagaan, om hun
het gebruik daarvan te leeren; — en dat hij, wat hier geschre-
ven is *Wegens de plichten van staat* vooral zou benuttigen,
om den kinderen hunne plichten, hunne gewone afwijkingen
en verkeerde neigingen onder het oog te brengen, en alzoo
hen van het kwaad af te trekken en tot de deugd te vormen.

Ben ik op Zon- en Feestdagen, uit afkeer van den godsdienst, maar ééns in de kerk geweest? Ben ik niet ongehoorzaam geweest aan mijne Ouders en heb ik hen niet bedrogen, door buiten hun wil en weten het Lof of andere kerkelijke diensten te verzuimen? Bedenk ik wel wat de gevolgen voor lateren leeftijd zullen zijn, als ik reeds in mijne jeugd afkeerigheid toon van het gebed en de godsdienstige plechtigheden?

Heb ik verzuimd mij behoorlijk voor te bereiden tot het H. Sacrament der Biecht? Heb ik mij schuldig gemaakt aan iets onbetamelijks voor, bij of na mijne laatste Communie? Hoe heb ik mij op den laatsten Communiedag gedragen? Heb ik den goeden God beleedigd op denzelfden dag, dat Hij mij in de H. Communie zijn allerheiligste Lichaam geschonken heeft? Heb ik dien dag, waarop ik iedereen moest stichten, ook aan iemand soms' ergernis gegeven?

Neem ik de grootste zedigheid in acht bij het aan- en uitkleeden, reinigen enz.? ook als ik gansch alleen ben? Ga ik zedig in bed, mij neerleggende op de rechterzij en de armen gekruist over de borst, na eerbiedig mijn schapulier gekust te hebben? Sta ik ook zedig op, na een kruis te hebben gemaakt en mijn schapulier te hebben gekust? (Ge begrijpt, dat slapen op de rechterzij met de armen gekruist, zijn schapulier kussen en zoo meer, geene verplichtingen, maar slechts heilzame gewoonten zijn, die ge u be-

hoort eigen te maken. 't Is goed van tijd tot tijd zich af te vragen of men dergelijke prijzenswaardige gewoonten getrouw blijft onderhouden, al is het verzuim daarvan geene zonde).

Als ik met een ander slaap, jonger of ouder, heb ik dan alle zorg om geene ergernis te geven? om nooit iets onbetamelijks te zien of te dulden? Vermijd ik slapen gaande alle onnoodige woorden, en tracht ik al biddende in te slapen?

Onderhoud ik op den dag overal en altijd de zedigheid, ook in de eenzaamheid? Denk ik er wel genoeg aan, dat overal en altijd Gods alziend oog op mij gevestigd is? dat mijn heilige Engel overal bij mij is? Wend ik de oogen af en verwijder ik mij aanstonds van al wat ik onbetamelijks zou kunnen ontmoeten?

Heb ik ook gezondigd, en op welke wijze, tegen den eerbied en de liefde, verschuldigd aan mijne Ouders? aan mijne Broeders en Zusters? aan de dienstboden? aan den Pastoor of andere Priesters? aan den Onderwijzer of andere Oversten?

Heb ik door mijne schuld den huiselijken vrede gestoord?

Heb ik mij tegen mijne Ouders of Oversten verzet in hetgeen zij recht hadden van mij te vorderen of te verlangen?

Heb ik mijn best niet willen doen, om in de school of in den Catechismus te leeren? of om mij tot een beroep of ambacht te bekwamen?

Heb ik alzoo, behalve den kostbaarsten leertijd, het geld verkwist, 'twelk dit aan mijne Ouders gekost heeft?

Heb ik mij ontevreden getoond over het eten en drinken? met ergernis van de andere huisgenooten? met belediging van Ouders of Oversten?

Ga ik soms slordig en vernielend met mijne kleêren te werk? Heb ik mij ontevreden getoond over de kleêren, die ik van mijne Ouders ontvang? Dring ik zonder reden aan op nieuwe en mooiere kleêren tot verdriet en schade van mijne Ouders?

Heb ik aan uitspanningen of spelen deelgenomen, die gevaarlijk zijn voor het lichaam of de ziel? die mij misschien reeds door Ouders of Oversten verboden waren?

Heb ik of lees ik ook eenig boek tegen het geloof of de goede zeden? of een boek, dat ik erkennen moet, dat voor mij niet goed is? lees ik in het geheim, daar ik wel weet, dat Ouders of Oversten zulk boek zouden verbieden? Leen ik uit of prijs ik dergelijk boek ook aan een ander aan? Heb ik door raad of daad geholpen, dat een ander zulk een boek in handen kreeg?

Ben ik in huizen of op plaatsen geweest, waar ik volgens den uitdrukkelijken wil mijner Ouders of Oversten niet mocht komen?

Heb ik met kameraden omgegaan, die ik weet, dat mij niet passen? tegen de waarschuwing of het

verbod van Ouders of Oversten? Hoe strenger het verbod was, des te grooter de schuld. Men bedenke wel, dat Ouders en Oversten *in geweten verplicht* kunnen zijn, om zeker huis of zeker gezelschap of den omgang met een zeker persoon streng te verbieden, *zonder daarom gehouden te zijn* tot het opgeven der redenen, waarom zij zulks verbieden; ja, dat zij soms de *juiste reden* van het verbod *niet kunnen of mogen zeggen*.

Kinderen, als gij dezen Biechtspiegel met aandacht doorloopende, op de gestelde vragen met een oprecht gemoed voor God hebt geantwoord, zult gij eene menigte van fouten in u hebben opgemerkt, grootere en kleinere, vele misschien waaraan gij zonder dit onderzoek niet eens zoudt hebben gedacht. 't Blijkt ook niet, al hebt gij dit of dat gedaan wat in dezen Biechtspiegel voorkomt, 't blijkt niet, dat gij daardoor den goeden God hebt beledigd. Immers om eene zonde te doen, die den mensch wordt aangerekend, moet de verbodene daad met kennis en vrijen wil gesteld zijn. Hoe zult gij dan na eene aandachtige lezing van dezen Biechtspiegel uwe Biecht opmaken?

I. Vraag u af: Aan welke *doodzonde* of *doodzonden* weet ik nu of vrees ik plichtig te zijn? Biecht deze nauwkeurig met getal en omstandigheden. En die zonde wel het eerst, welke gij voor de grootste houdt, vooral als ge een strijd gevoelt om ze te biechten. Weet gij niet juist hoe die zonde uit te drukken of hoe daarmee te beginnen, zeg maar: *Vader, ik heb eene zonde te biechten; maar ik weet niet hoe ik het moet zeggen*. De Biechtvader zal u dan wel helpen, als ge maar oprecht wilt antwoorden.

II. Wat de *dagelijksche zonden* betreft, hetzij gij eene doodzonde hebt te biechten of niet, beschuldig u van die dagelijksche zonden, welke gij als de voornaamste aanziet en welke gij zeker vrijwillig bedreven hebt; beschuldig u daarvan met

een oprecht leedwezen en met den oprechten wil van u te beteren. En hebt gij buiten die dagelijksche zonden gelukkig geen doodzonde te biechten, noem daarbij eene grootere zonde van vroeger, waarover gij groot berouw gevoelt, uwe Biecht zoo sluitende: *En ik beschuldig mij nog van die zonde . . . die ik vroeger gedaan heb en reeds gebiecht heb.*

III. Nu zullen nog vele zeer kleine overtredingen overblijven, ook nog vele fouten, waarvan gij zelfs niet weet of ze voor u zonden zijn geweest of niet; maar die ge toch bij het lezen van den Biechtspiegel in u zult hebben opgemerkt. Juist ook daartoe moest dit onderzoek dienen, om u van jongs af te doen letten op die kleine driften, welke in uw jeugdig hart schuilen, en u reeds, misschien thans nog zonder erg, eenige fouten doen begaan, driften die zoo vroeg mogelijk moeten bestreden worden, nu ze nog klein zijn, om u voor groote afwijkingen te bewaren. Het komt hier niet op aan, om dat alles te biechten; het voornaamste is, dat gij, door u zelve zoo te onderzoeken, uwe slechte neigingen leert kennen, om bij elke Biecht het vaste voornemen te maken, dat gij met Gods hulp die booze genegenheden zult bestrijden, vooral die welke u de meeste fouten doet begaan, en daarom uw *hoofdrift* mag genoemd worden.

Denk nu nog eens even na *wat* ge te biechten hebt en *hoe* ge dat biechten zult, om het in uw geheugen te prenten. Bid daarna vurig het volgende

Gebed na het onderzoek des gewetens.

O heilige God, ik ben beschaamd mijne oogen tot U op te heffen. Ik ben zoo jong, en heb helaas! reeds zooveel zonden gedaan; zoovele zonden, die ik moet bekennen voor uw heilig aanschijn bedreven te hebben; en hoevele misschien zijn er nog bij te voegen, die mij ontgaan zijn? Ach, mijn God, hoe groot is uwe barmhartigheid; Gij zaagt mij het kwaad doen, en Gij hebt

mij gespaard. Ik schrik, wanneer ik denk wáár ik nu zou zijn, zoo uwe goedheid mij niet gespaard had. Uwe goedheid gaat zoover van mij de vergiffenis mijner zonden aan te bieden. Ik heb U beledigd, en Gij biedt mij den vrede. Minnelijke Jesus, zoete Verlosser, vermurw mijn zondig hart, opdat ik mijne boosheid verfoeie en met alle rechtzinnigheid voor den Priester verklare, om uit zijnen mond door de verdiensten van uw goddelijk Bloed het woord van verzoening te vernemen, dat mij de zuiverheid des harten, de rust des gewetens zal terugschenken. O Jesus, wees mij, zondaar, genadig!

Heilige Maria, Toevlucht der zondaren, bid voor mij veel deze dagen, verkrijg voor mij de genade van een oprecht berouw, van eene heilige Biecht. Lieve Moeder, red uw kind; maak uw kind gelukkig.

H. Engel, help mijn geheugen om mijne zonden te onthouden, er dikwijls met een oprecht leedwezen aan te denken en ze rechtzinnig te biechten. Amen.

Onze Vader.—Wees gegroet.

OEFENING OM ZICH TOT BEROUW OP TE WEKKEN.

Bemerkingen over het berouw.

1. Wijl het berouw het voornaamste deel is der Biecht, moet onze grootste zorg ook zijn een goed berouw te hebben.

2. Bij het berouw zoekt men geene uitwendige droefheid, maar eene inwendige, wezenlijke, oprecht gemeende spijt. Uit het hart is de zonde voortgekomen, het hart moet gebroken worden. Volgt er eene uitwendige droefheid, zoodat men tot tranen toe bewogen is; dat is goed; dank God voor die tranen. Zijt ge zonder uitwendige droefheid, meent ge maar geen berouw te gevoelen, denk daarom niet, dat ge geen berouw hebt. Als ge om de genade van een goed berouw veel hebt gebeden en uw best hebt gedaan om een goed berouw in u op te wekken, wees dan volkomen gerust, al meent ge geen berouw te gevoelen. Spijt het u wezenlijk, doet het u leed, dat ge zoo ongevoelig zijt, 't is een zeker teeken, dat ge wezenlijk berouw hebt en dat uw berouw goed is.

3. Het berouw moet zijn bovennatuurlijk in zijn oorsprong. Het berouw is eene gave Gods, God zelf moet ons het berouw instorten. Zonder Gods hulp kunnen wij geene goede Biecht spreken. Om ons die hulp te verzekeren, moeten wij derhalve veel en vurig bidden. Die zulks doet, kan gerust zijn, dat God hem de genade van een deugdelijk berouw geven zal; want Jesus Christus heeft beloofd, dat wij zullen verkrijgen al wat wij vragen, zoo we bidden gelijk het behoort. Daarom zult gij, totdat ge de Absolutie des Priesters zult hebben ontvangen, al uwe gebeden en al uwe werken opofferen, om de genade van een goed berouw te verwerven. Met deze meening zult gij de H. Mis bijwonen, den kruisweg doen, het Rozenhoedje bidden. Door den dag zult gij een of ander schietgebed tot God stieren, om de genade van een goed berouw af te smeeken. Bijvoorbeeld. *O barmhartige God, geef mij de genade van een goed berouw. Heer, ontferm U mijner volgens uwe groote barmhartigheid. God, wees mij, zondaar, genadig.*

Mijn Jesus! barmhartigheid! Wasch mijne ziel in uw H. Bloed. H. Maria, Toevlucht der zondaren, bid voor mij. Verkrijg voor mij een berouw als dat van den H. Aloysius. H. Engel, smeeek gij voor mij om genade. HH. Patronen, bidt voor mij, arm zondaar.

4. Als wij goed gebeden hebben, zijn wij zeker, dat de goede God de genade des berouws ons aanbiedt; maar nu moeten wij met die genade medewerken; dit wil zeggen: dat wij gevoelens van berouw in ons moeten trachten op te wekken; en wij doen dat niet met de gewone akte van berouw alleen met den mond en niet met het hart op te zeggen en te herhalen. Immers 't berouw moet uit het hart voortkomen. Wij kunnen dat berouw opwekken door langzaam, oplettend en welgemeend de gewone akte van berouw te bidden, of door langzaam verschillende daartoe geschikte beweegredenen bij ons zelve te overdenken, die het Geloof ons aangeeft. Eerst trachten wij ons met vrees voor Gods oordeelen en met vertrouwen op zijne barmhartigheid te bezielen, om langzamerhand in ons de liefde, zoo mogelijk de volmaakte liefde tot God op te wekken; want wij moeten er ons op toeleggen, om ons berouw zoo groot en volmaakt te doen zijn, als het met Gods genade in ons vermogen is. Lees daarvoor zeer langzaam de volgende Overdenkingen, en tracht u van de waarheden, daar voorgesteld, en van de gevoelens, daar uitgedrukt, geheel en al te doordringen.

Overdenkingen om zich tot berouw over zijne zonden op te wekken.

* **Gebed tot voorbereiding.**

O groote, almachtige God, hemel en aarde
vervult Gij met uwe goddelijke tegenwoordig-

* Men kan deze Overdenkingen op verschillende tijden doen. Bij hervatting zal men dit Gebed tot voorbereiding herhalen. Als men den tijd niet heeft, om alle Overdenkingen aandachtig te lezen, dan late men toch nooit de derde en vierde Overdenking achter.

heid; ook zijt Gij hier tegenwoordig. Ik kniel voor uwe ontzaglijke majesteit neder, en aanbid U met mijn heiligen Engel. Ik durf mijne oogen tot U niet opslaan; want ik heb kwaad, ach zeer veel kwaad voor uw heilig aanschijn bedreven; en daarom moet ik uwe strenge gerechtigheid vreezen. Maar, o goedertieren God, ik weet ook, oneindig is uwe barmhartigheid, en daarom wend ik mij met een groot vertrouwen tot U. Ik kom al mijne overtredingen voor U beweenen. O barmhartige God, breek mijn hart door uwe goddelijke genade. Laat mij zien hoe boos, hoe vermetel, hoe ondankbaar ik jegens U geweest ben; opdat ik al mijne zonden uit den grond mijns harten verfoeie. O minnelijke Jesus, door de verdiensten van uw goddelijk Bloed, geef mij de genade van een goed berouw.

H. Maria, help mij mijne zonden beweenen. H. Engel en HH. Patronen, o bidt voor mij om genade bij God. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Eerste Overdenking.

1. De dood is de straf der zonde.

Door de zonde is de dood in de wereld gekomen. Adam heeft gezondigd, en om die ééne zonde moeten alle menschen sterven.....

Wat is de dood?

Verbeelden wij ons te staan op het kerkhof. Mochten wij den grond opgraven en eene kist openen van eene onzer kennissen, die vóór een paar maanden gestorven is. Wat zouden wij zien? Een lijk, onkennelijk, afzigtelijk. . . . Duizenden wormen doorknagen van alle kanten het rottende vleesch. . . . O wat een verpestende stánk stijgt uit die vuilnis. . . . Ik huiver reeds bij de verbeelding; hoe zou ik in werkelijkheid het gezicht van zulke afschuwelijkheid kunnen verdragen?

Zoo neemt de dood, op Gods bevel, wraak over het zondige lichaam des menschen; en als ééne zonde genoeg was, om alle menschen eenmaal te doen sterven en hunne lichamen in de afzigtelijkste verrotting te doen vergaan, o hoe afschuwelijk moet de zonde dan zelve zijn! . . .

En ik, o mijn God, heb de zonde durven doen, zoo dikwijls durven doen! Ik heb afschuw van een rottend lijk, en ik zou geen afschuw hebben van de zonde, die alleen de oorzaak is van zulke afschuwelijkheid? O gerechtige God, ik verfoei al mijne zonden; ik maak het vaste voornemen van voortaan niet meer te zondigen. Ik dank U, dat uwe goedheid mij tot hiertoe in 't leven heeft gespaard, om mij den tijd te geven van voor mijne zonden te boeten. Ik haat de zonde en bemin U, o mijn God; mocht ik ze haten en U beminnen tot den dood toe, om met den haat tegen de zonde en met de zui-

verste liefde tot U in het hart van deze wereld te scheiden! Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

2. *De doodzonde opent de hel.*

De almachtige God heeft in zijne gramschap een vuur ontstoken, dat eeuwig zal branden, om de zielen der boozen reeds na hunnen dood en, na den laatsten dag des oordeels, ook hunne lichamen te tuchtigen.

Dalen wij met onze verbeelding in dien vuurpoel af. Kunnen wij met ons oog de breedte, de lengte meten, de diepte peilen? 't Is als eene vuurzee, waarin de zielen der verdoemden gedompeld liggen, en waarin ook eens hunne lichamen zullen neergestort worden, om eeuwig — eeuwig te branden, zonder rust, zonder verkwikking, zonder hoop van verlossing. . . .

Wat wil dat zeggen: eeuwig branden in de ziel, in het lichaam, in al zijne ledematen?

Durf ik eene minuut lang den top mijns vingers houden in de vlam eener kaars? En ach, wat is eene kaarsvlam bij den vuurpoel der hel? Wat onderscheid: nu mijn vingertop in de vlam of later eens heel mijn lichaam rondom in de vlammen der hel? Wat is eene minuut hier nu bij die vreeselijke eeuwigheid, die door geen getal van millioenen jaren kan uitgedrukt worden?

Ach, hoe vreeselijk is dan de hel met haar

eeuwig vuur; — maar ook hoe gruwelijk moet de doodzonde zijn, als de rechtvaardige God die hel tot straf voor de doodzonde heeft geschapen? . . .

Ach, mijn God, ik vrees uwe gerechtigheid. Heb ik slechts ééne doodzonde gedaan, dan heb ik die eeuwige hel verdiend. Sterf ik met ééne doodzonde op het geweten, dan stort ik in dien vreeselijken vuurpoel neder, waar geen redding mogelijk is. Ach, mijn God, barmhartigheid! Uwe goedheid heeft mij zeker gespaard, om mij nu mijne zonden te vergeven. Ik haat, ik verfoei al mijne zonden; ik zal ze met alle oprechtheid biechten. Kost het mij moeite, om mijne schande voor uwen Priester te openbaren, hoe weinig beteekent het, als ik daardoor uwe rechtvaardigheid kan voldoen en de vreeselijke straffen der hel afkopen? Gij laat mij nu kiezen tusschen de eeuwige hel en eene oprechte Biecht met een oprecht berouw. Vreeselijk is uwe gerechtigheid, maar veel grooter nog en onbegrijpelijker uwe barmhartigheid. Ja, ik dank U, barmhartige God; ik kies eene oprechte, rouwmoe-dige Biecht; ik haat en verzaak al mijne zonden en ik ben bereid alles te biechten, wat ik meen te moeten biechten, en op alle vragen van mijn Biechtvader naar mijn beste weten te antwoorden. Barmhartige God, moge ik de hel nooit meer verdienen; maar vooral spaar mij voor het grootste aller ongelukken: in de doodzonde te sterven en daarmee ter helle te varen. O zoete

Jesus, mijn Verlosser, spaar mij toch! — laat het niet toe, dat ik eeuwig van U gescheiden worde! H. Maria, mijne Moeder, laat uw kind niet verloren gaan. H. Engel, HH. Patronen, bewaart mij, beschermt mij, vooral in het uur van mijnen dood. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

~~~~~  
3. *De doodzonde sluit den hemel.*

De goede God heeft voor den mensch een schoonen hemel geschapen, opdat hij daar met God en zijne Engelen eeuwig gelukkig zoude zijn. De hemel is zóó schoon, zóó prachtig; de genoegens zijn daar zóó aangenaam en zoet, dat wij ons het geluk des hemels in onze verbeelding niet kunnen voorstellen. God zelve zullen wij dáár aanschouwen, God zelve bezitten en genieten, en dat in alle eeuwigheid, zonder tuschenpoozing, zonder vermoeienis, zonder vrees van dat zalige geluk ooit te verliezen.

Voor dat geluk ben ik door God ook bestemd; maar wat kan mij van dat eeuwige geluk berooven? De doodzonde alleen. Heb ik slechts ééne doodzonde gedaan, dan heb ik het recht op dien schoonen hemel verloren; en sterf ik in die zonde, dan ben ik voor eeuwig buiten den schoonen hemel gesloten, om van God eeuwig gescheiden te zijn. Wat een gruwel is dan de doodzonde, die den mensch eeuwig buiten den

hemel sluit? En hoe billijk is Gods beschikking? Die de boosheid liefhebben, kunnen niet met de heilige Engelen wonen, welke alle boosheid haten. Die God niet willen dienen, kan God niet loonen, niet gelukkig maken. Ach, mijn God, hoe dwaas ben ik geweest met de zonde te doen en voor eene nietigheid dien schoonen hemel te verkoopen? En o, hoe goed zijt Gij, o mijn God, dien ik beleedigd heb, dat Gij mij nog het verloren recht wilt terugsehen? O, hoe gelukkig ben ik, dat ik het recht op den schoonen hemel kan terug bekomen! En wat is daarvoor noodig? O barmhartige God, hoe weinig vraagt Ge! Ik moet mijne zonden oprecht verfoeien, mijne zonden oprecht biechten: zou ik het niet doen? O mijn Heer en mijn God, ik haat en verzaak al mijne zonden uit den grond van mijn hart; 't is mij leed, dat ik uwe goddelijke majesteit vergramd heb. Ik verfoei alles wat mij van U, van den hemel kan verwijderen; ik bemin U en alles wat mij tot U, tot den hemel kan brengen: de zonde wil ik haten, de deugd wil ik beminnen, om door het vluchten der zonde en het beoefenen der deugd den schoonen hemel te verdienen, waar ik hoop eenmaal, in het gezelschap van alle Engelen en alle Heiligen, U te aanschouwen, U te beminnen en door U, met U en in U eeuwig gelukkig te zijn. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

God, wees mij, zondaar, genadig.

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

Tweede overdenking.

1. *Gruwelijk is de zonde, omdat de zondaar het kwaad pleegt op het oogenblik, dat God het ziet en hem straffen kan.*

De mensch is nooit alléén. Wanneer de zondaar het kwaad doet, is God er bij; God ziet het en God kan den zondaar straffen, gelijk hij verdient. O, wat eene onbegrijpelijke vermetelheid te zondigen onder het alziend oog van den almachtigen God!

O alwetende en vreeselijke God, ik ben zoo vermetel geweest. Gij hebt mij uwe wet gegeven, en die wet heb ik zoo dikwijls overtreden. Toen ik het kwaad deed, hoorde ik de stem van mijn geweten, die mij waarschuwde, dat ik dat niet moest doen, en toch had ik de stoutheid de zonde te bedrijven. En Gij, mijn God, hebt dat gezien, en Gij kondt mij straffen. Ach, hoe boos was ik, en hoe goed waart Gij, dat Gij mij toch gespaard hebt! En nu nog, hoe barmhartig zijt Gij! Ik heb het vaste vertrouwen, dat Gij mij alles wilt vergeven, zoo ik mijne zonden slechts verfoci en ze rechtzinnig belijd. Dat zal ik doen, o goedertieren God; ik

wil door mijne vernedering mijne vermetelheid jegens U boeten. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

~~~~~  
2. *Gruwelijk is de zonde, omdat de zondaar den goeden God met zijne eigene weldaden beledigt.*

De mensch heeft zich zelve niet gemaakt; maar God is zijn Schepper. Alles wat de mensch bezit, heeft hij van God ontvangen, om dat te gebruiken tot zijn tijdelijk en eeuwig geluk. Maar de mensch, die zondigt, gebruikt de gaven Gods zelf, om Hem, zijn Schepper en Weldoener, te beledigen. Wie begrijpt zulke ondankbaarheid? Ach, ik ben zelf zoo ondankbaar geweest! De goede God heeft mij met *verstand* begaafd, opdat ik mijn Schepper zoude kunnen kennen en alles leeren, wat mij nuttig is; en ik, ik heb mijn verstand gebruikt, om dingen te leeren, die mij niet dienstig en voor God beledigend waren. Hoe dikwijls heb ik nieuwsgierig dingen zoeken te weten, die ik niet mocht weten? Hoe dikwijls heb ik met behagen blijven denken op slechte voorwerpen en handelingen? Barmhartige God, vergeef mij mijne ondankbaarheid. Vergeef mij toch alle zonden, die ik door mijn verstand, door mijne rampzalige nieuwsgierigheid, door vrijwillige slechte gedachten en verbeeldingen tegen U bedreven heb.

De goede God heeft mij een *hart* geschonken, om te beminnen; om God te beminnen als mijn Vader, mijne Ouders te beminnen als mijne grootste weldoeners na God, mijne Broeders en Zusters te beminnen als mijne eerste vrienden, alle menschen te beminnen als kinderen van een en denzelfden Vader, die in den hemel is. En wat heb ik gedaan? Ik heb dat hart, van God ontvangen, tegen God zelve en zijne heilige inzichten gekeerd. Ik heb God niet bemind, maar bedroefd; — mijne lieve Ouders bedroefd, mijne Broeders en Zusters bedroefd, mijn evennaaste zoo dikwijls veracht en beleedigd. Ik heb bemind, wat ik niet mocht beminnen; ik heb mijn hart aan verboden dingen gehecht; ik heb zoo dikwijls, wat zondig was, begeerd, gezocht, gedaan. O goede God, zóó beantwoordde ik uwe goedheid. Mijn hart was *uw* hart; Gij hadt het gemaakt, het behoorde U toe met al zijne bewegingen; maar ik heb het U ontroofd. Ik heb mijn vermaak gezocht, niet bij U, maar ver van U, in de zonde. O mijn God, vermurw dit schuldig hart; laat het boeten voor zijne ondankbaarheid; vernieuw het door uwe goddelijke genade; ontdoe het van zijne verkeerde geneigdheden; trek het van de schepselen af en trek het tot U, opdat het voortaan alleen U beminne en alles, mijn God, wat Gij bemint: U boven alles en al het ove-

rige met eene zuivere liefde juist gelijk Gij mij dat gebiedt of van mij verlangt: zóó mijne Ouders, zóó mijne Broeders en Zusters, zóó alle menschen. O liefderijke God, ik geef U mijn hart; ik geef het U voor altijd. O mochte ik nooit meer zoo boos en ondankbaar zijn van het terug te nemen en aan de zonde te geven! O barmhartige God, spaar mij voor dat ongeluk door uwe goddelijke genade.

De goede God heeft mij een *lichaam* gegeven met al zijne ledematen, niet om ze te gebruiken gelijk ik zon goedvinden, maar alleen om tot zijne eer en mijn eigen nut en geluk een goed gebruik daarvan te maken. 't Is mij duidelijk, dat ik niet alles mag zien, niet alles mag zeggen, wat ik wil; en als ik nieuwsgierig met behagen zie, wat mijn geweten mij verbiedt te zien, en als ik woorden spreek, die ik weet niet te mogen spreken; dan gebruik ik die oogen en die tong, welke God mij geschonken heeft, om God zelve te beledigen. O welk eene ondankbaarheid! En toch wederom, aan zulke ondankbaarheid ben ik schuldig. Al mijne ledematen heb ik van God ontvangen; zijne goedheid bewaart ze mij elken dag; zonder zijnen bijstand kan ik ze niet bewegen: en hoe dikwijls heb ik niet met diezelfde ledematen den goeden God beledigd? Hoe dikwijls heb ik vrijwillig naar slechte dingen gezien? — hoe dikwijls naar slechte woorden of ontstichtende

gesprekken geluisterd? — hoeveel kwaad heb ik wel gedaan met mijne tong, door leugentaal kwaadspreken, schelden, verwenschen, vloekwoorden, onzedige taal, slechte liedekens? — hoe dikwijls heb ik kwaad gedaan met mijne handen door mishandeling, dieverijen, of beschadiging van eens anders goed, door te vrije, onzedige, slechte aanrakingen? . . . . Ach, mijn God, hoe ondankbaar ben ik geweest! ik heb uwe eigene gaven tegen U gekeerd; en hoe barmhartig zijt Gij geweest, want Gij hebt mij gespaard! Op het oogenblik, dat ik mijne ledematen misbruikte, hadt Gij mij zoo gemakkelijk in mijne ledematen kunnen straffen. Gij hadt mijne oogen met blindheid, mijne tong met stomheid, mijne handen met lamheid kunnen slaan. Gij hebt het niet willen doen, o mijn God; omdat, al is de mensch boos, Gij toch goed en barmhartig blijft. O goedertierenste God, de beschouwing uwer barmhartigheid geeft mij ook het vaste vertrouwen, dat Gij mij het zondige gebruik mijner ledematen zult kwijtschelden. O ja, goede God, ik smEEK U, vergeef mij door uwe oneindige barmhartigheid al wat ik tegen U misdaan heb door mijne oogen, door mijne ooren, door mijne tong, door mijne handen, door mijne voeten, door al mijne zintuigen, door al mijne ledematen. Ik maak het vaste voornemen niets meer vrijwillig te doen, wat ik weet U te misgagen; en vooral zal ik trachten alle verkeerde

gewoonten af te leggen. Gelief mijn gansch lichaam te zegenen, en al de bewegingen mijner ledematen te bestieren tot uwe eer en tot mijn eeuwig geluk. Help mij deze dagen altijd eene eerbiedige houding in het gebed en overal eene bijzondere ingetogenheid en zedigheid bewaren; bestier mijne tong in het gebed, bestier ze in het spreken van eene oprechte Biecht, opdat die strafwaardige tong, door de boete van eene rechtzinnige belijdenis gezuiverd, het geluk hebbe het goddelijk Lichaam en Bloed van J. C. op eene waardige wijze te ontvangen. O minnelijke Verlosser, zuiver mijne tong, zuiver mijn hart. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

God, wees mij, zondaar, genadig.

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

---

* Derde Overdenking.

*Voor eene afbeelding van den gekruisten
Zaligmaker.*

O mijn God en mijn Verlosser, ik kom voor uwe voeten nederknielen, om in de bitterheid mijner ziel mijne vroegere jaren te herdenken. Geef mij, zoete Jesus, het levendig besef van

---

* Deze en de volgende Overdenking nooit achter te laten.

uwe goedheid en barmhartigheid en liefde tot mij; maak mij beschaamd en bedroefd tot in het diepst der ziel, dat ik uwe goedheid, o beste Vader in den hemel, met zooveel ondankbaarheid bejegend heb. Toon mij hoe beminnelijk Gij zijt, opdat ik voele hoe groot kwaad ik gedaan heb met U niet te beminnen. Geef mij uwe liefde, o God, eene volmaakte liefde; dat ik U beminne boven alles uit geheel mijn hart, met al de krachten mijner ziel. O allerminnelijkste Jesus, moge ik U veel beminnen, opdat het U behage mij ook veel te vergeven. Ik weet, dat het minste zoowel als het grootste bovennatuurlijk berouw van uwe goedheid komen moet, en ik zal met het kleinste genoegzame berouw tevreden zijn en U daarvoor danken; maar ik weet ook, dat het U even gemakkelijk is, het grootste als het minste berouw mij in te storten: o allerzoetste Jesus, geef mij dan uit louter goedheid de genade van een volmaakt berouw. Zoo Gij wilt, Heer, Gij kunt mij zuiveren, op het oogenblik zuiveren; o zuiver mijne ziel nu reeds geheel en al van de vlekken der zonde, voordat de Priester het woord van verzoening over mij uitspreekt.

H. Maria, lieve Moeder, uw kind heeft zooveel gevraagd; ach, spreek gij een goed woord voor mij.

H. Engel, HH. Patronen, verkrijgt voor mij de

genade van een goed, van een volmaakt berouw.
Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

~~~~~

God de Zoon is voor mij mensch geworden, om door zijne lessen en zijn voorbeeld mij den weg naar den hemel te toonen. Ja, minnelijke Jesus, Gij, Zoon van God en zelf God van eeuwigheid met den Vader en den H. Geest, Gij zijt in uwe liefde een kind geworden, om mij het voorbeeld van alle deugden te geven. Gehoorzaam waart Gij aan Maria en Joseph, om mij boven alles de gehoorzaamheid in te prenten; en ach ik heb uw voorbeeld niet willen opvolgen! ik was ontelbare malen ongehoorzaam, oneerbiedig, stijfhoofdig jegens mijne Ouders en Oversten. Ach, minnelijke Jesus, hoe spijt het mij tot hertoe uw goddelijk voorbeeld te hebben miskend! Ach, zoete Jesus, vergeef het mij; ik zal voortaan op uw voorbeeld gehoorzaam en onderdanig zijn.

Jesus Christus heeft vrijwillig onnoemelijke pijnen geleden, om te boeten voor de zonden der menschen, ook voor mijne zonden. O minnelijke Jesus, wat eene liefde in U en wat eene ondankbaarheid in mij! Gij stierft voor de zonde, en toch heb ik de zonde bemind! Gij zijt voor de zonde zoo wreed gegeeseld, met scherpe doornen gekroond, aan een schandelijk Kruis genageld; en ik heb al die vreeselijke smarten, dien gruwelijken dood, uwe oneindige liefde niet ge-

teld! In al uwe ledematen zijt gij gepijnigd; ik ben de schuld daarvan; omdat ik met al mijne ledematen heb gezondigd; door mijne zonden heb ik U gekruist. Ach, liefderijke Jesus, wat heb ik toch gedaan? Hoe ondankbaar, hoe boos, hoe wreed ben ik geweest; en nog heeft uwe goedheid mij gespaard! Zoo ik nu mijne zonden niet verfoeide, zoo ik nog de zonde wilde bedrijven, welken naam zou ik verdienen? Neen, mijn lieve Jesus, nu in de eeuwigheid geen doodzonde meer! — en alles, wat ik tegen uwe liefde misdaan heb, dat verfoei ik met al de krachten mijner ziel.

O, hoe zal ik uwe barmhartigheid en lankmoedigheid begrijpen? Ik zondigde, en Gij hebt dat verdragen; Gij hebt mij niet gestraft; Gij hebt mij afgewacht tot nu toe, opdat ik mijne boosheid zoude inzien en U vergiffenis vragen; en nu zijt Gij bereid mij alles te vergeven op voorwaarde, dat ik een waarachtig berouw hebbe over mijne zonden en ze oprecht aan uwen Priester belijde. Ach, mijn God, zou ik geen berouw hebben? Zou ik ze niet oprecht willen biechten? O zoete Jesus, Gij kent mijn hart; Gij weet, dat ik berouw heb; maar vermeerder mijn berouw; het kan niet te groot zijn; — ik ben bereid mijne zonden rechtzinnig te belijden; maar Gij, o minnelijke Zaligmaker, help mij door de verdiensten van uw goddelijk Bloed. O ja, laat dat Bloed uit uwe heilige Wonden over mijne

ziel vloeien, om ze van alle vlekken te zuiveren.

O allerbarmhartigste Jesus, uwe barmhartigheid is zoo groot, dat Gij mij gebiedt met een vast vertrouwen op vergeving te hopen. Veel kwaad heb ik gedaan; maar ook den grootsten, doch oprecht rouwmoedigen zondaar schenkt Gij in liefde vergeving; ja, zoo goed zijt Gij, liefderijke Verlosser. Daarom zal ik niet met angst en benauwdheid, maar met een groot vertrouwen gaan biechten. Goedwillig zal ik alles belijden, wat ik meen te moeten zeggen; goedwillig zal ik op alle vragen antwoorden; en ik weet, lieve Jesus, dat Gij met mijn goeden wil zult tevreden zijn en Gij niets meer van mij eischt. En als dan uw Priester de heilige woorden der Absolutie over mij uitspreekt, dan zal ik denken, dat Gij, mijn zoete Jesus, mij den kus des vredes geeft. Dan zal ik juichen, dan zal ik U blijde danken, barmhartige Jesus; en Gij, wat zult Gij doen? O, ik weet het: dan zult Gij mij roepen, en mij aan uwe heilige Tafel uw goddelijk Lichaam te eten geven, opdat uw goddelijk Lichaam en Bloed spijs zij voor mijne ziel. O mijn God! mijn God! hoe ver gaat uwe liefde? Gij wilt in persoon, met uwe Godheid en Menschheid, tot mij komen, en wel in mij, om mij ziel aan ziel te omhelzen! Zóó hebt Gij mij lief, o mijn zoete Jesus; en ik? ach, ik heb U niet bemind, ik heb U kunnen beledigen, uw liefderijk hart zóó kunnen bedroeven!

Mijn God! mijn God! ik moest wegzinken van schaamte; mijn hart moest verbrijzeld worden van spijt; ik moest sterven van berouw. O alterminnelijkste Jesus, ik verfoei al mijne zonden om de onbegrijpelijke liefde, die Gij mij toont in uw allerheiligste Sacrament. O mijn God en mijn Verlosser, Gij weet, dat ik U nu bemin; maar vermeerder deze liefde; bewaar deze liefde altijd in mijn hart, opdat ik U beminne tot mijn dood, beminne in de eeuwigheid. Amen.

~~~~~

Vierde Overdenking.

Akte van Liefde.

Mijn Heer en mijn God, ik moet U beminnen, omdat Gij zoo goed zijt voor mij: — omdat Gij mij geschapen hebt naar uw beeld en gelijkenis, mij nog dagelijks bewaart en verzorgt; omdat Gij voor mij zijt mensch geworden en aan het Kruis gestorven; omdat Gij mij in de H. Communie uw goddelijk Lichaam en Bloed zult geven; omdat Gij mij het zoetste geluk in den schoonen hemel bereid hebt. Daarom moet ik U beminnen, maar daarom bemin ik U niet alleen. Ik bemin U ook, omdat Gij het opperste goed zijt in U zelve; omdat Gij oneindig schoon zijt. Hoevele schoonheden zijn er in de natuur; maar Gij zelf zijt de Schepper van al die schoonheden: hoe schoon moet Gij dan zelf niet zijn?

Door al de schoonheden der natuur wordt mijn hart getrokken; zou mijn hart dan tot U niet getrokken worden? Ik zie U niet, o mijn God; doch 't is mij genoeg door het geloof te weten, dat Gij schooner zijt dan alle schoonheden te zamen, die op deze aarde kunnen gevonden worden; dat Gij schooner zijt dan alle Engelen en Heiligen in den hemel met al hunne heerlijkheid vereenigd; dat alle schoonheden, vergeleken bij uwe schoonheid, niets zijn; wijl uwe schoonheid oneindig is. Omdat Gij dan, o mijn God, oneindig alles te boven gaat in beminnelijkheid, daarom bemin ik U boven alles wat er op de aarde en in den hemel beminnelijk kan zijn. Ik bemin U uit geheel mijn hart, met al de krachten mijner ziel. Met uwen bijstand wil ik voor U alles verlaten, alles opofferen, ook het leven; liever aan alle menschen mishagen dan U mishagen. Ik ben bereid uwen heiligen wil in alles te volbrengen, nu en altijd, op de aarde en in den hemel; want uw heilige wil moet door alle schepselen geëerbiedigd en geprezen worden, nu en in de eeuwigheid; — U alleen, o God, zij de glorie in uwe aanbiddelijke Drie-eenheid, den Vader en den Zoon en den H. Geest, door de eeuwen der eeuwen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

God, wees ons allen genadig.

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

OP DEN DAG,

DIE VOOR DE H. BIECHT BEPAALD IS.

Bemerking. Men zorgt bijtijds in de kerk te wezen. Men begeeft zich niet in den Biechtstoel zonder eene naaste voorbereiding. In de kerk komende, neemt men bij den Biechtstoel plaats. Zonder zich met anderen te bemoeien, wacht men, steeds in eerbiedige houding, geduldig zijne beurt af. Intusschen bereidt men zich voor tot het waardig ontvangen van het H. Sacrament der Biecht door de volgende oefeningen.

GEBED.

O barmhartige God, die zijt mensch geworden en gestorven aan het Kruis, om de wereld van de zonde te verlossen, ik dank U voor de instelling van het H. Sacrament der Biecht, waardoor de verdiensten van uw goddelijk Bloed op den zondaar worden toegepast. Ik dank U in 't bijzonder, dat door uwe goedheid het oogenblik gekomen is, waarop ik dat groote Sacrament zal mogen ontvangen. Help mij door uwe goddelijke genade, dat ik mij mijne zonden wel moge herinneren, ze door een nieuw berouw verfoeien en ze met alle openhartigheid voor uwen Priester belijden. Verdrijf van mij alle verkeerde vrees; geef mij een groot vertrouwen in den Priester, die uwe plaats bekleedt, opdat ik zonder de minste achterhouding alles bekenne, wat ik meen te moeten zeggen of antwoorden.

Jesus, Maria, Joseph, in uwe handen beveel ik op dit uur mijne ziel.

H. Bewaarengel, H. Dooppatroon, H. Patroon deze Gemeente, staat mij bij; onder uwe bescherming stel ik deze heilige Biecht.

Maak hier uwe intentie, om met deze Biecht en Communie een of meer volle aflaten te verdienen. Herinner u welke aflaten gij verdienen kunt. Bijvoorbeeld:

1. Wegens het gebed: *O goede en allerzoetste Jesus . . .* (dat ge nooit zult verzuimen na de H. Communie voor eene afbeelding van den gekruisten Zaligmaker te bidden). *Toepasselijk aan de geloovige zielen.*

2. Wegens uwe BROEDERSCHAPPEN; hetzij het een *Feestdag* is, waaraan voor de ingeschrevenen een volle aflaat is verbonden, hetzij gij een *maandelijkschen* vollen aflaat verdienen kunt voor het getrouw nakomen der voorwaarden. Zie bladz. 49.

3. Wegens de GEBEDEN, welke gij gewoon zijt bij uw *Morgen- en Avondgebed* te voegen, als aan het dagelijks bidden van die Gebeden een *maandelijksche* volle aflaat is verleend. Zie bladz. 49.

4. Wegens het gebed: *De Engel des Heeren* een *maandelijksche* volle aflaat. Zie bladz. 59.

5. Wegens het dagelijks bidden van de *akten van geloof, hoop en liefde* een *maandelijksche* volle aflaat, *toepasselijk aan de geloovige zielen.*

6. Wegens de NOVEEN, die ge voor een Feest gehouden hebt of wegens *andere titels*, bijv. op een der vijf voornaamste Feestdagen der H. Maagd voor het dagelijks bidden van de Litanie van O.-L.-V. van Lorette (Zie bladz. 58) of als soms een volle aflaat in de kerk is afgekondigd, enz. Raadpleeg hier den KALENDER achter in 't Boekje, om te zien of gij op dezen Zondag of Feestdag, die gevierd wordt, om eene of andere reden een vollen aflaat verdienen kunt.

Ga even na welke volle aflaten gij het zekerst kunt verdienen, omdat ge bijv. deze of gene oefening het trouwst hebt volbracht. Let er ook wel op of de aflaten *toepasselijk aan de geloovige zielen* zijn, gelijk hier en op bladz. 47 enz. is aangegeven. Maak daarna uwe intentie volgender wijze:

IK WIL MET DE BIECHT EN COMMUNIE, WELKE IK VOORNEMENS BEN TE DOEN, VERDIENEN:

1. WEGENS HET GEBED: *O goede en allerzoetste Jesus ...*
EEN VOLLEN AFLAAT VOOR . . . . .

2. WEGENS . . . . . EEN VOLLEN AFLAAT VOOR . . . . .
En zoo voorts, als ge meer volle aflaten wilt toepassen.

Hier herhaalt men in Gods tegenwoordigheid zijne Biecht. Men herinnert zich nog eens al datgene, wat men meent te moeten biechten, en met die woorden, als men bepaald heeft alles aan zijn Biechtvader te verklaren. Daarna vernieuwt men zijn berouw door, naar gelang van tijd, eenige van de voorgaande Overdenkingen langzaam te herhalen. Men kiest daaruit datgene, wat bij de vroegere lezing het meest getroffen heeft, en men tracht in zijne ziel die vernieuwde gevoelens van berouw en vertrouwen levendig te houden, totdat de beurt van biechten gekomen is. Heeft men niet veel tijd over, dan zal men met een vurig en rouwmoedig hart bidden de volgende

Oefening van berouw.

Mijn Heer en mijn God, ik verneder mij voor uwe oneindige majesteit. Ik heb mijn geweten onderzocht; en zie, aan hoevele zonden bevind ik mij wederom plichtig! en hoevele misslagen zullen mij nog ontgaan zijn!

O mijn God, het is mij leed uit den grond van mijn hart zooveel kwaad reeds te hebben gedaan.

Ik heb tegen U gezondigd, mijn Vader in den hemel, die mij uit louter goedheid geschapen hebt, die mij met zooveel weldaden overladen hebt. O goede Vader, wil mij mijne ondankbaarheid vergeven.

Ik heb tegen U gezondigd, liefderijke Jesus, die voor mij zijt mensch geworden, die voor mij zijt gestorven aan het Kruis, ja die ter liefde van mij uw aanbiddelijk Sacrament hebt ingesteld,

om mijne ziel met uw Allerheiligste Lichaam te voeden. O hoe heb ik U, allerlieftste Jesus, zoo dikwijls kunnen bedroeven? O Jesus, barmhartigheid! Vergeef mij al mijne zonden door de verdiensten van uw goddelijk Bloed.

Mijn God en mijn Zaligmaker, zie mijn hart ligt voor U open. Uwe genade heeft mij met droefheid over mijne zonden en met een groot vertrouwen op uwe barmhartigheid vervuld. Gij weet alles, o mijn God, gij weet het, dat het mij leed is U vergramd te hebben; — Gij weet het, dat ik U bemin, bemin uit geheel mijn hart, bemin boven alles wat in de wereld is, niet alleen, omdat Gij zoo goed zijt voor mij, maar ook omdat Gij zijt het opperste goed in U zelve, schoon en beminnelijk, oneindig ver boven alle schepselen. Ik wenschte van ganser harte, dat alle menschen U mochten kennen, U boven alles eeren, prijzen en beminnen. Ik maak het vaste voornemen voortaan getrouw uwe heilige geboden te onderhouden, en liever te sterven dan U ooit door eene doodzonde te vergrammen. O barmhartige Jesus, geef mij, dat ik door uwe genade in dit heilige voornemen tot mijnen dood toe moge volharden! Amen.

Bemerkingen over het biechten.

1. Om zich, wat de belijdenis betreft, in eene goede stemming te brengen, verbeelde men zich, dat *in den Biechtstoel niet*

een mensch, maar Jesus Christus zelf gezeten is; want de Priester heeft zijne macht ontleend van Jesus Christus; in den naam van Jesus moet hij den zondaar van zijne zonden ontslaan, en den zondaar ontvangen met dezelfde liefde als Jesus het doen zoude, die hier op aarde met zooveel goedheid en liefde de zondaars opzoekt, aansprak en hen in genade aannam. Is men daarvan doordrongen, dan zal men van zelf zich in den Biechtstoel begeven en zijne zonden belijden

I. met gevoelens van diepe ingetogenheid en nederigheid, van innige droefheid en berouw; want wij zijn overtuigd van onze schuld, en wij moeten verschijnen voor Jesus Christus, dien wij door onze zonden bedroefd hebben; —

II. met gevoelens van de grootste openhartigheid, zonder de minste gedachte van iets te willen verzwijgen of bewimpelen; want Jesus Christus is de alwetende God, dien wij niet misleiden kunnen; —

*III. met gevoelens van het grootste vertrouwen; want Jesus Christus is de goedheid en liefde zelve. Derhalve zonder benauwdheid, zonder angst. Hebben wij geen vrees van door den Biechtvader bekeven of onvriendelijk behandeld te worden; want dat zal niet gebeuren. Komt bij ons de gedachte op: *„wat zal de Biechtvader wel zeggen, wat zal hij van mij denken, als ik dat biecht!“* — passen wij dan op; want die gedachte komt niet van ons zelve, nog minder van God; maar houden wij die gedachte voor eene inblazing des duivels, om ons bevreesd te maken en tot eene onoprechte en kwade biecht te verleiden. En daarom, hooren wij die vrees-aanjagende stem in ons binnenste, antwoorden wij dan: *„Ga weg, Satan, ik zal dat wel biechten, en wel juist het eerste biechten.“* Zijn wij verzekerd, dat de Biechtvader, hoe groot en hoeveel kwaad wij ook biechten, ons met het innigste medelijden, met de grootste vriendelijkheid en liefde zal hooren en toespreken, en zijn best zal doen om ons te troosten en ons vertrouwen op Gods barmhartigheid in te boezemen. Hebben wij ook *geen vrees van iets te vergeten*. Wij moesten bij het onderzoek van geweten geen overdrevene vrees hebben van iets over te slaan; en nu wij gaan biechten, moeten wij kalme zorg, maar geen angstige vrees hebben van eenige zonde, die ons door het onderzoek bekend is geworden, in den Biechtstoel te vergeten. De goede God wil slechts, dat, als wij onze zonden biechten, wij met een goeden wil alles belijden, wat*

wij op dat oogenblik weten te moeten zeggen. Vergeten wij iets, dat gebeurt zoo licht, al was het in onze verbeelding nog zoo groote zonde, dat is niets. Wanneer wij op het oogenblik, dat we biechten, maar niet vrijwillig verzwijgen of merkeliijk verkleinen iets wat we meenen te moeten zeggen, dan is de Biecht zeker goed. Hebben wij iets te goeder trouw vergeten, dat wij meenden te moeten biechten, of hebben wij ons merkeliijk vergist, dan biechten wij dat bij of herstellen onze vergissing. Is het vergetene of de vergissing niet merkeliijk, dan gaan wij daarvoor niet terug. Zoo dan, voor eene goede Biecht is alleen noodig een goede wil: die inderdaad *eene goede Biecht wil spreken*, kan volkomen gerust wezen, dat *zijne Biecht goed zal zijn*.

2. Is onze beurt gekomen van te biechten, dan staan wij op, en wij verzoeken de H. Maagd en den H. Joseph en onze HH. Beschermers ons naar den Biechtstoel te geleiden en ons te helpen in dat gewichtig oogenblik. Ingetogen, bedaard gaan wij den Biechtstoel binnen, en, neerknielende voor den Priester, verbeelden wij, dat dáár Jesus Christus zelf voor ons gezeten is, Jesus, de barmhartige Jesus, de vriend der zondaren, die uit liefde voor de zondaren gestorven is; — dat de H. Maagd, onze allerliefste Moeder, dáár staat aan onze rechterhand; de H. Joseph, de goede Leidsman der jeugd, aan onze linkerhand; onze H. Engel, onze H. Dooppatroon en de H. Patroon der Parochie achter ons. 't Zijn allen onze eerste en beste Vrienden, die het meeste belang stellen in ons geluk; zij staan dáár om voor ons te bidden en ons te helpen; zouden wij dan niet vertrouwen? Zij verwachten van ons eene goede oprechte Biecht; zouden wij hen niet willen verblijden? Twijfelen wij niet, zij zullen nog blijder zijn dan wij, zoo wij het geluk hebben van eene goede Biecht te doen.

3. Wanneer de Priester den zegen gegeven heeft, begint men de Voorbiecht. Men belijdt voorts zijne zonden. Men spreekt zachtjes, maar duideliijk; niet haastig, maar bedaard; niet op een vertellenden toon, maar met den toon van iemand, die zich zelven beschuldigt en zijne schuld gevoelt. Men luistert eerbiedig en aandachtig naar de vragen en vermaningen des Biechtvaders. Heeft men niet goed verstaan, dan geeft men dat beleefdeliijk te kennen. Ook luistert men goed naar de penitentie, welke de Biechtvader oplegt; of men vraagt er naar, wanneer ze vergeten wordt of niet goed begrepen is.

Bij de H. Absolutie des Priesters, bidt men zeer langzaam en eerbiedig, zoo oprechtmogelijk, eene gewone akte van berouw. Heeft de Priester geëindigd, dan staat men op, en begeeft men zich even ingetogen en bedaard naar zijne plaats.

4. Na de Biecht laat men niet aanstonds zijne gedachten gaan over hetgeen men in den Biechtstoel gezegd en gehoord heeft. Valt ons in, dat we iets vergeten hebben, zonder onderzoek zetten wij dat op zijde tot later. Ons eerste werk na de Biecht is ons in God te verblijden en Hem voor zijne barmhartigheid te danken. Zijn wij in staat dat met eigene woorden te doen, dan is die dankzegging de beste; wijl zij des te zekerder uit het hart voortkomt. Vervolgens hernieuwe men zijne goede voornemens, om God getrouwer te dienen.

Gebed kort voor de beurt van biechten.

Ik zal opstaan en tot mijnen Vader gaan. Vader, ontvang in genade uw ondankbaar kind, dat vol berouw met een groot vertrouwen tot U terugkomt.

Jesus, mijn barmhartige Verlosser, wees mij, zondaar, genadig. Gij alleen kunt mijne ziel zuiveren; wasch mij van mijne zonden in uw goddelijk Bloed.

H. Maria, H. Joseph, neemt mij bij de hand en brengt mij tot Jesus. HH. Beschermers, geleidt mij, bidt voor mij, staat mij bij.

Dankzegging na de Biecht.

O barmhartige God, ik dank U voor uwe onuitsprekelijke goedheid. In de stem des Priesters heb ik de stem uwer barmhartigheid gehoord. Ja, Gij hebt mij mijne zonden vergeven; Gij hebt uw weerspannig kind in genade aan-

genomen; ik ben een van uwe meest geliefde kinderen geworden. Nu durf ik met veel meer vertrouwen U mijn Vader noemen. O mijn Vader, die in de hemelen zijt, Gij bemint mij en ik bemin U. O hoe voel ik mij nu gelukkig! Mijne ziel is ontheven van den last der zonden, die mij bevreesd maakten voor uwe gerechtigheid. Nu gevoel ik mij gansch verlicht en getroost, opgeruimd en blijde. Ik ben met U verzoend; ik mag opzien naar den schoonen hemel als het mij toekomend erfdeel. Moest ik nu op dit oogenblik sterven, gerust zou ik den dood afwachten; des te spoediger, o mijn God, zou ik bij U zijn in den hemel. En dien zoeten vrede des gemoeds, dat vertrouwen, dat geluk heb ik alleen aan uwe barmhartigheid, o mijn Jesus, mijn Zaligmaker, alleen aan uwe oneindige verdiensten te danken. Is mijne ziel nu rein en zuiver geworden, 't is, omdat zij gewasschen is in uw heilig Bloed. Ik betuig U dan ook, allerliefste Jesus, mijnen innigsten dank voor het geluk dezer heilige Biecht; zij is het werk uwer genade. Moge ik immer U daarvoor dankbaar blijven!

O H. Maria, ik dank ook u voor uwen machtigen bijstand: gij hebt, lieve Moeder, voor uw weerspannig kind gesproken, en uw woord heeft uw kind gered. Nu is uw kind gelukkig, en daarvoor is het u dankbaar.

H. Joseph, H. Engel, HH. Patronen, ik dank u ook voor uwe voorspraak en voor uwe liefde-

rijke zorgen. Ben ik nu gelukkig, 't is niet zonder uwe tusschenkomst. Zijt in eeuwigheid daarvoor geprezen. Amen.

Hernieuwing van het goede voornemen.

In tegenwoordigheid van uwe aanbiddelijke majesteit, o H. Drievuldigheid, wil ik mijne gemaakte voornemens hernieuwen; en tot mijne getuigen verkies ik de H. Maagd Maria, mijne Moeder, — den H. Joseph, mijn Leidsman, — mijn H. Engel, die mij bewaart, — mijn H. Dooppatroon en den H. Patroon dezer Gemeente. Ik neem het vastelijk voor, o mijn God, ik wil U niet meer door de zonde beledigen: — God de Vader, die mij geschapen hebt, ik wil U gehoorzamen; — God de Zoon, die voor mij zijt mensch geworden en gestorven, Jesus Christus, mijn zoete Verlosser, ik wil U beminnen; — God de H. Geest, die mij heiligmaakt, ik wil U niet meer bedroeven. Ik zal de zonde schuwen, de gevaarlijke gelegenheden vermijden, mijne booze neigingen bevechten; ik wil de deugd beoefenen, ik wil ijverig zijn in mijne godsdienstige plichten, eerbiedig in de kerk, vooral onder de H. Mis en het H. Lof, — gehoorzaam jegens mijne Ouders en Oversten, — eendrachtig

en toegevend met mijne Broeders en Zusters, — vriendelijk en minzaam met mijne makkers, — zedig in mijne handelingen, overal uwe goddelijke tegenwoordigheid gedenkende. En ik zal dit alles doen, o mijn God, om U te behagen, om mij dankbaar te toonen en U mijne wederliefde te betuigen; — ik zal het doen, om mijnen Ouders eenigen troost en genoegen te geven voor hunne liefderijke zorgen; — ik zal het doen, om mij zelven voor tijd en eeuwigheid gelukkig te maken. Maar, barmhartige God, ik heb mijne zwakheid en mijne boosheid leeren kennen; ik kan in mijne voornemens niet standvastig blijven zonder den bijstand uwer genade. O steun mij dan door uwe hulp; verlicht mijn verstand, om de gevaren der zonden bijtijds te kennen; voorkom door uwen goeden raad mijne onervarenheid en onbezonnenheid; herinner mij dikwijls al deze goede voornemens en geef mij kracht tegen uwe en mijne vijanden, opdat ik door U de inblazingen des duivels, de verleiding der wereld en mijne eigene booze hartstochten overwinne. U zal ik daarvoor glorie geven hier en in de eeuwigheid. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Wat de gesprokene Biecht betreft:

1. Herinnert men zich iets te hebben vergeten, en is het niet van groot belang, dan laat men dat zoo, en men gaat niet terug; — komt het ons echter gewichtig voor, en heeft men *uu*, terwijl — men in de kerk is, nog eene gepaste gelegenheid, dan zal men aanstonds het vergetene bijbiechten of zijne vergissing herstellen; anders stelt men uit en wacht men,

zonder vrees of bekommering, eene betere gelegenheid af. Zoo ook, komt later nog iets in het geheugen, dat men gaarne zoude biechten, men biecht dat te gelegener tijd. Hebben wij, na een gepast gewetensonderzoek, in den Biechtstoel oprecht en rouwmoedig gezegd, wat we meenden te moeten zeggen, dan is onze Biecht niet zondig, niet heiligschennend geweest. Dit zij bij gevolg een vaste regel: hebben wij den *oprechten wil* gehad om *goed* te biechten, dan moeten wij ons niet ongerust maken om hetgeen ons soms na de Biecht in het geheugen komt, dan zijn meestal dergelijke gedachten, welke ons over de Biecht eenige bekommering verwekken, bekoringen des duivels, die door onrust in ons geweten te brengen, onze godvruchtige voorbereiding tot de H. Communie tracht te storen.

2. Men herinnert zich de vermaningen en waarschuwingen des Biechtvaders, en men maakt het voornemen die te onthouden en na te komen.

3. Men herinnert zich de opgelegde penitentie en men maakt het voornemen die nauwkeurig op tijd te volbrengen. Is er geen tijd bepaald, dan volbrengen men aanstonds, wat men *gevoegelijk* daarvan nu nog volbrengen kan. Heeft men zijne penitentie niet verstaan of vergeten, dan gaat men in den Biechtstoel terug, om ze te vragen.

4. Men verlaat de kerk dankbaar en blijde; maar men zorgt, dat die blijdschap niet uitgelaten zij. Men heeft wel reden, om opgeruimd en blijde te zijn, en iedereen mag dat gerust kunnen zien; doch door ingetogenheid moet de godvruchtige stemming bewaard worden, die door luidruchtigheid zou verloren gaan. Men zij nu vooral op zijne hoede, om zich voor alle kwaad, ook het minste, te wachten, opdat ons hart met Gods genade nu zuiver blijve. Ja, wij moeten ons best doen om ons hart nog steeds meer te reinigen en aan God behaaglijker te maken, door dikwijls eene akte van berouwen en van liefde te verwekken, door dikwijls tot Jesus Christus om zijne genade te verzuchten.

Sluitgebed.

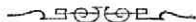
Ik vertrouw, barmhartige Jesus, dat mijn hart nu voldoende gezuiverd is, om U in uw H. Sacrament te mogen ontvangen. Help mij nu, min-

nelijke Jesus, mijn hart zuiver bewaren van alle zonde, ook van de minste. Reinig mij nog meer en meer van de overgeblevene vlekken, en versier mijn hart met die deugden, welke U het meest behagen. Het gelukkige uur is nabij, dat ik U wederom in de H. Communie zal mogen ontvangen. Moge ik des te nauwer op mij zelve letten en mijnen ijver verdubbelen! Moge ik mij godsdienstig, gehoorzaam, matig, ingetogen en zedig gedragen! Moge ik veel aan U denken, allerminnelijkste Jesus, en onverschillig zijn voor al het overige! Help mij, zoete Jesus; bereid mijn hart; vul aan wat mij ontbreekt; ik ben gansch afhankelijk van uwe goedheid. Daarom zal ik dikwijls tot U verzuchten: Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak; maar spreek alleen een woord, en mijne ziel zal gezond worden. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

OEFENINGEN, OM ZICH NADER VOOR TE BEREIDEN TOT DE H. COMMUNIE.

(Te lezen den avond voor den Communiedag.)

Bemerking. Al het bidden der vorige dagen, al uwe zorg voor eene goede, heilige Biecht was voorbereiding tot eene heilige Communie. Maar nu, na uwe Biecht met de beste meening gesproken te hebben, zult gij meer bepaald en uitsluitend aan het geluk uwer H. Communie denken. Wees nog meer ingetogen, trek geest en hart af van het wereldsche, waak nauwlettend over uwe zinnen, vooral over uwe oogen, en, naar gelang gij den tijd kunt vinden (*die wil, kan veel*), zult gij 's avonds eene godvruchtige lezing doen uit de volgende Oefeningen, om geest en hart met die gedachten en met die gevoelens te vervullen, welke aan Jesus Christus zeer aangenaam en voor u zeer voordeelig zullen zijn. Jesus Christus weet, dat gij morgen op dat uur tot Hem zult komen, om Hem in de H. Communie te ontvangen. Hij weet dat niet alleen, maar Hij verlangt dat ook, Hij denkt gedurig aan u en uw geluk. En gij, gij zoudt aan Hem niet denken? u onverschillig toonen? . . . . Hoe aangenaam zal het voor Hem zijn, als gij ook verlangende zijt, als gij veel aan Hem denkt, om naar uw zwak vermogen het geheim zijner oneindige liefde te overwegen. Daarenboven: hoe beter gij zijt voorbereid, hoe meer genaden gij door de H. Communie zult ontvangen; hoe meer gij het wereldsche uit uw hart verwijdert, hoe meer plaats er in u zal zijn voor het hemelsche; hoe meer gij voor Jesus Christus overhebt, hoe meer Hij voor u zal overhebben; hoe meer honger gij gevoelt naar die goddelijke spijs, hoe meer smaak en kracht gij er in zult vinden; want het behaagt den barmhartigen God de hongerigen

met goederen te vervullen. Lees dan aandachtig en godvruchtig eenige der volgende Oefeningen.

Vergeet niet uit den LEVENSREGEL bladz. 12 van N. 6 tot N. 12 te lezen en te onderhouden.

Opwekking tot Geloof.

Wie is tegenwoordig in het H. Sacrament des Altaars? Het heilig Geloof antwoordt: Jesus Christus zelf, met Ziel en Lichaam, met Godheid en Menschheid, gelijk Hij verheerlijkt in den hemel is. Wat vóór de H. Consecratie eenvoudig brood en wijn was, is door de H. Consecratie wezenlijk veranderd in het Lichaam en Bloed van Jesus Christus; zoodat er na de Consecratie geen brood of wijn meer is. Onder elke gedaante is Christus geheel tegenwoordig: onder de gedaante van brood met zijn Lichaam ook zijn Bloed, en onder de gedaante van wijn met zijn Bloed ook zijn Lichaam, en onder elke gedaante ook zijne Ziel; want Christus, eens gestorven en verrezen, sterft niet meer: zijne Ziel kan niet van zijn Lichaam, zijn Bloed niet van zijn Vleesch gescheiden worden. Daarom ook, zoo de gedaante van brood of wijn wordt gedeeld, dan is Christus geheel onder elk deel tegenwoordig. En omdat in Jesus Christus is één persoon, de goddelijke persoon, de tweede persoon der H. Drievuldigheid; en twee naturen, de goddelijke en de menschelijke natuur, eens en voor

altijd onafscheidelijk met elkander vereenigd, daarom is in het H. Sacrament des Altaars ook de Godheid met de Menschheid van Jesus Christus tegenwoordig. Jesus Christus, God en Mensch, gansch en al, gelijk Hij verheerlijkt in den hemel zit aan de rechterhand van God den Vader, is waarachtig tegenwoordig in het allerheiligste Sacrament; maar onzichtbaar voor onze lichamelijke oogen.

Dat gelooven wij; waarop steunt ons geloof? Op het onfeilbaar woord van Jesus Christus, die op den avond voor zijn lijden dit aanbidde-lijk Sacrament heeft ingesteld. Hij heeft brood in zijne heilige handen genomen, dat gezegend en zijnen Apostelen aangeboden, zeggende: „DIT „IS MIJN LICHAAM.” En eveneens den kelk nemende, die met wijn gevuld was, zegende Hij dien en gaf hem aan zijne Apostelen, zeggende: „DIT IS MIJN BLOED.” Jesus Christus, God en Mensch, de eeuwige waarheid zelve, verzekerde, dat wat Hij gaf, zijn Lichaam en zijn Bloed was; wie zal het niet gelooven? „DOET DIT „TE MIJNER GEDACHTENIS,” voegde Jesus er bij, en zoo schonk Hij aan de Apostelen en in hen aan alle Priesters van het Nieuwe Verbond de macht, om, gelijk Hij gedaan had, brood en wijn te veranderen in zijn goddelijk Lichaam en Bloed. Zóó heeft de H. Kerk het door alle eeuwen heen geleerd.

En wat volgt nu uit ons geloof aan de waarachtige tegenwoordigheid van Jesus Christus in het allerheiligste Sacrament?

Dat wij het H. Sacrament overal en altijd den hoogsten eerbied moeten toonen; want het H. Sacrament is Jesus Christus zelf, onze Schepper en Verlosser. Onze Engelen, wanneer zij met ons in de kerk komen, waar het H. Sacrament in het Tabernakel rust, vereeren het H. Sacrament met denzelfden eerbied, waarmede de Engelen in den hemel Jesus Christus in de hoogste heerlijkheid aanbidden; en waarom? Omdat in den hemel en in het Tabernakel dezelfde Jesus Christus is. O, mochten wij onze heilige Engelen in hunnen eerbied navolgen! Hoe eerbiedig zouden wij ons gedragen onder de H. Mis, vooral onder en na de H. Consecratie; onder het H. Lof; ja, zoolang wij ons in eene kerk of kappel bevinden, waar het aanbeddelyk Sacrament aanwezig is, geborgen in het Tabernakel, waarvoor de Godslamp, Jesus ter eere en ons ter herinnering, altijd branden blijft! Zelfs als wij eene katholieke kerk voorbijkomen of, in de verte slechts, eene katholieke kerk zien, dan moeten wij reeds tot eerbied gestemd worden; want in die kerk woont Jesus Christus als in zijn paleis, en van uit die kerk ziet Hij ons. Hoe aangenaam voor Hem, als wij dan ook aan Hem denken en Hem den eerbiedigen groet toestieren: „*Geloofd zij Jesus Christus!*”

AKTE VAN GELOOF.

O mijn allerzoetste Jesus, ik geloof, dat Gij wezenlijk tegenwoordig zijt in het allerheiligste Sacrament. Ik erken en aanbid U dáár als mijn God, als mijn Schepper: Gij hebt hemel en aarde geschapen; Gij regeert en bestiert door uwe voorzienigheid al het geschapene; Gij zijt Heer en Meester van al wat bestaat; — Gij zijt ook *mijn* Schepper, *mijn* Heer, *mijn* God. Ik erken en aanbid U ook als den Verlosser en Zaligmaker der menschen: Gij hebt de menschelijke natuur aangenomen; dezelfde zijt Gij, die voor de zaligheid der menschen aan het schandelijk Kruis zijt gestorven. Hetzelfde Lichaam, dat aan het Kruis gehangen heeft; hetzelfde Bloed, dat Gij aan het Kruis gestort hebt, vereer en aanbid ik in het H. Sacrament. Gij zijt ook *mijn* Verlosser, *mijn* Zaligmaker, dezelfde, die in den hemel verheerlijkt wordt en mij dien hemel geopend en beloofd hebt. Ik geloof uwe wezenlijke tegenwoordigheid in uw H. Sacrament tegen de getuigenis van mijne zintuigen; tegen alle opwerpen mijner rede; ik geloof zonder den minsten twijfel, afgaande op uw onfeilbaar woord. Ik heb dat leerstuk geloofd, zoo spoedig als mijn verstand bekwaam was dat te gelooven; maar helaas! ik heb mijn geloof niet altijd door mijnen eerbied voor uwe aanbiddelijke tegen-

woordigheid getoond. Aan hoevele oneerbiedigheden jegens uw H. Sacrament ben ik schuldig? onder de H. Mis? onder het H. Lof? op andere tijden? Kwam ik in de kerk, dan diende ik mij te herinneren, dat Gij, mijn Jesus, dáár in persoon tegenwoordig waart in uw H. Sacrament; maar ik vergat het zoo dikwijls; en wat heb ik gedaan? . . . Gij hebt alles gezien, en Gij hebt nog gezwezen! . . . O minnelijke Jesus, ik vraag U ootmoedig om vergiffenis. Het spijt mij U zoo dikwijls door mijne oneerbiedigheden bedroefd te hebben. Voortaan zal ik mij steeds eerbiedig toonen voor uw heilig aanschijn, vooral wanneer Gij in de H. Mis tegenwoordig komt op het Altaar of Gij ter aanbidding wordt uitgesteld. Doch, minnelijke Verlosser, Gij kent mijne lichtzinnigheid; help mijn geheugen; herinner mij, wanneer ik in de kerk kom, dat Gij dáár zijt en wie Gij zijt, opdat ik, te zamen met mijn goeden Engel, U de eer geve, die U toekomt, en U als mijn God en Zaligmaker vereere en aanbidde. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

2. Opwekking tot dankbaarheid.

Het allerheiligste Sacrament wordt te recht EUCHARISTIE genoemd; wat beteekent eene *goede gave* of *genade*. Kan de almachtige God ons uitstekender gave of genade doen? Het geschenk is zoo groot als God zelf; want door het H. Sacrament bezitten wij Jesus Christus, die God is; wij bezitten den uitdeeler van alle goede gaven, de onuitputtelijke bron van alle genaden. In onze kerken hebben wij den waren EMMANUEL, die voor eeuwen door God aan de aarde beloofd was; want Emmanuel beteekent *God met ons*. God is in waarheid met ons; Jesus Christus is in onze kerken dag en nacht; dáár kunnen wij Hem vinden, Hem aanbidden, Hem raad en troost en sterkte vragen. Welke dankbaarheid zijn wij den minnelijken Jesus voor het onwaardebaar geschenk van zijn aanbiddelijk Sacrament dan schuldig! Als een Vader te midden zijner geliefde kinderen, zóó wil Hij met ons wonen: mochten wij Hem ook als dankbare kinderen immer in zijn H. Sacrament vereeren!

Behalve het voortdurend gezelschap van Jesus bezitten wij nog in het allerheiligste Sacrament het onbloedige Sacrificie van de Nieuwe Wet. Gelijk Jesus Christus zich zelve eenmaal aan het Kruis op eene bloedige wijze heeft opgedragen aan zijn hemelschen Vader, zoo doet Jesus

Christus dit nog op eene onbloedige wijze in elke H. Mis. De H. Mis toch is het onbevleete Offer van het Lichaam en Bloed van Jesus Christus, die zich door de tusschenkomst des Priesters aan zijn hemelschen Vader opoffert. Als ieder jaar maar ééns en slechts op ééne plaats de H. Mis mocht geschieden, hoe dankbaar zouden wij onzen minnelijken Zaligmaker voor die zeldzame herhaling van het goddelijk Offer zijns Lichaams en Bloeds moeten wezen! Maar hoe groot moet dan onze dankbaarheid zijn, nu duizenden Priesters, over de gansche aarde verspreid, elken dag het allerheiligste Misoffer opdragen; en wij dagelijks daarbij mogen tegenwoordig zijn! Mochten wij onder elke H. Mis bij de H. Consecratie denken, gelijk het in waarheid is: wat op den Calvarieberg gebeurde, geschiedt nu hier op het Altaar; Jesus Christus offert zijn goddelijk Lichaam en Bloed aan zijn hemelschen Vader, om Hem voor ons op de volmaaktste wijze te vereeren, Hem voor ons te danken, Hem voor ons te voldoen, Hem voor ons alle zegeningen af te smeeken! Welk een dankbare eerbied zou ons op dat oogenblik bezielen!

Dit is nog niet alles. Waartoe moet die kostelijke gave van Jesus' Lichaam en Bloed nog dienen? Tot spijs en drank van onze ziel. „EET,” heeft Jesus Christus gezegd, „dit is mijn Lichaam; — DRINKT, dit is mijn Bloed. Voorwaar, Ik zeg u, zoo gij het Vleesch van den

„Zoon des menschen niet EET en zijn Bloed niet
„DRINKT, zult gij het leven in u niet hebben.
„Die mijn Vleesch EET en mijn Bloed DRINKT,
„heeft het eeuwige leven, en Ik zal hem opwek-
„ken ten jongsten dage. Want mijn Vleesch is
„WAARLIJK SPIJS en mijn Bloed is WAARLIJK
„DRANK.” Aanbidden wij de onbegrijpelijke be-
schikking van Jesus' oneindige liefde. De min-
nelijke Zaligmaker vermenigvuldigt zich millioe-
nen en millioenen malen, om zoovele zielen met
zijn goddelijk Vleesch en Bloed te spijzigen! En
zie, MIJ roept Hij ook; niet lang meer en ik
zal wederom aanzitten aan zijn aanbiddelijk
Feestmaal, ook IK zal wederom op mijne tong
ontvangen zijn goddelijk Vleesch en Bloed. Ach,
mijn zoete Jesus, hoe zal ik U danken!

AKTE VAN DANKBAARHEID.

O allerminnelijkste Jesus, hoeveel wonderen
van goedheid hebt Gij in uw aanbiddelijk Sacra-
ment vereenigd! O God mijns harten, hoe dicht
heb ik U bij mij! Ik weet wáár ik U vinden
kan, U spreken kan. Gij woont in onze kerk;
dag en nacht verblijft Gij dáár. Van dáár ziet
Gij mij overal en altijd, om over mij te waken.
Mocht ik dikwijls door den dag, al ben ik bui-
ten de kerk, mijne oogen en mijn hart dankbaar
tot U richten in uw H. Sacrament! Vooral wil
ik het mij tot eene gewoonte maken, wanneer

ik te huis mijn Morgen- en Avondgebed zal doen, mij tot U te keeren, tot uwe heilige woonplaats. En ook wil ik mij gewoon maken, zoo dikwijls ik in de kerk kom of de kerk verlaat, uit dankbaarheid dit kort gebed te spreken:

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

Help mij, minnelijke Jesus, om het niet te vergeten. Mijn eerste en laatste groet zij immer:

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

Ik dank U ook, dierbare Verlosser, voor de buitengewone genade van zoo dikwijls het H. Misoffer te mogen bijwonen. Ik ben overtuigd, dat het eene groote gunst is bij het allerheiligste Offer van uw goddelijk Lichaam en Bloed tegenwoordig te zijn. Mochte ik, door uwe goddelijke genade geholpen, deze overtuiging bewaren, en mijne dankbaarheid U blijven toonen, door steeds gaarne naar de H. Mis te' gaan en door met aandacht en eerbied daarbij tegenwoordig te wezen!

Eindelijk, allerliefste Jesus, hoe zal ik U danken voor het overgroote geluk, dat Gij mij bereid hebt in de H. Communie. Ik zie het, mijn zoete Verlosser, Gij wilt mij gelukkig maken ten koste van U zelve; Gij wilt, dat ik uw goddelijk Vleesch en Bloed zal ontvangen, ja herhaaldelijk ontvangen tot voedsel mijner ziel. Gij wilt wederom tot mij komen en U geheel en

al aan mij geven. O minnelijke Zaligmaker, wat zal ik nu reeds doen, om U mijnen dank te be-
tuigen? Ziedaar, ik geef U geheel mijn hart.
Ik zal uit dankbaarheid mijn ijver verdubbelen,
om mijne ziel zoo waardig mogelijk tot uwe
komst voor te bereiden. Help mij, zoete Jesus,
door uwe genade. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoog-
heilig en goddelijk Sacrament!

---

3. Opwekking tot ootmoedigheid.

Toen de H. Maagd Maria, na de boodschap
des Engels, het huis van hare nicht Elisabeth
binnentrad, riep deze vol verwondering uit:
„*Vanwaar geschiedt mij dit, dat de Moeder mijns*
„*Heeren tot mij komt!*” — O die heilige vrouw,
zij kende zich onwaardig de allerheiligste Moe-
der Gods in hare woning te ontvangen. Wat
moet ik dan nu reeds denken en gevoelen, nu
ik weet, dat niet de Moeder van God, maar
God zelf, Jesus Christus in persoon, niet ons
huis, maar mijn lichaam en mijne ziel zal binnen-
treden door de H. Communie? Moet ik, over-
tuigd van mijne onwaardigheid, niet van ver-
bazing uitroepen: o mijn God, mijn Zaligmaker,
vanwaar geschiedt mij dit, dat Gij zelf met uwe
Godheid en Menschheid tot mij, *in mij* wilt
komen? Wie zijt *Gij*, en wie ben *ik*? *

Jesus kwam naar de Jordaan tot den H. Joannes, en wilde door hem gedoopt worden ten teeken, dat Hij met de zonden ook de boete voor de zonden der wereld op zich nam; maar Joannes, zijn God en Zaligmaker erkennende, riep in 't besef van zijne onwaardigheid met verwondering uit: „*Ik moet door U gedoopt worden, en Gij komt tot mij?*”

Bij het laatste avondmaal, vóór de instelling van het allerheiligste Sacrament, stond Jesus op, nam een linnen doek en goot water in een bekken. Maar wanneer de Zaligmaker tot Petrus kwam en zich gereed maakte, om hem de voeten te wasschen, stelde zich deze verschrikt daar tegen. „*Heer!*” riep hij uit, „*Gij mij de voeten wasschen? Gij zult mij de voeten niet wasschen in eeuwigheid!*”

Ziedaar twee groote dienaren Gods, door God zelve gekozen om de hoogste ambten bij Jesus te vervullen, de een als zijn Voorlooper, om den weg voor Jesus te bereiden, de andere als het Hoofd der Apostelen, om Jesus' plaats te bekleeden en zijne Kerk te bestieren. En toch zij beiden ontstellen bij den voorslag van Jesus; zij weigeren de eer, die Jesus hun wilde aandoen; zóó innig waren zij van hunne onwaardigheid overtuigd. Petrus erkende zich onwaardig in het gezelschap van Jesus te wezen. „*Heer*”, zoo bad hij bij eene andere gelegenheid, „*ga van mij; want ik ben een zondig mensch.*” En

de H. Joannes, wat erkende deze? „Ik ben „niet waardig”, zeide hij, „voor Hem (Jesus) „neervallende de riemen zijner schoenen te ont- „binden.”

Ach, als die twee groote dienaren Gods zóó dachten, hoe diep moeten wij dan onze onwaardigheid gevoelen! Wie ben ik toch vergeleken bij hen? Hoe klein, hoe ellendig ben ik, die daarenboven den goeden God zoo dikwijls beledigd heb! En niettemin wil de liefderijke Jesus mij met de grootste eerbewijzingen overladen; Hij roept mij tot zijn Feestmaal, om mij te spijzigen met zijn goddelijk Vleesch en Bloed. Ach, moet ik niet ontstellen, niet schrikken bij deze gedachte? Wat zal ik doen? Ik zal dikwijls in gemoede de betuiging mijner onwaardigheid herhalen met de schoone woorden van den geloovigen Hoofdman des Evangelies: *Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak.*

Deze Hoofdman of Kapitein had een knecht, die op sterven lag en van wien hij veel hield. Hij had gehoord van Jesus' wonderbare genezingen en erkende daarin zijne goddelijke macht. Wat doet hij? Hij zendt de aanzienlijksten der stad tot Jesus, om de genezing van zijn knecht te verzoeken. Jesus gaat met hen mede. Doch als nu de Hoofdman hoorde, dat Jesus daar aankwam, zond hij van zijne vrienden tot Hem, zeggende: „Heere, neem de moeite niet; want „ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn

„dak. Daarom heb ik ook mij zelven niet waardig geacht, om tot U te komen; maar spreek alleen een woord en mijn knecht zal gezond worden.” Jesus preeks zeer zulk een diep ootmoedig geloof en de knecht is op hetzelfde uur gezond geworden. En de H. Kerk heeft de nederige betuiging van den geloovigen Hoofdman als de schoonste akte van ootmoedigheid vóór de H. Communie aanbevolen. Zij heeft voorgeschreven aan de Priesters, vóór de H. Communie in de H. Mis en ook vóór het uitreiken der H. Communie aan de geloovigen, altijd driemaal het nederige gezegde des Hoofdmans te herhalen, om Priesters en geloovigen alzoo tot diepe ootmoedigheid op te wekken. Daarom zal ik, met de gedachte aan de H. Communie, die ik ga ontvangen, dikwijls uit innige overtuiging tot Jesus verzuchten: *Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak: maar spreek alleen een woord, en mijne ziel zal gezond worden.*

AKTE VAN OOTMOEDIGHEID.

O minnelijke Jesus, met hoeveel waarheid mag ik uitroepen: Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak?

Alle Priesters nuttigen in de H. Mis uw goddelijk Lichaam en Bloed; maar zij, ofschoon door de heilige zalving geheiligd, zuchten eerst driemaal tot U, rouwmoedig op hunne borst

kloppende: Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak. Eveneens leggen de Bisschoppen, de Prinsen der Kerk, vóór hunne H. Communie driemaal de verklaring af van hunne onwaardigheid; ja zelfs uw Stedehouder, het Hoofd der Kerk, onze H. Vader, de Paus, hij slaat op zijne borst en betuigt het ook uit het diepste zijns harten driemaal: Heer, ik ben niet waardig. En ach, lieve Jesus, wat ben ik, ellendig kind, vergeleken bij een Priester, bij een Bisschop, bij den Paus, uw Plaatsbekleeder op aarde? En toch in de H. Communie zal ik niets minder ontvangen dan uwe gezalfde Dienaren, te weten: uw zelfde goddelijk Lichaam en Bloed. Met hoeveel recht moet ik mij dan niet voor U vernederen, op mijne borst slaan en roepen en zuchten: Heer, ik ben niet waardig?

Neen, Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak. Ik heb het te duidelijk gezien door het onderzoek van mijn geweten, door mijne belijdenis voor den Priester. O alwetende Jesus, Gij kent mijne onwaardigheid. Gij weet het, dat het geen ijdele woorden zijn, als ik zucht: Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak.

Ach, een H. Aloysius, een H. Stanislaüs hebben ook vóór hunne HH. Communiën zoo menigmaal gezocht: Heer, ik ben niet waardig. . . Hoe moet ik dan treuren en zuchten over mijne onwaardigheid! Ach, mijn zoete Jesus, help mij

toch ; ik gevoel mijne onwaardigheid niet genoeg ; laat mij mijne ellende , mijne nietigheid , mijne zondigheid beter kennen ; opdat ik mij dieper voor U vernedere.

H. Maria , o nederige dienstmaagd des Heeren , bid voor mij , opdat ik , door Gods genade geholpen , mij voor mijn Jesus in zijn hoogheilig en goddelijk Sacrament dieper en dieper verootmoedige. Door uwen diepen ootmoed hebt gij zoo groot behagen gevonden bij God ; o moge ik ook ondervinden , dat God aan de ootmoedigen overvloedige genade schenkt. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament !

---

4. Opwekking tot vertrouwen.

Wij zijn voorzeker niet waardig het allerheiligste Sacrament te ontvangen , en geen mensch kan het ooit waardig zijn. Maar bedenken wij , dat de minnelijke Zaligmaker ook zijn H. Sacrament aan den Christen niet geeft om zijne waardigheid , om zijne deugd , om zijne verdiensten. Neen , Hij doet ons die onuitsprekelijke gave uit louter goedheid en liefde , en wel juist om onze zondigheid. Het allerheiligste Sacrament is geene belooning ; maar in de bedoeling van Jesus een middel om te genezen , te versterken , te

bewaren. Daarom geeft ons Jesus zijn aanbiddelijk Sacrament als eene spijze: onze ziel moet uit kracht van dat hemelsche voedsel leven, gezond blijven en sterker worden. En zie, dit juist moet ons vertrouwen opwekken. Wij moeten niet met schrik of angst de H. Communie ontvangen. Jesus Christus kent onze onwaardigheid en zondigheid veel beter dan wij; en nu, dit wetende, wil Jesus door zijne onbegrijpelijke liefde ons voeden met zijn goddelijk Vleesch en Bloed, opdat wij sterker zouden worden tegen onze booze neigingen, moediger op den weg der deugd; in een woord, omdat wij op verre na niet heilig zijn, wil Hij onze ziel heiligen door zijn goddelijk Lichaam en Bloed.

Jesus Christus stelt ons slechts ééne voorwaarde tot het ontvangen van zijn aanbiddelijk Sacrament, namelijk, dat wij zuiver zijn van *alle doodzonden*. Hij *verlangt* onze ziel wel zooveel mogelijk gezuiverd van *alle zonden*, ook de minste; en daarom moet het ook onze zorg zijn onze ziel zooveel mogelijk van alle vlekken te zuiveren, maar dat *eischt* Hij niet als eene noodzakelijkheid. Jesus vergt niets meer dan dat wij alle vijandschap tegen Hem hebben afgelegd door het verwijderen van alle doodzonden uit ons hart. Heeft derhalve een zondaar, hoe schuldig ook, eene goede Biecht gesproken, dan mag hij gerust tot de H. Communie naderen. En waarom dat? Omdat Jesus in zijne goedheid niets meer eischt,

Het besef van onze onwaardigheid; de herinnering van de vele groote zonden, die wij gedaan, maar door eene rouwhartige en oprechte Biecht uitgewischt hebben; de overtuiging dat er nog vele dagelijksche zonden in ons overblijven, het gevoel van onze booze neigingen, versterkt misschien door kwade gewoonten: dat alles is niet genoeg, om ons van de H. Communie te weerhouden. Wie daarom zou weigeren het allerheiligste Sacrament te ontvangen, zou de goedheid en liefde van Jesus Christus weerstreven, die, ondanks dat alles, verlangt tot ons te komen, juist met het doel, om door de kracht van zijn H. Sacrament en onze medewerking ons hart nog meer te zuiveren en, wat er boos of onvolmaakt in is, te bestrijden en te verbeteren. Jesus roept ons toe in zijn H. Sacrament: *Komt allen tot Mij, die belast en beladen zijt, en Ik zal u verkwikken.* En als die minnelijke Jesus ons zoo vriendelijk uitnodigt, moeten wij dan niet met vertrouwen tot Hem gaan?

De H. Joannes weigerde eerst den Zaligma-ker te doopen; omdat hij zich daartoe onwaardig gevoelde: dat was goed; — maar toen Jesus zijn verlangen andermaal te kennen gaf, deed hij het aanstonds: dat was nog beter. Petrus wilde eerst niet toelaten, dat zijn goddelijke Meester hem de voeten zoude wasschen, omdat hij meende zulke vernedering van zijn God en

Heer niet te mogen dulden: dat was goed; — maar toen Jesus zijn wil uitdrukkelijk herhaalde, liet Petrus den Zaligmaker gerustelijk begaau: dat was nog beter. Zoo ook, vóór de H. Communie moeten wij erkennen, dat wij niet waardig zijn Jesus Christus te ontvangen: dat is goed; — maar wijl wij weten, dat de liefderijke Jesus verlangt in ons te komen door de H. Communie, naderen wij met vertrouwen tot de H. Tafel: dat is veel beter. Toen de Zaligmaker het verzoek des Hoofdmans vernam, van niet naar hem toe te komen, omdat hij niet waardig was Jesus in zijn huis te ontvangen; is de Zaligmaker niet gegaan; maar zoo het nu Jesus behaagd had, evenwel naar hem toe te komen, zou dan de Hoofdman uit besef zijner onwaardigheid de deur voor Jesus gesloten hebben? o neen, hij zou zijn Zaligmaker met de grootste blijdschap onder zijn dak ontvangen, en, Hem op zijne knieën aanbiddende, met de innigste erkentelijkheid bedankt hebben voor het onwaardeerbare geluk, dat hem en zijn huis geschied was. Met diezelfde gevoelens moeten wij onzen goddelijken Verlosser in de H. Communie ontvangen. Roepen wij met volle overtuiging uit gelijk de Hoofdman des Evangelies, herhalen wij het dikwijls met den diepsten ootmoed: *Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak.* Maar wetende, dat Jesus toch verlangt tot ons te komen, gaan wij met blijdschap Hem te

gemoet. Is onze ziel krank, Hij is onze Geneesheer: Hij wil in persoon ons komen genezen; geven wij onze ziel met het grootste vertrouwen in zijne handen over. Wij hebben Hem beleedigd, ja; en nu roept Hij ons in zijn H. Sacrament, dat wij tot Hem zouden komen: — zal het wezen, om ons te kastijden, om ons te berispen? o neen, om ons te omhelzen; om ons te toonen, dat Hij ons alles vergeven heeft. Een kind, dat weet zijne lieve moeder beleedigd te hebben en daarover berouw gevoelt, o wanneer de moeder, het berouw van haar kind ziende, het vriendelijk roept om het te omhelzen; zal het kind niet getroost en blijde zijne lieve moeder in de armen vliegen? Zóó moeten wij het ons in de H. Communie voorstellen. Wij moeten denken, dat Jesus ons omhelst en wij Jesus: — wij omhelzen Jesus met tranen van berouw, met tranen van liefde; Jesus omhelst ons ten bewijze, dat Hij verzoend is, dat Hij ons, ondanks alles wat er vroeger mocht gebeurd zijn, liefheeft met veel grootere liefde dan eene moeder haar kind kan liefhebben.

AKTE VAN VERTROUWEN.

Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak, dat Gij komt in mijne ziel door de H. Communie. En toch wilt Gij tot mij komen, ondanks mijne onwaardigheid; zóó groot is uwe goedheid, o minnelijke Jesus, zóó hebt

Gij mij lief! Gij wilt, dat ik U de deur opene mijner ziel, opdat Gij met uw goddelijk verheerlijkt Lichaam zoudt kunnen binnentreden en in mij wonen. Wat zal ik doen? Neen, ik zal niet weigeren U te ontvangen uit reden mijner onwaardigheid; ik weet, het zou uwe liefde bedreeven. Ik zal zelfs niet met schrik en angst U ontvangen; want ook dat zou uw liefderijk Hart leed doen. Gij wilt, dat ik met een groot vertrouwen U in het huis mijner ziel opneme. Gij wilt, dat ik in de H. Communie uwe grootheid, uwe gerechtigheid, uwe oneindige majesteit vergete, om alleen te denken aan uwe goedheid en liefde. Daarom, o allerliefste Jesus, verbergt Gij ook zorgvuldig in uw aanbiddelijk Sacrament al de teekenen uwer grootheid; Gij maakt U zoo klein en dekt U met het eenvoudigste kleed; wat is toch nietiger dan de gedaante van brood, waaronder Gij U met uwe Godheid en Menschheid verschuilt? Uwe liefde heeft al die voorzorgen genomen, opdat ik niet door vrees zoude weerhouden worden, maar met vertrouwen U zoude ontvangen. Eens, barmhartige God, hebt Gij de menschelijke natuur aangenomen, Gij hebt als mensch hier op aarde gewoond, eenvoudig gekleed gelijk andere menschen, ja zóó zocht Gij de zondaren op, en, om hen te winnen, aat en dronkt Gij met hen. En nu, allerzoetste Jesus, maakt Gij U nog kleiner, om gemeenzamer met de zondaren om

te gaan: — om door hen gegeten te worden! O mijn Zaligmaker, hoe groot is uwe liefde! Moet ik dan niet met een groot vertrouwen U in uw allerheiligste Sacrament ontvangen? Ja, minnelijke Jesus, ik gevoel het, uwe goedheid geeft mij moed, uwe vriendelijkheid bencemt mij alle bevreemdheid, uwe liefde trekt mij tot U. Vind ik in mij niets, dat mij vertrouwen inboezemt, in U zie ik enkel goedheid en liefde, zoodat ik bijna mijne eigene onwaardigheid vergeet. Ja, mijn allerzoetste Jesus, op U hoop ik, op U vertrouw ik, Gij zijt mijn God, mijn Zaligmaker. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

---

5. Opwekking tot liefde.

Wij mogen vertrouwen, dat door de vorige Oefeningen met den bijstand der goddelijke genade reeds eenige gevoelens van liefde tot Jesus Christus in ons hart zullen zijn opgewekt. Laat ons trachten die gevoelens in ons te bewaren en zoo mogelijk nog te versterken. Kunnen wij Jesus Christus ooit te veel, ooit genoeg beminnen? Een hart vol van liefde is het behaaglijkste offer, dat we Jesus in de H. Communie kunnen aanbieden. Wie toch doet de heiligste Com-

munie? Niet degene, die het minste kwaad gedaan heeft, maar die Jesus op het oogenblik het meeste bemint. Meent gij veel kwaad en groot kwaad gedaan te hebben: tracht slechts voortaan Jesus des te meer te beminnen. Zoudt gij vreezen, dat ge van alle kinderen het meeste kwaad gedaan hadt en derhalve de grootste zondaar onder hen waart; toch kunt gij niet alleen eene heilige, maar de heiligste Communie van allen doen: — waart gij vroeger de laatste, gij kunt nu de eerste worden. Moet u dat niet een groot vertrouwen inboezemen? Welaan dan, met een groot hart, met klimmenden moed uwe taak voortgezet; uwe onmacht erkennende, verwacht met onwankelbaar vertrouwen alles van de goedheid van God, van de liefde van Jesus Christus. Het gelukkige uur der H. Communie is voor u weer nabij; verdubbel uwe pogingen; uw minnelijke Jesus in zijn H. Sacrament met zijne oneindige liefde moet u gedurig voor den geest zweven. Bid veel, verzucht veel tot Hem; stort uwe liefde in vurige schietgebeden uit; treur over uwe ongevoeligheid, vraag Hem aanhoudend zijne liefde; immers vergeten wij niet, dat Hij zelf de liefde in ons hart moet storten en vermeerderen.

Om Jesus te beminnen is het niet genoeg, dikwijls te zeggen: lieve Jesus, ik bemin U. De liefde moet zich door de werken bewijzen. Wat moeten wij dan doen, om te toonen, dat wij

Jesus beminnen? Wij moeten doen al wat Jesus verlangt. En wat verlangt Jesus van ons, in deze omstandigheden? Wat is Hem het meest behaaglijk? Dat wij Hem een *zuiver, nederig en gehoorzaam* hart aanbieden. Hoe reiner, hoe ootmoediger, hoe gehoorzamer wij zijn, hoe meer wij Hem zullen behagen. En wijl wij nu tóch gedurig Jesus Christus in zijn H. Sacrament voor oogen hebben, zal ons deze oefening gemakkelijk vallen; want wij zullen zien, dat Jesus Christus in zijn aanbiddelijk Geheim ons die deugden herinnert, of, om zoo te spreken, zelf oefent ter liefde van ons.

De sneeuwwitte, de lelieblanke kleur van de gedaante des broods, die heldere witheid van de H. Hostie herinnert ons gedurig aan de *vlekkelooze heiligheid* van Jesus Christus, die het Lam is zonder vlek. 't Zij ook eene herinnering voor ons, dat wij ons hart steeds meer en meer moeten zuiveren van de vlekken der zonden; want de zuivere Jesus bemint de zuiveren van harte. Hoe zuiverder ons hart is, hoe meer wij Hem behagen. Daarom, hebben wij al onze ziel door eene goede Biecht gezuiverd; er kunnen nog vlekken van dagelijksche fouten zijn overgebleven. Trachten wij die uit te wisschen door een hernieuwd berouw. Verfoeien wij het minste kwaad, leggen wij alle verkleefdheid aan de zonde af, en bidden wij den zuiveren Jesus, dat Hij ons meer en meer reinige van onze fouten en gebreken.

Het tweede, dat wij in het H. Sacrament opmerken, is de *diepe vernedering*, waaraan zich de zoete Jesus te onzer liefde onderwerpt. Wie is Hij, die in het aanbiddelijk Sacrament tegenwoordig is? En daarentegen wat zien onze oogen? Klein was Jesus, toen Hij als een pasgeboren Kind lag in de kribbe te Bethlehem; maar hier toont Hij zich nog veel geringer en nietiger; onder de kleine Hostie verschuilt Hij zich, en 't is alleen uit liefde voor ons, dat Hij zich zoo klein maakt. O, hoe zal het Hem behagen, wanneer wij ook ons zelve klein maken ter liefde van Hem; Hij toch heeft de kleinen, de nederigen van harte, lief. Eene nederige Maagd was zijne Moeder; de nederige Joseph was zijn Voedstervader; de eenvoudige herders van Bethlehem werden het eerst bij zijne kribbe geroepen. Zijn wij ootmoedig, wij zullen behagen vinden in zijne oogen. Verbannen wij dan alle trotsche gedachten; verheffen wij ons niet boven anderen. Denken wij alleen aan ons zelve, aan onze eigene nietigheid, gelijk de nederige publikaan van het Evangelie, die, alleen aan den barmhartigen God en zijne eigene ellende denkende, rouwhartig op zijne borst sloeg, zuchtende: „*God, wees mij, zondaar, genadig!*” Ja, vernederen wij ons dikwijls voor Jesus Christus in zijn H. Sacrament, zuchtende: *Heer, wie zijt Gij, en wie ben ik? Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak. Overtuig mij*

nog meer van mijne onwaardigheid; dat ik steeds kleiner worde in mijne oogen.

Ten laatste bewonderen wij nog die *stipte gehoorzaamheid*, waarmede zich Jesus Christus in zijn H. Sacrament aan den wil der menschen onderwerpt. Op het woord van den Priester komt Jesus Christus onder de H. Mis op het Altaar tegenwoordig, en dat op het woord van elken Priester welkdanigen ook, en dat altijd zonder ooit te weigeren, en dat aanstonds zonder een oogenblik te wachten. Jesus Christus laat zich in het H. Sacrament door den Priester nemen, dragen, opsluiten of geven, gelijk de Priester goedvindt. O, wanneer de minnelijke Jesus, ter liefde van ons, zoo gehoorzaam is aan den wil des Priesters, laat ons dan ook, ter liefde van Hem, stipt gehoorzaam zijn aan den Priester die gesteld is om ons te bestieren. Laat ons gehoorzaam zijn aan onze Ouders door te trachten hunne wenken te raden. Laat ons gehoorzaam zijn aan Jesus Christus door niet het minste te doen wat Hem zou kunnen mishagen. Zóó is het dat wij Jesus waarachtig zullen beminnen; want wij bewijzen onze liefde door onze daden.

AKTE VAN LIEFDE.

O mijn minnelijke Jesus, ik bemin U als mijn God en Zaligmaker boven alles met de innigste liefde. Wat zou ik ondankbaar, wat zou ik on-

gelukkig zijn, zoo ik U niet beminde! Ja, mijn God, Gij weet, dat ik U liefheb; maar Gij verlangt, dat mijne liefde zich door de werken toone. Allerbillijkst is uw verlangen, o lieve Jesus, en daarom roep ik met volkomene bereidwilligheid tot U:

Heer Jesus, spreek, wat wilt Gij dat ik doe?

Gij wenscht een *zuiver hart* van mij. In de heilige Hostie, in die lelieblanke gedaante, aanbid ik U als het Lam zonder vlek, maar ook als het Lam, dat de zonden wegneemt. Heilige God, Gij bemint de zuiverheid, maar Gij schenkt ook de zuiverheid. O barmhartige Jesus, delg Gij al mijne boosheden uit; wasch mij af in uw goddelijk Bloed, wasch mij meer en meer van mijne ongerechtigheid, schep in mij een zuiver hart. Ik vertrouw het, barmhartige Jesus, door de heilige Biecht hebt Gij reeds mijne ziel gezuiverd; maar daarom is zij nog niet gansch zuiver. O, die overgeblevene vlekken wenschte ik, tot de laatste toe, uitgewischt. O zoete Jesus, spreek slechts een woord, en mijne ziel zal rein worden, als zij geweest is bij mijn H. Doopsel. Zeg alleen tot mijne ziel: „*Ik wil het; word gezuiverd*”; en mijne ziel zal, van de laatste vlek der melaatschheid gezuiverd, witter worden dan sneeuw. Ja, minnelijke Jesus, ik verlang die engelreine zuiverheid des harten; ik verfoei alle zonden tot de allerkleinste, om des

te meer U mijne liefde te toonen, U des te meer te behagen.

Heer Jesus, spreek, wat verlangt Gij nog van mij?

Gij verlangt van mij een *nederig hart*; want Gij weerstaat den hoovaardigen, en verleent uwe genaden aan de ootmoedigen. Zou ik met een hoovaardig gemoed U durven naderen, als ik zie hoe Gij U, ten wille van mij, in het H. Sacrament uwer liefde vernedert? Den luister van uw verheerlijkt Lichaam, de majesteit uwer Godheid omsluiert Gij door de nietige gedaante van brood en beperkt Gij in eene kleine Hostie. Ja, ik begrijp U, minnelijke Jesus, Gij leert mij ootmoedig van harte te wezen; maar met uw goddelijk voorbeeld schenk mij tevens uwen goddelijken bijstand, om ootmoedig te kunnen zijn gelijk Gij verlangt. O nederige Jesus, maak mij klein in mijne eigene oogen. Laat mij duidelijk zien wat ik ben, dan zal ik ongetwijfeld van mij zelve wel nederig denken, nederig gevoelen. Mocht ik vóór uw H. Sacrament, in het bewustzijn van mijne eigene nietigheid, wegzinken als een offer voor de liefde, waardoor Gij U zoo diep in uw aanbiddelijk Sacrament vernedert!

Heer Jesus, spreek, wat verlangt Gij nog meer van mij?

Gij verlangt van mij ook een *gehoorzaam hart*. O, uit liefde voor ons zie ik U in uw H. Sacrament altijd zoo stipt gehoorzaam zijn aan

den wil des Priesters: ik zal mijn best doen, om door mijne stipte gehoorzaamheid U mijne wederliefde te betuigen. In den wil, in het verlangen des Priesters, die mij bestiert, in den wensch mijner Ouders zal ik uwen wil, uw verlangen, uwe wenschen erkennen, en door hun te gehoorzamen en hen te voorkomen zal ik trachten U te behagen, allerliefste Jesus. Ik zal nauwkeurig op mij zelve letten, om toch niets te doen, wat U zou kunnen bedroeven. Maar Gij, barmhartige Jesus, help mijne zwakheid, buig mijn hart, al mijne neigingen naar uwen aanbiddelijken wil, opdat, als Gij, mijn Jesus, uwe intrede zult doen in mijn hart, Gij er niets in moogt vinden, dat met uwe heilige liefde in tegenspraak is, en wij te zamen slechts één hart en ééne ziel mogen uitmaken. Amen.

Onze Vader.— Wees gegroet.

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

---

6. Opwekking tot een vurig verlangen.

Wij hebben reeds ons vertrouwen en onze liefde opgewekt tot Jesus Christus in zijn H. Sacrament: dat vertrouwen, die liefde moet aangroeien tot een vurig verlangen. 't Is de beste gesteltenis, die wij kunnen aanbrengeu, alleraangenaamst voor Jesus Christus en allervoordeeligst voor ons.

Jesus geeft ons zijn H. Sacrament als eene spijs voor onze ziel. Wanneer wij, op etenstijd aan tafel gezeten, geen trek gevoelen om te eten, het zal wezen, omdat onze maag ongesteld is of omdat de opgediende spijs ons niet bevalt. Zoo ook, als wij geen trek gevoelen naar die heilige Spijs, die ons is toegezegd, dan is dit een teeken, dat of onze ziel ongesteld is, of wij die hemelsche Spijze niet waardeeren. Integendeel, een gast, die met gretigheid van de opgedichte gerechten gebruik maakt, geeft bewijs van gezondheid, en tevens vereert hij den gastheer door zijne tafel smakelijk te vinden. Zoo ook, eten wij met zekere gretigheid, met een heiligen honger, aan Jesus' Bruiloftsmaal, 't zal een teeken zijn, dat onze ziel in volkomen welstand is, en dat wij het Feestgerecht roemen als eene Spijze, die kostelijk is en, gelijk de Kerk herhaaldelijk zingt, „*alle zoetheid in zich bevat.*”

En moeten wij nu eerst dien trek, dien geestelijken honger gevoelen, als het gelukkige uur van aan te zitten zal gekomen zijn? Wanneer kinderen op een feest worden genoodigd, toonen zij zich dan onverschillig, totdat het uur van het feest gekomen is? O neen, de uitnoodiging maakt hen reeds blijde; sedert denken zij gedurig aan de genoegens, die hen wachten; de uren loopen hun te traag: zóó verlangen zij, dat de dag toch maar spoedig aanbreke, dat het feestuur toch eindelijk moge slaan. Zoo ook moes-

ten wij, ten minste na onze H. Biecht, aan niets liever denken dan aan het groote geluk, dat Jesus' oneindige liefde ons bereidt.

Beschouwen wij alle andere zorgen en lusten als zoovele ijdelheden. Eene heilige Communie: ziedaar onze zorg, ziedaar ons verlangen! Met een heilig ongeduld zien wij den dag, het uur te gemoet, dat ons weer zoo gelukkig gaat maken. Maar onze eigene lichtzinnigheid en ongestadigheid vreezende, smeeken wij onzen minnelijken Zaligmaker dat Hij ons helpe om alle wereldsche gedachten uit onzen geest, alle onedele verlangens uit ons hart te bannen, opdat onze geest en ons hart geheel tot Jesus in zijn H. Sacrament gekeerd blijven, en wij met de zuiverste meening steeds vuriger verlangen naar het hemelsche Manna, waarop zijne liefde ons morgen zal onthalen.

AKTE VAN VERLANGEN.

O minnelijke Jesus, wat ben ik blijde, dat mijne ziel weer bij U ter Bruiloft mag gaan. Ik verlang vurig naar den dag van morgen, maar Gij, zoete Jesus, zuiver en heilig mijn verlangen, wanneer eenige wereldsche genegenheid in mijn hart zou zijn binnengedrongen. Verwijder van mij alle zucht naar ijdelen opschik, en maak, dat de gedachte aan uw heilig Gastmaal mij al het overige doe vergeten. Ik verlang

naar den dag van morgen alleen om het groote geluk, dat eene H. Communie aanbrengt. Gelijk een zieke verlangt naar de gezondheid, zoo verlangt mijne ziel naar U, liefderijke Jesus; mijne ziel is krank, kom, almachtige Geneesheer, met uw hemelsch geneesmiddel mijne ziel genezen. Gelijk een hongerige en dorstige verlangt naar spijs en drank, zoo verlangt mijne ziel naar U; kom, o zoete Jesus, mijne hongerige en dorstige ziel voeden en laven met uw goddelijk Lichaam en Bloed. Gij verlangt met mij te zijn, o Bruidegom mijner ziel, ik ook verlang met U te wezen. In uwe liefde wilt Gij mij omhelzen; ik ook, liefste Jesus, wensch U aan mijn hart te drukken. Zoovele Profeten van het Oude Verbond wenschten U te zien, en zij hebben U niet mogen zien. Ik ook verlang U te zien, en ik zal U zien met de oogen des geloofs, ik zal U op mijne tong ontvangen, in mijn hart dragen: ik zal U, mijn God, mijn Schepper, mijn Verlosser, geheel en al bezitten. O mijn Jesus, wat zal mijne ziel rijk wezen! Mijn Engel zal zich verblijden, en die mij zien, zullen mij gelukkig heeten. O mijn Jesus, mochten de uren sneller loopen. Kom! mijn zoete Jesus, en wil niet toeven. Kom, Bruidegom mijner ziel, opdat ik moge zeggen: mijn Beminde is aan mij, en ik aan Hem. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Geloofd en gedankt zij te allen tijd het hoogheilig en goddelijk Sacrament!

Bemerking. Ge kent immers het schoone boek: DE NAVOLGING VAN JESUS CHRISTUS door Thomas van Kempen? 't Is geen wonder, dat men bijna in elk katholiek huisgezin naast een Evangelieboek een *Thomas a Kempis* zal vinden. Welnu, tot afwisseling kunt ge ook den avond voor uwe H. Communie een of meer Hoofdstukken lezen uit het *Vierde boek* der NAVOLGING. Ongetwijfeld zal deze godvruchtige lezing u stichten, en u tot eene gepaste voorbereiding strekken.

OP DEN DAG DER H. COMMUNIE.

Onderhoud nauwkeurig wat in den LEVENSGEGEL bladz. 13 bij N. 9, 10 en 12 is aangewezen. Wegens N. 11 nog deze *Bemerking*:

1. Men nadert tot de H. Communie met de intentie, om *die* volle aflaten te verdienen, welke men reeds voor de Biecht bepaald heeft te willen verdienen. Zie bladz. 108.

2. Als men de H. Communie ontvangen en zijne dankzegging gedaan heeft, dan bidt men, voor eene afbeelding van den gekruisten Zaligmaker geknield, rouwmoedig en godvruchtig het volgende gebed:

„Zie mij hier, o goede en zoetste Jesus, voor
„uw aanschijn op mijne knieën neergebogen; met
„de grootste vurigheid bid en smee ik U, dat
„Gij U gewaardigt levendige gevoelens van ge-
„loof, hoop en liefde met een waar berouw over
„mijne zonden en een vasten wil, om die te
„verbeteren, in mijn hart te drukken, terwijl

„ ik met groote ontroering en droefheid des ge-
„ moeds uwe vijf Wonden bij mij zelven over-
„ weeg en in den geest aanschouw, mij herinne-
„ rende de woorden, welke de profeet David
„ reeds omtrent U, o goede Jesus, zich in den
„ mond legde: *Zij hebben mijne handen en voeten*
„ *doorboord, zij hebben al mijne beenderen geteld.*”

Daarna bidt men volgens de meening van Z. H. den Paus *vijfmaal* Onze Vader, Wees gegroet, Glorie zij den Vader, om den vollen aflat van dit gebed te verdienen en toe te passen.

Vervolgens bidt men weer volgens dezelfde meening *vijfmaal* Onze Vader en Wees gegroet (of eene Litanie) voor *elken* vollen aflat, dien men heeft voorgenomen te verdienen en toe te passen.

IMPRIMATUR.

HAAREN, 5 Octob. 1878.

J. CUYTEN,
Praes. Sem. Libr. Cens.

INHOUD.

Aan de Ouders	3
Aan de Kinderen	9
Gebeden onder de H. Mis.	15
Kruiswegoefening	25
Godvruchtige oefeningen te voegen bij uw gewoon Morgen- en Avondgebed . . .	47
Gebed van den Rozenkrans	51
Litanie van O.-L.-V. van Lorette . . .	55
De Engel des Heeren	58
Schietgebeden	60
Oefening om zijn geweten te onderzoeken.	67
Oefening om zich tot berouw op te wekken .	87
Op den dag, die voor de H. Biecht be- paald is	107
Oefeningen om zich nader voor te bereiden tot de H. Communie	119
Op den dag der H. Communie	151

MIJNE
SCHOONSTE LEVENSDAGEN.

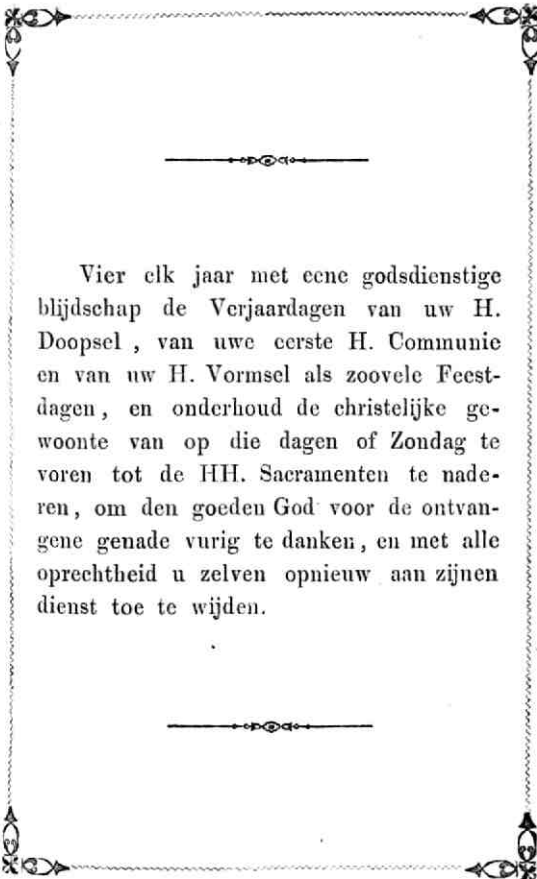
Ik heb ontvangen:

Het H. Doopsel den .....

De eerste H. Communie den .....

Het H. Vormsel den .....

Vier elk jaar met eene godsdienstige blijdschap de Verjaardagen van uw H. Doopsel , van uwe eerste H. Communie en van uw H. Vormsel als zoovele Feestdagen , en onderhoud de christelijke gewoonte van op die dagen of Zondag te voren tot de HH. Sacramenten te naderen , om den goeden God voor de ontvangene genade vurig te danken , en met alle oprechtheid u zelven opnieuw aan zijnen dienst toe te wijden.